

Česká spořitelna, a.s.

**Konsolidovaná účetní závěrka za rok končící 31. 12. 2015
sestavená v souladu s Mezinárodními standardy účetního výkaznictví
ve znění přijatém Evropskou unií**

I. Konsolidovaný výkaz o úplném výsledku hospodaření České spořitelny, a.s., za rok končící 31. 12. 2015	3
II. Konsolidovaný výkaz o finanční situaci České spořitelny, a.s., k 31. 12. 2015	4
III. Konsolidovaný výkaz o změnách vlastního kapitálu	5
IV. Konsolidovaný výkaz o peněžních tocích za rok končící 31. 12. 2015	6
V. Příloha ke konsolidované účetní závěrce České spořitelny, a.s., za rok končící 31. 12. 2015	7
A. Všeobecné informace.....	7
B. Důležitá účetní pravidla	7
a) Východiska sestavení účetní závěrky.....	7
b) Principy konsolidace.....	7
c) Významné účetní úsudky, předpoklady a odhady	20
d) Implementace nových nebo novelizovaných standardů IFRS/IAS	21
C. Doplňující informace ke konsolidovanému výkazu o úplném výsledku hospodaření a konsolidovanému výkazu o finanční situaci České spořitelny, a.s.	25
1. Čistý úrokový výnos	25
2. Čistý výnos z poplatků a provizí.....	25
3. Výnosy z dividend	25
4. Čistý zisk z obchodních operací a aktiv oceňovaných reálnou hodnotou	25
5. Výnosy z pronájmu investic do nemovitostí a ostatní operativní pronájem.....	26
6. Všeobecné správní náklady.....	26
7. Čistý zisk nebo (-) ztráta z finančních aktiv a závazků nevykázaných v reálné hodnotě do zisku nebo ztráty	26
8. Čistá ztráta ze znehodnocení finančních aktiv nevykázaných v reálné hodnotě do zisku nebo ztráty	27
9. Ostatní provozní výsledek.....	27
10. Daň z příjmů	27
11. Rozdělení zisku.....	28
12. Pokladní hotovost a hotovost u centrálních bank.....	28
13. Deriváty k obchodování.....	29
14. Ostatní finanční aktiva k obchodování.....	29
15. Finanční aktiva v reálné hodnotě vykázané do zisku nebo ztráty	29
16. Realizovatelná finanční aktiva	29
17. Finanční aktiva držaná do splatnosti.....	30
18. Cenné papíry.....	30
19. Úvěry a jiné pohledávky za bankami	31
20. Úvěry a jiné pohledávky za klienty.....	32
21. Zajišťovací deriváty	33
22. Nekonsolidované strukturované jednotky.....	34
23. Hmotný majetek.....	34
24. Nehmotný majetek	35
25. Daňové pohledávky a závazky.....	36
26. Ostatní aktiva	36
27. Ostatní finanční závazky k obchodování	36
28. Finanční závazky v reálné hodnotě vykázané do zisku nebo ztráty	37
29. Finanční závazky v naběhlé hodnotě	37
30. Rezervy.....	39
31. Ostatní závazky.....	39
32. Vlastní kapitál celkem	39
33. Segmentová analýza	40
34. Leasing.....	43
35. Transakce se spřízněnými osobami.....	43
36. Převody finančních aktiv – repo operace a zápůjčky cenných papírů.....	44
37. Započtení finančních nástrojů.....	45
38. Risk management.....	46
39. Zajišťovací účetnictví	65
40. Reálná hodnota aktiv a závazků.....	66
41. Finanční nástroje dle kategorií v souladu s IAS 39.....	71
42. Poplatky za audit a ostatní poradenství.....	72
43. Podmíněná aktiva a závazky	72
44. Analýza zbytkové splatnosti	73
45. Podrobnosti o společnostech zcela nebo částečně vlastněných skupinou k 31. prosinci 2015	74
46. Události po rozvahovém dni	75

I. Konsolidovaný výkaz o úplném výsledku hospodaření České spořitelny, a.s., za rok končící 31. 12. 2015

Výkaz zisku a ztráty

V mil. Kč	Bod	2015	2014
Čistý úrokový výnos	1	25 864	26 673
Čistý výnos z poplatků a provizí	2	10 254	11 306
Výnosy z dividend	3	70	50
Čistý zisk z obchodních operací a aktiv oceňovaných reálnou hodnotou	4	2 823	2 287
Výnosy z pronájmu investic do nemovitostí a ostatní operativní pronájem	5	732	823
Náklady na zaměstnance	6	-8 804	-8 632
Ostatní správní náklady	6	-7 628	-7 331
Odpisy majetku	6	-2 154	-2 271
Čistý zisk nebo (-) ztráta z finančních aktiv a závazků nevykázaných v reálné hodnotě do zisku nebo ztráty	7	449	146
Čistá ztráta ze znehodnocení finančních aktiv nevykázaných v reálné hodnotě do zisku nebo ztráty	8	-2 648	-3 728
Ostatní provozní výsledek	9	-1 018	-603
Zisk z pokračujících činností před zdaněním		17 940	18 720
Daň z příjmů	10	-3 645	-3 650
Zisk z pokračujících činností po zdanění		14 295	15 070
Zisk nebo (-) ztráta běžného roku po zdanění		14 295	15 070
Zisk nebo (-) ztráta náležející nekontrolním podílům		2	-1
Zisk nebo (-) ztráta náležející vlastníkům mateřské společnosti		14 293	15 071

Výkaz o úplném výsledku hospodaření

V mil. Kč	Bod	2015	2014
Zisk nebo (-) ztráta běžného roku po zdanění		14 295	15 070
Položky, které budou v následujících obdobích převedeny do výkazu zisku a ztráty			
Oceňovací rozdíly z realizovatelných finančních aktiv			
Zisk nebo (-) ztráta za účetní období	10	1 511	1 331
Oceňovací rozdíly ze zajištění peněžních toků			
Zisk nebo (-) ztráta za účetní období	10	2	149
Kurzové rozdíly			
Zisk nebo (-) ztráta za účetní období		-27	64
Odložená daň související položkami, které budou v následujících obdobích převedeny do výkazu zisku a ztráty			
Zisk nebo (-) ztráta za účetní období	10, 25	-288	-315
Celkem		1 198	1 229
Ostatní úplný výsledek hospodaření		15 493	16 299
Úplný výsledek hospodaření		15 493	16 299
Úplný výsledek hospodaření náležející nekontrolním podílům		2	-1
Úplný výsledek hospodaření náležející vlastníkům mateřské společnosti		15 491	16 300

Nedílnou součástí této účetní závěrky je příloha.

II. Konsolidovaný výkaz o finanční situaci České spořitelny, a.s., k 31. 12. 2015

V mil. Kč	Bod	2015	2014
Aktiva			
Pokladní hotovost a hotovost u centrálních bank	12	111 027	54 489
Finanční aktiva k obchodování		14 725	23 231
Deriváty k obchodování	13	13 995	18 740
Ostatní finanční aktiva k obchodování	14,18	730	4 491
Finanční aktiva v reálné hodnotě vykázané do zisku nebo ztráty	15,18	907	1 272
Realizovatelná finanční aktiva	16,18	78 053	99 289
Finanční aktiva držena do splatnosti	17,18	160 988	151 513
Úvěry a jiné pohledávky za bankami	19	34 717	38 533
Úvěry a jiné pohledávky za klienty	20	532 524	500 039
Zajišťovací deriváty	21	663	878
Hmotný majetek	23	12 318	13 431
Investice do nemovitostí	23	4 949	7 342
Nehmotný majetek	24	3 966	3 593
Pohledávky ze splatné daně	25	740	543
Pohledávky z odložené daně	25	146	159
Ostatní aktiva	26	3 861	8 277
Aktiva celkem		959 584	902 589
Závazky a vlastní kapitál			
Finanční závazky k obchodování		14 956	23 431
Deriváty k obchodování	13	14 944	20 654
Ostatní finanční závazky k obchodování	27	12	2 777
Finanční závazky v reálné hodnotě vykázané do zisku nebo ztráty	28	4 019	9 664
Vklady klientů		4 019	8 874
Emitované dluhové cenné papíry		-	790
Finanční závazky v naběhlé hodnotě	29	811 679	751 959
Vklady bank		83 915	54 570
Vklady klientů		709 817	671 565
Emitované dluhové cenné papíry		15 493	23 043
Ostatní finanční závazky		2 454	2 781
Zajišťovací deriváty	21	496	169
Rezervy	30	2 584	2 418
Závazky ze splatné daně	25	100	45
Závazky z odložené daně	25	621	474
Ostatní závazky	31	5 166	6 646
Vlastní kapitál celkem	32	119 963	107 783
Vlastní kapitál náležející nekontrolním podílům		-23	-26
Vlastní kapitál náležející vlastníkův mateřské společnosti		119 986	107 809
Závazky a vlastní kapitál celkem		959 584	902 589

Nedílnou součástí této účetní závěrky je příloha.

Tato konsolidovaná účetní závěrka byla skupinou sestavena a představenstvem schválena dne 1. 3. 2016 a bude předložena ke schválení valné hromadě.

Tomáš Salomon
Předseda představenstva

Wolfgang Schopf
Místopředseda představenstva

III. Konsolidovaný výkaz o změnách vlastního kapitálu

V mil. Kč	Upsaný základní kapitál	Kapitálo- vé fondy	Nerozdě- lený zisk	Ostatní kapitálové nástroje	Zákonný rezervní fond	Oceňova- cí rozdíly ze zajištění peněžních toků	Oceňovací rozdíly z realizova- telných finančních aktiv	Kurzové rozdíly	Vlastní kapitál náležející vlastníkům mateřské společnosti	Vlastní kapitál náležející nekontrolním podílům	Vlastní kapitál celkem
K 1. 1. 2014	15 200	11	80 928	-	3 812	-95	1 008	-204	100 660	316	100 976
Dividendy	-	-	-9 120	-	-	-	-	-	-9 120	-22	-9 142
Změny rozsahu konsolidace	-	-	-52	-	21	-	-	-	-31	-319	-350
Úplný výsledek hospodaření	-	-	15 071	-	-	121	1 044	64	16 300	-1	16 299
Zisk nebo (-) ztráta běžného roku po zdanění	-	-	15 071	-	-	-	-	-	15 071	-1	15 070
Ostatní úplný výsledek hospodaření	-	-	-	-	-	121	1 044	64	1 229	-	1 229
K 31. 12. 2014	15 200	11	86 827	-	3 833	26	2 052	-140	107 809	-26	107 783
K 1. 1. 2015	15 200	11	86 827	-	3 833	26	2 052	-140	107 809	-26	107 783
Dividendy	-	-	-11 400	-	-	-	-	-	-11 400	-	-11 400
Ostatní kapitálové nástroje	-	-	-	8 107	-	-	-	-	8 107	-	8 107
Převod zákonného rezervního fondu	-	-	388	-	-409	-	-	-	-21	1	-20
Úplný výsledek hospodaření	-	-	14 293	-	-	2	1 223	-27	15 491	2	15 493
Zisk nebo (-) ztráta běžného roku po zdanění	-	-	14 293	-	-	-	-	-	14 293	2	14 295
Ostatní úplný výsledek hospodaření	-	-	-	-	-	2	1 223	-27	1 198	-	1 198
K 31. 12. 2015	15 200	11	90 108	8 107	3 424	28	3 275	-167	119 986	-23	119 963

Nedílnou součástí této účetní závěrky je příloha.

IV. Konsolidovaný výkaz o peněžních tocích za rok končící 31. 12. 2015

V mil. Kč	Bod	2015	2014
Zisk z pokračujících činností před zdaněním		17 940	18 720
Úpravy o nepeněžní operace			
Odpisy majetku, tvorba a zúčtování opravných položek k majetku, přecenění majetku	6, 23, 24	2 616	2 359
Tvorba a zúčtování rezerv a opravných položek (včetně opravných položek a rezerv k pohledávkám)	8, 9, 30	3 482	4 249
Zisk nebo (-) ztráta z prodeje majetku		-45	71
Změna reálné hodnoty derivátů		-420	-1 153
Časově rozlišené úroky, amortizace diskontu a prémie		279	-114
Ostatní úpravy		-211	396
Změna provozních aktiv a závazků po úpravě o nepeněžní operace			
Vklady u ČNB		4 221	-9 304
Úvěry a jiné pohledávky za bankami		4 867	37 024
Úvěry a jiné pohledávky za klienty		-36 900	-16 425
Finanční aktiva k obchodování		3 885	15 549
Finanční aktiva v reálné hodnotě vykázané do zisku nebo ztráty		407	2 935
Realizovatelná finanční aktiva		13 466	-16 407
Ostatní provozní aktiva		2 594	2 301
Vklady bank		33 098	-31 647
Vklady klientů		38 378	-42 193
Finanční závazky k obchodování		-8 413	-4 760
Zvýšení nekontrolních podílů		-28	-319
Placená daň z příjmů		-3 915	-4 460
Ostatní provozní závazky		-82	-746
Peněžní tok z provozních činností		75 219	-43 924
Příjmy z prodeje			
Finančních aktiv držených do splatnosti a přidružených podniků		17 777	12 005
Hmotného a nehmotného majetku a investic do nemovitostí		1 295	258
Majetkových účastí		-	-
Pořízení			
Finančních aktiv držených do splatnosti a přidružených podniků		-22 190	-17 837
Hmotného a nehmotného majetku a investic do nemovitostí		-2 010	-2 042
Příjmy z prodeje dceřiných podniků		-14	87
Peněžní tok z investičních činností		-5 142	-7 529
Vydání ostatních kapitálových nástrojů		8 107	-
Dividendy vyplacené vlastníkův mateřské společnosti		-11 400	-9 120
Dividendy vyplacené nekontrolním podílům		-	-22
Ostatní finanční činnost (především změny podřízených závazků)		-247	755
Emitované dluhové cenné papíry – prodej		575	2 817
Emitované dluhové cenné papíry – zpětný odkup		-7 602	-6 200
Peněžní tok z finančních činností		-10 567	-11 770
Pokladní hotovost a ostatní vysoce likvidní prostředky na počátku účetního období		32 768	95 991
Peněžní tok z provozních činností		75 219	-43 924
Peněžní tok z investičních činností		-5 142	-7 529
Peněžní tok z finančních činností		-10 567	-11 770
Pokladní hotovost a ostatní vysoce likvidní prostředky na konci účetního období	12	92 278	32 768
Peněžní toky z daní, úroků a dividend			
Placená daň z příjmů (zahrnuta do peněžního toku z provozních činností)		-3 915	-4 460
Úroky přijaté		30 087	31 874
Dividendy přijaté		70	50
Úroky placené		-2 748	-4 589
Dividendy placené		-11 400	-9 120

Nedílnou součástí této účetní závěrky je příloha.

V. Příloha ke konsolidované účetní závěrce České spořitelny, a.s., za rok končící 31. 12. 2015

A. VŠEOBECNÉ INFORMACE

Česká spořitelna, a.s. („Česká spořitelna“ nebo „banka“), se sídlem Praha 4, Olbrachtova 1929/62, PSČ 140 00, IČ 45244782, je právním nástupcem České státní spořitelny. Jako akciová společnost byla v České republice zaregistrována dne 30. 12. 1991. Je univerzální bankou poskytující služby drobného, komerčního a investičního bankovníctví na území České republiky.

Majoritním akcionářem České spořitelny a mateřskou společností celé skupiny je Erste Group Bank AG („Erste Group Bank“). Spolu se svými dceřinými a přidruženými společnostmi tvoří Česká spořitelna konsolidační celek.

Skupina musí dodržovat regulační požadavky České národní banky („ČNB“), Zákon o bankách a směrnice a nařízení Evropské unie. Mezi tyto regulační požadavky patří limity a další omezení týkající se kapitálové přiměřenosti, kategorizace pohledávek a podrozvahových závazků, úvěrového rizika ve spojitosti s klienty skupiny, likvidity, úrokového rizika, měnových pozic a provozního rizika.

Kromě bankovních subjektů podléhají regulačním požadavkům další společnosti ve skupině, zejména v oblasti penzijního připojištění, kolektivního investování a zprostředkovatelských služeb.

Skupina klientům nabízí kompletní škálu bankovních a jiných finančních služeb, mimo jiné spořicí a běžné účty, asset management, spotřebitelské a hypoteční úvěry, služby investičního bankovníctví, obchodování s cennými papíry a deriváty, správu portfolia, projektové financování, financování zahraničního obchodu, corporate finance, služby pro kapitálové a peněžní trhy a obchodování s cizí měnou.

B. DŮLEŽITÁ ÚČETNÍ PRAVIDLA

a) Východiska sestavení účetní závěrky

Konsolidovaná účetní závěrka skupiny za rok 2015 a vykázané finanční údaje za předchozí účetní období byly sestaveny v souladu s Mezinárodními standardy účetního výkaznictví („IFRS“) ve znění přijatém Evropskou unií na základě nařízení (ES) č. 1606/2002, o uplatňování mezinárodních účetních standardů.

Konsolidovaná účetní závěrka byla připravena na základě ocenění v pořizovacích cenách, s výjimkou realizovatelných finančních aktiv, derivátů, finančních aktiv a závazků k obchodování a finančních aktiv a závazků vykazovaných v reálné hodnotě do zisku nebo ztráty, které jsou oceněny reálnou hodnotou. Účetní hodnota aktiv a závazků, které jsou zajištěnými položkami u zajištění reálné hodnoty a které by v případě, že by nebyly součástí zajišťovacího vztahu, byly oceněny naběhlou hodnotou, se upravuje o změny reálné hodnoty, k nimž dochází z titulu zajištěného rizika v rámci účinného zajišťovacího vztahu.

Konsolidovaná účetní závěrka byla sestavena na předpokladu nepřetržitého trvání skupiny.

Není-li uvedeno jinak, veškeré částky jsou v milionech českých korun („Kč“). Částky v tabulkách mohou obsahovat zaokrouhlovací rozdíly.

b) Principy konsolidace Dceřiné společnosti

Konsolidovaná účetní závěrka byla sestavena na základě finančních informací všech dceřiných společností přímo nebo nepřímo kontrolovaných skupinou. Informace byly převzaty z jejich řádných účetních závěrek sestavených k 31. 12. 2015.

Dceřiné společnosti jsou konsolidovány od data, kdy v nich skupina získala kontrolu. Skupina ovládá účetní jednotku, do níž investovala, pokud je vystavena variabilním výnosům nebo na ně má právo na základě své angažovanosti v této jednotce a může tyto výnosy prostřednictvím své kontroly nad ní ovlivňovat.

Výsledky dceřiných společností, které skupina získala nebo pozbyla v průběhu roku, se zahrnují do konsolidovaného výkazu o úplném výsledku hospodaření od data akvizice, resp. do data pozbytí. Účetní závěrky všech dceřiných společností zahrnutých do konsolidace byly sestaveny za stejné účetní období jako účetní závěrka České spořitelny, a.s., a na základě stejných účetních pravidel. Všechny vnitroskupinové zůstatky, transakce, výnosy a náklady a rovněž nerealizované zisky a ztráty a dividendy byly při konsolidaci vyloučeny.

Nekontrolní podíly představují poměrnou část celkového úplného výsledku hospodaření a čistých aktiv nenáležících přímo ani nepřímo vlastníkům České spořitelny, a.s. Tyto podíly jsou v konsolidovaném výkazu o úplném výsledku hospodaření a v položce „Vlastní kapitál“ v konsolidovaném výkazu o finanční situaci vykázány odděleně od vlastního kapitálu náležejícího vlastníkům mateřské společnosti. Pořízení nekontrolních podílů se účtuje jako kapitálová transakce, tj. rozdíl mezi uhrazenou protihodnotou a poměrnou částí účetní hodnoty čistých nabytých aktiv se účtuje do vlastního kapitálu. Prodej nekontrolního podílu v dceřiné společnosti, který nevede ke ztrátě kontroly, se účtuje stejným způsobem.

Přírůstky skupiny v roce 2015

V roce 2015 nebyly do konsolidace nově zahrnuty žádné dceřiné společnosti, které by byly z hlediska skupiny významné.

Úbytky ze skupiny v roce 2015

V červnu 2015 se uskutečnil prodej společnosti Smíchov Real Estate, a.s., která byla původně založena pro účely investování do nemovitostí.

V září 2015 byla prodána společnost CPDP Shopping Mall Kladno, a.s., která byla rovněž založena pro účely investování do nemovitostí.

V listopadu 2015 se uskutečnil prodej společnosti Trenčín Retail Park a.s., která byla také původně založena pro účely investování do nemovitostí.

Přírůstky skupiny v roce 2014

V roce 2014 nebyly do konsolidace nově zahrnuty žádné dceřiné společnosti, které by byly z hlediska skupiny významné.

Úbytky ze skupiny v roce 2014

Česká spořitelna, a.s., a Česká spořitelna – Penzijní společnost, a.s. („ČS penzijní společnost“), jakožto manažer fondu se k 31. 3. 2014 rozhodly omezit investiční mandát Transformovaného fondu penzijního připojištění se státním příspěvkem Česká spořitelna – penzijní společnost, a.s. („Transformovaný penzijní fond“). Smyslem této změny je sladit účel a strukturu Transformovaného penzijního fondu s investičními cíli účastníků penzijního připojištění, omezit rozhodovací pravomoci ČS penzijní společnosti a současně snížit variabilitu výnosů, které jí z Transformovaného penzijního fondu plynou, a případně související finanční zainteresovanosti (např. z titulu poskytnutých záruk). V důsledku těchto změn ČS penzijní společnost již nesplňuje definici zmocnitele podle IFRS 10, ale působí jako zmocněnec účastníků penzijního připojištění. Neplatí tudíž povinnost zahrnout Transformovaný penzijní fond do konsolidované účetní závěrky skupiny za rok 2014.

Dekonsolidace Transformovaného penzijního fondu má následující dopady:

- a) Změna zisku po zdanění ve výši 76 mil. Kč
- b) Změna čistého výnosu z poplatků a provizí ve výši 95 mil. Kč
- c) Změna daně z příjmů v částce 18 mil. Kč
- d) Přearování oceňovacích rozdílů z realizovatelných finančních aktiv ve výši 344 mil. Kč do výkazu zisku nebo ztráty

V květnu 2014 se uskutečnil prodej společnosti Atrium Center s.r.o., která byla původně založena pro účely investování do nemovitostí.

V říjnu 2014 byla prodána společnost Polygon, která byla rovněž založena pro účely investování do nemovitostí.

Přepočítání cizí měny

Konsolidovaná účetní závěrka je sestavena v českých korunách. Funkční měna je měna primárního ekonomického prostředí, ve kterém daná společnost působí. Každá společnost skupiny má vlastní funkční měnu a položky obsažené v její účetní závěrce jsou oceněny za použití této funkční měny.

Pro přepočítání cizích měn se používají směnné kurzy vyhlášené Českou národní bankou. V případě společností ve skupině, jejichž funkční měnou je euro, se používají referenční sazby vyhlášené Evropskou centrální bankou (“ECB”).

(i) Transakce a zůstatky v cizí měně

Transakce v cizí měně se prvotně oceňují za použití směnného kurzu funkční měny platného k datu transakce. Následně jsou peněžní aktiva a závazky denominované v cizích měnách přepočteny příslušnými směnnými kurzy funkční měny platnými k rozvahovému dni. Veškeré kurzové rozdíly jsou vykázány ve výkazu zisku a ztráty v položce „Čistý zisk z obchodních operací a aktiv oceňovaných reálnou hodnotou“. Aktiva a závazky nepeněžní povahy původně oceněné historickou pořizovací cenou v cizí měně jsou přepočteny na české koruny směnným kurzem platným k datu původní transakce. Nepeněžní aktiva a závazky původně oceněné reálnou hodnotou v cizí měně jsou přepočteny na české koruny směnným kurzem platným k datu stanovení reálné hodnoty.

(ii) Přepočet účetních závěrek společností ve skupině

Aktiva a závazky zahraničních jednotek skupiny (zahraničních dceřiných společností a organizačních složek) se přepočítávají na prezentační měnu skupiny, jíž jsou české koruny, směnným kurzem platným k rozvahovému dni (závěrkovým kurzem). Jejich výkazy o úplném výsledku hospodaření se přepočítávají průměrným čtvrtletním kurzem. Goodwill a nehmotná aktiva zaúčtovaná v souvislosti s pořízením zahraničních dceřiných společností (tj. vztahy se zákazníky a ochranné známky) a rovněž úpravy reálné hodnoty aktiv a závazků při akvizici se účtují stejně jako aktiva a závazky dané zahraniční jednotky a přepočítávají se závěrkovým kurzem. Kurzové rozdíly vznikající v souvislosti s přepočtem se zahrnují do ostatního úplného výsledku hospodaření. Při prodeji zahraniční dceřiné společnosti se kumulativní částka kurzových rozdílů, která byla vykázána v ostatní úplném výsledku hospodaření, vykáže ve výkazu zisku a ztráty v položce „Ostatní provozní výsledek“.

Finanční nástroje – účtování a oceňování

Finanční nástroj je jakákoli smlouva, kterou vzniká finanční aktivum jedné účetní jednotky a zároveň finanční závazek nebo kapitálový nástroj jiné účetní jednotky. V souladu s IAS 39 se veškerá finanční aktiva a závazky včetně finančních derivátů vykazují ve výkazu o finanční situaci a oceňují v souladu s pravidly relevantními pro příslušnou kategorii finančních nástrojů, do níž patří.

Skupina klasifikuje finanční nástroje do následujících kategorií:

- finanční aktiva v reálné hodnotě vykázané do zisku nebo ztráty
- realizovatelná finanční aktiva
- finanční aktiva držena do splatnosti
- úvěry a pohledávky
- finanční závazky v naběhlé hodnotě

Kategorie finančních nástrojů definované v IAS 39 nemusí nutně odpovídat jednotlivým položkám výkazu o finanční situaci. Vztahy mezi těmito položkami a kategoriemi finančních nástrojů jsou vysvětleny v tabulce v bodě (xii).

(i) Prvotní zaúčtování

Skupina zaúčtuje finanční nástroj v okamžiku, kdy se stane účastníkem smluvního vztahu týkajícího se daného finančního nástroje. V případě finančních aktiv oceněných reálnou hodnotou se nákup nebo prodej s obvyklým termínem dodání účtuje k datu obchodu, u finančních aktiv neoceněných reálnou hodnotou k datu vypořádání. Koupě nebo prodej s obvyklým termínem dodání je koupě nebo prodej finančního aktiva podle smlouvy, jejíž podmínky vyžadují dodání aktiva ve lhůtě stanovené v obecné rovině zákonem nebo konvencemi daného trhu. Klasifikace finančních nástrojů při prvotním zaúčtování závisí na jejich charakteristických rysech a záměru managementu, pro který byly pořízeny.

(ii) Prvotní ocenění finančních nástrojů

Finanční nástroje se prvotně oceňují reálnou hodnotou zvýšenou o transakční náklady. Výjimku představují pouze finanční nástroje v reálné hodnotě vykázané do zisku nebo ztráty, u nichž se transakční náklady účtují přímo do nákladů. Následné přeceňování finančních nástrojů je popsáno níže.

(iii) Pokladní hotovost a hotovost u centrálních bank

Za peněžní ekvivalenty se v rámci skupiny považuje pokladní hotovost a vklady u ČNB, pokladniční poukázky a státní dluhopisy se zbytkovou splatností do 3 měsíců, nostro a loro účty s bankami.

Za hotovost u centrálních bank se považují výhradně vklady u centrálních bank a dalších finančních institucí splatné na požádání, tj. vklady, které jsou splatné okamžitě nebo s výpovědní lhůtou jednoho pracovního dne či 24 hodin. Do této položky se zahrnují rovněž povinné minimální rezervy.

(iv) Finanční deriváty

Pokud jde o používané deriváty, jedná se v případě skupiny především o úrokové swapy, futures, FRA, úrokové opce, měnové swapy, měnové opce a CDS (swapy úvěrového selhání). Deriváty se oceňují reálnou hodnotou a vykazují se jako aktiva, je-li jejich reálná hodnota kladná, resp. jako závazky v případě záporné reálné hodnoty.

Pro účely prezentace v účetních výkazech se finanční deriváty dělí na:

- deriváty k obchodování; a
- zajišťovací deriváty

Jako deriváty k obchodování jsou zařazeny finanční deriváty, které neplní funkci zajišťovacího nástroje. Tyto deriváty jsou vykázány ve výkazu finanční situace v položce „Deriváty k obchodování“ v rámci „Finančních aktiv k obchodování“, resp. „Finančních závazků k obchodování“. Do této položky se zahrnují všechny typy finančních derivátů nepoužívaných jako zajištění, bez ohledu na jejich interní klasifikaci, tj. jak deriváty vedené v obchodním, tak bankovním portfoliu.

Změny reálné hodnoty (čisté ceny - „clean price“) finančních derivátů k obchodování se vykazují ve výkazu zisku a ztráty v položce „Čistý zisk z obchodních operací a aktiv oceňovaných reálnou hodnotou“.

Úrokové výnosy/náklady týkající se finančních derivátů k obchodování, které jsou vedeny v bankovním portfoliu, se vykazují ve výkazu zisku a ztráty v položce „Čistý úrokový výnos“. V případě finančních derivátů k obchodování, které jsou

vedeny v obchodním portfoliu, se úrokové výnosy/náklady vykazují v položce „Čistý zisk z obchodních operací a aktiv oceňovaných reálnou hodnotou“.

Jako zajišťovací deriváty jsou zařazeny deriváty, které plní funkci zajišťovacího nástroje v zajištěních splňujících podmínky vymezené v IAS 39. Tyto deriváty jsou vykazány ve výkazu o finanční situaci v aktivech, resp. v pasivech v položce „Zajišťovací deriváty“.

Změny reálné hodnoty (čisté ceny - „clean price“) zajišťovacích derivátů se vykazují ve výkazu zisku a ztráty v položce „Čistý zisk z obchodních operací a aktiv oceňovaných reálnou hodnotou“.

Účinná část změn reálné hodnoty zajišťovacího derivátu (v plné ceně, tj. včetně naakumulované úrokové složky) u zajištění peněžních toků se vykazuje v ostatním úplném výsledku hospodaření v položce „Oceňovací rozdíly ze zajištění peněžních toků“. Neúčinná část změn reálné hodnoty zajišťovacího derivátu (v plné ceně, tj. včetně naakumulované úrokové složky) u zajištění peněžních toků se vykazuje ve výkazu zisku a ztráty v položce „Čistý zisk z obchodních operací a aktiv oceňovaných reálnou hodnotou“.

Úrokové výnosy/náklady týkající se zajišťovacích derivátů používaných u zajištění reálné hodnoty se vykazují ve výkazu zisku a ztráty v položce „Čistý úrokový výnos“. Úrokové výnosy/náklady týkající se zajišťovacích derivátů používaných u zajištění peněžních toků jsou součástí plné ceny derivátu (tj. včetně naakumulované úrokové složky), která se rozděluje na účinnou a neúčinnou část zajištění, jak je popsáno výše.

(v) Finanční aktiva a finanční závazky k obchodování

Do kategorie finančních aktiv a finančních závazků k obchodování se zařazují jednak finanční deriváty a jednak ostatní finanční aktiva, resp. ostatní finanční závazky k obchodování. Způsob vykazování finančních derivátů je popsán výše v bodě (iv).

Do ostatních finančních aktiv, resp. ostatních finančních závazků k obchodování se zařazují nederivátové finanční nástroje. Jedná se o dluhové a majetkové cenné papíry pořízené nebo vystavené za účelem prodeje nebo zpětného odkupu v blízké budoucnosti. Tyto nástroje jsou vykazány ve výkazu o finanční situaci v položce „Ostatní finanční aktiva k obchodování“, resp. „Ostatní finanční závazky k obchodování“ v rámci „Finančních aktiv k obchodování“, resp. „Finančních závazků k obchodování“.

Změny reálné hodnoty ostatních finančních aktiv, resp. ostatních finančních závazků k obchodování (u dluhových cenných papírů v čisté ceně) se vykazují ve výkazu zisku a ztráty v položce „Čistý zisk z obchodních operací a aktiv oceňovaných reálnou hodnotou“. Úrokové výnosy a náklady se vykazují ve výkazu zisku a ztráty v položce „Čistý úrokový výnos“. Přijaté dividendy se vykazují tamtéž v položce „Výnosy z dividend“.

Jsou-li cenné papíry nakoupené se současným sjednáním zpětného prodeje nebo zapůjčené formou zápůjčky cenných papírů následně prodány třetí straně, povinnost vrátit je se zaúčtuje jako prodej nakrátko (short sale) v rámci „Ostatních finančních závazků k obchodování“.

(vi) Finanční aktiva a finanční závazky v reálné hodnotě vykázané do zisku nebo ztráty

Jedná se o kategorii finančních aktiv a finančních závazků, u nichž management při prvotním zaúčtování rozhodl, že budou oceňovány reálnou hodnotou proti účtům nákladů nebo výnosů (tj. uplatnil tzv. fair value option).

Skupina tuto možnost využívá u finančních aktiv řízených na principu oceňování reálnou hodnotou. Výkonnost portfolia takových finančních aktiv je vyhodnocována na základě zdokumentované investiční strategie a výsledky jsou pravidelně reportovány klíčovým řídicím pracovníkům skupiny. Portfolio je tvořeno především cennými papíry ABS, tj. cennými papíry zajištěnými aktivy (především hypotékami), podílovými listy fondů, cennými papíry finančních institucí a státními dluhopisy.

Finanční aktiva v reálné hodnotě vykázané do zisku nebo ztráty se ve výkazu o finanční situaci vykazují v položce „Finanční aktiva v reálné hodnotě vykázané do zisku nebo ztráty“. Změny jejich reálné hodnoty se vykazují ve výkazu zisku a ztráty v položce „Čistý zisk z obchodních operací a aktiv oceňovaných reálnou hodnotou“. Úrokové výnosy z dluhových nástrojů se vykazují v položce „Čistý úrokový výnos“. Dividendy z kapitálových nástrojů se vykazují v položce „Výnosy z dividend“.

Skupina využívá fair value option rovněž u některých hybridních finančních závazků, a to v následujících případech:

- oceňování reálnou hodnotou eliminuje nebo významně omezuje nesoulad mezi finančním závazkem, který by se za normálních okolností oceňoval naběhlou hodnotou, a souvisejícím derivátem oceněným reálnou hodnotou;
- do kategorie nástrojů oceňovaných reálnou hodnotou do zisku nebo ztráty se zařadí celá hybridní smlouva, protože obsahuje vložený derivát.

Změna reálné hodnoty připadající na změny vlastního kreditního rizika skupiny se v případě finančních závazků zařazených do kategorie oceňované reálnou hodnotou do zisku nebo ztráty stanoví metodou popsanou v IFRS 7. Změna odpovídá rozdílu mezi současnou hodnotou závazku a jeho objektivně zjištěnou tržní cenou na konci účetního období. Závazek se diskontuje sazbou, která se rovná součtu objektivně zjištěné úrokové míry (benchmark) na konci účetního období a vnitřní míře návratnosti specifické pro složku daného finančního nástroje, která byla stanovena na počátku účetního období.

Finanční závazky, které se skupina rozhodla ocenit reálnou hodnotou do zisku nebo ztráty, se vykazují ve výkazu o finanční situaci v položce „Finanční závazky v reálné hodnotě vykázané do zisku nebo ztráty“ a dále se dělí na „Vklady klientů“ a „Emitované dluhové cenné papíry“. Změny jejich reálné hodnoty se vykazují ve výkazu zisku a ztráty v položce „Čistý zisk z obchodních operací a aktiv oceňovaných reálnou hodnotou“. Související úrokové náklady se zahrnují do položky „Čistý úrokový výnos“.

(vii) Realizovatelná finanční aktiva

Jako realizovatelná finanční aktiva se klasifikují dluhové a majetkové cenné papíry, případně další majetkové účasti ve společnostech, v nichž banka nemá podstatný vliv. Pokud jde o majetkové cenné papíry, do této kategorie se zařazují ty, které nejsou klasifikovány ani jako finanční aktiva k obchodování ani jako finanční aktiva v reálné hodnotě vykázané do zisku nebo ztráty. Pokud jde o dluhové cenné papíry, v této kategorii jsou ty, které má banka v úmyslu držet po dobu neurčitou a které mohou být prodány kvůli získání likvidity nebo v reakci na změnu tržních podmínek.

Realizovatelná finanční aktiva se oceňují reálnou hodnotou a ve výkazu o finanční situaci jsou vykázána v položce „Realizovatelná finanční aktiva“.

Nerealizované zisky a ztráty se účtují do ostatního úplného výsledku hospodaření a až do vyřazení nebo znehodnocení aktiva se vykazují v položce „Oceňovací rozdíly z realizovatelných finančních aktiv“. V případě vyřazení nebo znehodnocení realizovatelného finančního aktiva se kumulovaný zisk či ztráta původně zaúčtované do ostatního úplného výsledku hospodaření vykážou ve výkazu zisku a ztráty, a to v položce „Čistý zisk nebo (-) ztráta z finančních aktiv a závazků nevykázaných v reálné hodnotě do zisku nebo ztráty“ v případě prodeje aktiva nebo v položce „Čistá ztráta ze znehodnocení finančních aktiv“ v případě snížení jeho hodnoty.

Úrokové výnosy z realizovatelných finančních aktiv se vykazují v položce „Čistý úrokový výnos“. Přijaté dividendy se vykazují v položce „Výnosy z dividend“.

Majetkové cenné papíry, u nichž není k dispozici kotovaná tržní cena a jejichž reálnou hodnotu nelze spolehlivě stanovit, se oceňují pořizovací cenou sníženou o opravnou položku (ztrátu z trvalého snížení hodnoty). Skupina takto postupuje v případě, že výsledkem oceňovacích modelů použitých pro stanovení reálné hodnoty je rozpětí odhadů široké a jejich pravděpodobnost nelze spolehlivě posoudit. Jedná se o cenné papíry, pro které neexistuje trh.

(viii) Finanční aktiva držená do splatnosti

Nederivátová finanční aktiva s fixními či určitelnými platbami a pevně stanoveným termínem splatnosti, u nichž má skupina záměr držet je do splatnosti a je schopná tak učinit, se klasifikují jako finanční aktiva držená do splatnosti a ve výkazu o finanční situaci se vykazují v položce „Finanční aktiva držená do splatnosti“. Po prvotním vykázáni se oceňují naběhlou hodnotou. Při výpočtu naběhlé hodnoty se zohledňují veškeré diskonty, prémie a transakční náklady, které jsou nedílnou součástí efektivní úrokové míry.

Úrokové výnosy z finančních aktiv držených do splatnosti se vykazují ve výkazu zisku a ztráty v položce „Čistý úrokový výnos“. Ztráty ze snížení hodnoty těchto finančních aktiv se vykazují ve výkazu zisku a ztráty v položce „Čistá ztráta ze znehodnocení finančních aktiv“. Zisky nebo ztráty realizované při jejich příležitostném prodeji se vykazují ve výkazu zisku a ztráty v položce „Čistý zisk nebo (-) ztráta z finančních aktiv a závazků nevykázaných v reálné hodnotě do zisku nebo ztráty“.

(ix) Úvěry a pohledávky

Finanční aktiva splňující definici úvěrů a pohledávek jsou vykázána ve výkazu o finanční situaci v položkách „Úvěry a jiné pohledávky za bankami“ a „Úvěry a jiné pohledávky za klienty“. V těchto položkách výkazu o finanční situaci jsou zahrnuty rovněž pohledávky z finančního leasingu, které se účtují podle IAS 17.

Úvěry a pohledávky jsou nederivátová finanční aktiva (včetně dluhových cenných papírů) s fixními či určitelnými platbami a pevně stanoveným termínem splatnosti, pro něž není k dispozici kotovaná tržní cena, a současně se nejedná o:

- finanční aktiva, která skupina hodlá prodat okamžitě nebo v blízké budoucnosti, ani o finanční aktiva, která jsou při prvotním zaúčtování oceněna reálnou hodnotou vykázanou do zisku nebo ztráty;
- finanční aktiva, která skupina při prvotním zaúčtování zařadila do kategorie realizovatelných finančních aktiv;
- finanční aktiva, u nichž skupina nemůže získat zpět prakticky celou svou počáteční investici z jiného důvodu než pro zhoršení bonity úvěru.

Po prvotním zaúčtování se úvěry a pohledávky oceňují naběhlou hodnotou. Způsob následného přeceňování pohledávek z titulu finančního leasingu je popsán v sekci Leasing. Úrokové výnosy se vykazují ve výkazu zisku a ztráty v položce „Čistý úrokový výnos“.

Ztráty ze snížení hodnoty úvěrů a pohledávek se vykazují ve výkazu zisku a ztráty v položce „Čistá ztráta ze znehodnocení finančních aktiv“.

(x) Finanční závazky v naběhlé hodnotě

Finanční závazky se oceňují naběhlou hodnotou, případně reálnou hodnotou vykázanou do zisku nebo ztráty.

Pro jejich vykázání ve výkazu o finanční situaci se používá položka „Finanční závazky v naběhlé hodnotě“, která se dále dělí na „Vklady bank“, „Vklady klientů“, „Emitované dluhové cenné papíry“ a „Ostatní finanční závazky“.

Úrokové náklady se vykazují ve výkazu zisku a ztráty v položce „Čistý úrokový výnos“. Zisky a ztráty z titulu odúčtování finančních závazků v naběhlé hodnotě (především z důvodu jejich zpětného odkupu) se vykazují v položce „Zisk nebo (-) ztráta z finančních aktiv a závazků nevykázaných v reálné hodnotě do zisku nebo ztráty“.

(xi) *Day 1 profit*

V případě, že existuje rozdíl mezi transakční cenou na neaktivním trhu a reálnou hodnotou z jiné zjistitelné běžné tržní transakce se stejným nástrojem nebo založené na oceňovacích technikách, jejichž proměnné obsahují pouze data z trhu, vykazuje banka rozdíl mezi transakční cenou a reálnou hodnotou (tzv. Day 1 profit) ve výkazu zisku a ztráty v položce „Čistý zisk z obchodních operací a aktiv oceňovaných reálnou hodnotou“.

(xii) *Vztahy mezi položkami výkazu o finanční situaci, způsobem jejich ocenění a kategoriemi finančních nástrojů:*

Položka výkazu o finanční situaci	Způsob ocenění			Kategorie finančních nástrojů
	Reálnou hodnotou	Naběhlou hodnotou	Ostatní	
Aktiva				
Pokladní hotovost a hotovost u centrálních bank		x	Nominální hodnota	Není relevantní
Finanční aktiva k obchodování				
Deriváty k obchodování	x			Finanční aktiva v reálné hodnotě vykázané do zisku nebo ztráty
Ostatní finanční aktiva k obchodování	x			Finanční aktiva v reálné hodnotě vykázané do zisku nebo ztráty
Finanční aktiva v reálné hodnotě vykázané do zisku nebo ztráty	x			Finanční aktiva v reálné hodnotě vykázané do zisku nebo ztráty
Realizovatelná finanční aktiva	x			Realizovatelná finanční aktiva
Finanční aktiva držená do splatnosti		x		Finanční nástroje držené do splatnosti
Úvěry a jiné pohledávky za bankami		x		Úvěry a pohledávky
Úvěry a jiné pohledávky za klienty		x		Úvěry a pohledávky
Zajišťovací deriváty	x			Není relevantní
Závazky a vlastní kapitál				
Finanční závazky k obchodování				
Deriváty k obchodování	x			Finanční závazky v reálné hodnotě vykázané do zisku nebo ztráty
Ostatní finanční závazky k obchodování	x			Finanční závazky v reálné hodnotě vykázané do zisku nebo ztráty
Finanční závazky v reálné hodnotě vykázané do zisku nebo ztráty	x			Finanční závazky v reálné hodnotě vykázané do zisku nebo ztráty
Finanční závazky v naběhlé hodnotě		x		Finanční závazky v naběhlé hodnotě
Zajišťovací deriváty	x			Není relevantní

Požadavky IFRS 7 na zveřejňování informací v příloze účetní závěrky zahrnují ještě dvě další kategorie finančních nástrojů, které nejsou v tabulce výše uvedeny, a to finanční záruky a neodvolatelné úvěrové přísliby.

Vložené deriváty

Skupina přichází v souvislosti se svou činností do styku s dluhovými nástroji, jež obsahují strukturované prvky, tj. deriváty vložené do hostitelských nástrojů. Vložené deriváty se oddělují od hostitelského dluhového nástroje, jestliže jsou splněny následující podmínky:

- ekonomické rysy derivátu úzce nesouvisejí s ekonomickými rysy hostitelského dluhového nástroje a riziky s ním spojenými;
- vložený derivát splňuje definici derivátu podle IAS 39;
- hybridní nástroj není zařazen jako finanční aktivum, resp. finanční závazek určený k obchodování ani jako finanční aktivum, resp. finanční závazek v reálné hodnotě vykázané do zisku nebo ztráty.

Vložené deriváty oddělené od hostitelského dluhového nástroje se účtují jako samostatné deriváty a vykazují se ve výkazu o finanční situaci v položce „Deriváty k obchodování“ v rámci „Finančních aktiv k obchodování“.

V případě derivátů úzce nesouvisejících s hostitelskou smlouvou, které skupina odděluje, se jedná především o deriváty vložené do emitovaných hostitelských dluhových nástrojů vedených v závazcích. Typickým příkladem jsou emise dluhopisů nebo vklady obsahující úrokový cap, floor nebo collar, který byl na počátku „v penězích“, smluvní prvky, které platbu vážou na jinou proměnnou než úrok, tj. např. na směnný kurz, cenu kapitálového nástroje nebo komodity, cenový index nebo úvěrové riziko třetí strany.

Reklasifikace finančních aktiv

V souladu s IAS 39 je možné finanční aktiva převádět mezi jednotlivými kategoriemi finančních nástrojů, platí nicméně určitá omezení. Skupina používá reklasifikace pouze u finančních aktiv držených do splatnosti. Jestliže v důsledku významného snížení úvěrové bonity finančního aktiva drženého do splatnosti skupina už nehodlá a není schopna aktivum až do splatnosti držet, převede ho do kategorie realizovatelných finančních aktiv. Takové přesuny se nezapočítávají do limitu, při jehož překročení je nutné automaticky reklasifikovat celé portfolio finančních aktiv držených do splatnosti.

Odúčtování finančních aktiv a finančních závazků

Skupina přistupuje k odúčtování finančního aktiva (resp. pokud je to relevantní, jeho části nebo části skupiny aktiv obdobného charakteru) v následujících případech:

- vypršela smluvní práva k peněžním tokům plynoucím z aktiva; nebo
- skupina převedla na jiný subjekt práva na peněžní toky z finančního aktiva; nebo
- skupina převzala povinnost vyplatit peněžní toky v plné výši bez zbytečného odkladu třetí straně („pass-through“ arrangement);
- přičemž skupina buď:
- převedla v podstatě všechna rizika a užítky spojené s vlastnictvím převáděného finančního aktiva; nebo
- nepřevedla ani si neponechala v podstatě všechna rizika a užítky spojené s vlastnictvím aktiva, ale převedla kontrolu nad aktivem.

K odúčtování finančního závazku skupina přistupuje v případě, že je závazek splacen, zrušen nebo vyprší.

Repo obchody a reverzní repo obchody

Repo obchody, nebo též dohody o prodeji a zpětném odkupu, jsou transakce, v jejichž rámci dochází k prodeji cenných papírů na základě smlouvy o zpětné koupi k předem určenému datu. Prodané cenné papíry zůstávají vykázány ve výkazu o finanční situaci, protože skupina si vzhledem k závazku odkoupit je zpět na konci transakce ponechala v podstatě všechna rizika a užítky spojené s jejich vlastnictvím. Skupina rovněž zůstává příjemcem veškerých kuponů a dalších příjmů plynoucích po dobu repo obchodu z převedených cenných papírů. Tyto platby jsou skupině buď poukazovány přímo, nebo se zohledňují v ceně zpětné koupě.

Přijaté finanční prostředky se v souladu s ekonomickou podstatou transakce (úvěr poskytnutý bance) vykazují ve výkazu o finanční situaci ve „Finančních závazcích v naběhlé hodnotě, a to v položce „Vklady bank“ nebo „Vklady klientů“. Rozdíl mezi prodejní a zpětnou kupní cenou se účtuje jako úrokový náklad, vykazuje se ve výkazu zisku a ztráty v položce „Čistý úrokový výnos“ a časově se rozlišuje po dobu trvání smlouvy. Finanční aktiva, která skupina převedla na základě dohody o prodeji a zpětném odkupu, zůstávají ve výkazu o finanční situaci a oceňují se v souladu s pravidly relevantními pro příslušnou položku výkazu o finanční situaci.

Naproti tomu cenné papíry koupené na základě smluv o zpětném prodeji k předem určenému datu (reverzní repo obchody) se ve výkazu o finanční situaci nevykazují. Tyto transakce s cennými papíry se také označují jako reverzní repo obchody. Poskytnuté plnění je v souladu s ekonomickou podstatou transakce (úvěr poskytnutý skupinou) vykazováno ve výkazu o finanční situaci v položkách „Úvěry a jiné pohledávky za bankami“ nebo „Úvěry a jiné pohledávky za klienty“. Rozdíl mezi nákupní a zpětnou prodejní cenou se účtuje jako úrokový výnos, časově se rozlišuje po dobu trvání smlouvy a vykazuje se ve výkazu zisku a ztráty v položce „Čistý úrokový výnos“.

Zápůjčky cenných papírů

V případě zápůjčky cenných papírů dochází k převodu jejich vlastnictví z věřitele na dlužníka, pokud se dlužník zaváže, že na konci sjednané lhůty převede zpět na věřitele nástroje stejného typu, kvality a ve stejném počtu a uhradí poplatek odpovídající době trvání půjčky. Cenné papíry poskytnuté dlužníkovi nejsou odúčtovány. Protože u zápůjčky cenných papírů skupina na konci sjednané lhůty dostane cenné papíry zpět, ponechává si v podstatě všechna rizika a užítky spojené s jejich vlastnictvím. Skupina rovněž zůstává příjemcem veškerých kuponů a dalších příjmů plynoucích po dobu zápůjčky z převedených cenných papírů.

Dlužník nevykazuje zapůjčené cenné papíry ve svém výkazu o finanční situaci, s výjimkou případů, kdy je prodá třetí straně. Povinnost vrátit cenné papíry se v takovém případě vykáže jako „Ostatní finanční závazky k obchodování“.

Snížení hodnoty finančních aktiv a ztráty z titulu úvěrových rizik u podmíněných závazků

Skupina vždy k rozvahovému dni posuzuje, zda existují objektivní důkazy svědčící o snížení hodnoty finančního aktiva nebo skupiny finančních aktiv. Hodnota finančního aktiva nebo skupiny finančních aktiv se považuje za sníženou pouze tehdy, pokud existuje objektivní důkaz o snížení hodnoty v důsledku jedné nebo více událostí, ke kterým došlo po prvotním zaúčtování aktiva („ztrátová událost“), a když tato ztrátová událost (nebo události) má dopad na odhadované budoucí peněžní toky z finančního aktiva nebo skupiny finančních aktiv, které lze spolehlivě odhadnout.

Jako primární kritéria ztrátové události skupina používá definici selhání dlužníka podle pravidel Basel II. K selhání dlužníka (ztrátové události) dochází, jestliže:

- dlužník je u významného úvěrového závazku v prodlení s platbami jistiny nebo úroků více než 90 dní;
- z konkrétních událostí nebo informací je zřejmé, že dlužník své úvěrové závazky pravděpodobně nesplatí v plné výši, aniž by byla uplatněna taková opatření jako realizace zajištění;
- firma dlužníka je předmětem restrukturalizace z důvodu finanční potíží, tj. dochází ke změně smluvních podmínek, v jejímž důsledku vznikne významná ztráta;
- ve firmě dlužníka bylo zahájeno insolvenční řízení nebo jiný podobný ochranný režim.

Ztráty na úrovni portfolia skupina posuzuje s použitím konceptu vzniklých, ale nevykázaných ztrát. O snížení hodnoty finančních aktiv svědčí objektivní údaje dokládající měřitelný pokles odhadovaných budoucích peněžních toků, například změny ekonomických podmínek, které korelují s prodlení u aktiv v portfoliu. Koncept vzniklých, ale nevykázaných ztrát vymezuje dobu od ztrátové události, která je příčinou budoucích problémů, až do okamžiku, kdy skupina problémy zjistí, tj. kdy dojde k selhání dlužníka. O úvěrových

ztrátách u podmíněných závazků skupina účtuje, pokud je pravděpodobné, že bude muset čerpat zdroje, aby vypořádala podmíněný závazek vystavený úvěrovému riziku, a že jí v této souvislosti vznikne ztráta.

(i) Finanční aktiva v naběhlé hodnotě

Významné úvěry a cenné papíry držené do splatnosti skupina nejprve posuzuje individuálně a zjišťuje, zda existují objektivní důkazy svědčící o snížení jejich hodnoty. Jestliže zjistí, že žádný objektivní důkaz o snížení hodnoty individuálně hodnoceného aktiva neexistuje, zahrne toto aktivum do skupiny finančních aktiv s podobnými charakteristikami úvěrových rizik a společně je posoudí na snížení hodnoty. Aktiva, která jsou jednotlivě posuzována na snížení hodnoty a u kterých je nebo nadále bude účtována ztráta ze snížení hodnoty, se do společného posuzování snížení hodnoty nezahrnují.

Výše případné ztráty ze snížení hodnoty se měří jako rozdíl mezi účetní hodnotou aktiva a současnou hodnotou očekávaných budoucích peněžních toků diskontovaných původní efektivní úrokovou mírou finančního aktiva. Výpočet současné hodnoty očekávaných budoucích peněžních toků zajištěného finančního aktiva zohledňuje peněžní toky, které mohou plynout ze zabavení zajištěného aktiva, snížené o náklady na získání a prodej zajištění.

Na ztráty ze snížení hodnoty finančních aktiv oceňovaných naběhlou hodnotou se tvoří opravné položky, jejichž prostřednictvím se snižuje hodnota aktiva vykázaného ve výkazu o finanční situaci, tj. jeho čistá účetní hodnota odpovídá rozdílu mezi jeho účetní hodnotou brutto a celkovou vytvořenou opravnou položkou. Tímto způsobem se tvoří veškeré opravné položky k úvěrům a pohledávkám a dále opravné položky z titulu vzniklých, ale nevykázaných ztrát (portfoliové opravné položky) k finančním aktivům drženým do splatnosti. Změny na účtech opravných položek se uvádějí v příloze účetní závěrky. Výjimku představují pouze individuální opravné položky k finančním aktivům drženým do splatnosti, které přímo snižují účetní hodnotu příslušného aktiva, a jejich změny se tudíž v příloze účetní závěrky neuvádějí.

Tvorba i zúčtování opravných položek se vykazuje ve výkazu zisku a ztráty v položce „Čistá ztráta ze znehodnocení finančních aktiv“.

Není-li reálné, že se skupině v budoucnu podaří pohledávky inkasovat a související zajištění bylo realizováno, pohledávky včetně opravných položek se odúčtují z výkazu o finanční situaci.

Jestliže se v následujícím účetním období odhadovaná ztráta ze snížení hodnoty zvýší nebo sníží, původně zaúčtovaná ztráta ze snížení hodnoty pohledávek se odpovídajícím způsobem upraví prostřednictvím účtu opravných položek.

(ii) Realizovatelná finanční aktiva

Rovněž dluhové nástroje zařazené do kategorie realizovatelných finančních aktiv se nejprve posuzují individuálně z hlediska existence objektivních důkazů svědčících o snížení jejich hodnoty, a to na základě stejných kritérií jako v případě finančních aktiv oceňovaných naběhlou hodnotou. Jako ztráta ze snížení hodnoty se však zaúčtuje kumulovaná ztráta rovnající se rozdílu mezi naběhlou hodnotou a současnou reálnou hodnotou, sníženou o případnou ztrátu ze snížení hodnoty daného finančního aktiva původně zaúčtovanou do nákladů. Při zaúčtování ztráty ze snížení hodnoty se případné ztráty vykázané v ostatním úplném výsledku v položce „Oceňovací rozdíly z realizovatelných finančních aktiv“ převedou do výkazu zisku a ztráty a vykážou se jako ztráta ze snížení hodnoty v položce „Čistá ztráta ze znehodnocení finančních aktiv“.

Pokud se v následujícím účetním období reálná hodnota dluhového nástroje opět zvýší, ztráta ze snížení hodnoty se zruší prostřednictvím výkazu zisku a ztráty, konkrétně prostřednictvím položky „Čistá ztráta ze znehodnocení finančních aktiv“. Ve výkazu o finanční situaci se ztráty ze snížení hodnoty a jejich storna účtují přímo proti majetkovým účtům.

V případě majetkových cenných papírů zařazených do kategorie realizovatelných finančních aktiv je za objektivní důkaz znehodnocení považován i „podstatný“ nebo „dlouhodobý“ pokles reálné hodnoty pod úroveň pořizovací ceny. Obecně skupina pro tyto účely považuje za „podstatný“ pokles tržní ceny pod 80 % ceny pořizovací a za „dlouhodobý“ takový pokles, kdy je tržní cena po dobu devíti měsíců před rozvahovým dnem trvale pod úrovní ceny pořizovací.

Pokud u majetkových cenných papírů existují důkazy svědčící o snížení hodnoty, jako ztráta ze snížení hodnoty se zaúčtuje kumulovaná ztráta rovnající se rozdílu mezi pořizovací cenou a současnou reálnou hodnotou, sníženou o případnou ztrátu ze snížení hodnoty daného finančního aktiva původně zaúčtovanou do nákladů, a vykáže se ve výkazu zisku a ztráty prostřednictvím položky „Čistá ztráta ze znehodnocení finančních aktiv“. Případné ztráty dříve vykázané v ostatním úplném výsledku v položce „Oceňovací rozdíly z realizovatelných finančních aktiv“ se převedou do výkazu zisku a ztráty a vykážou se jako ztráta ze snížení hodnoty v položce „Čistá ztráta ze znehodnocení finančních aktiv“.

Ztráty ze snížení hodnoty u majetkových cenných papírů se neruší prostřednictvím výkazu zisku a ztráty. Případné následné zvýšení reálné hodnoty těchto aktiv se vykazuje přímo v ostatním úplném výsledku. Ve výkazu o finanční situaci se ztráty ze snížení hodnoty a jejich storna účtují přímo proti majetkovým účtům.

Ztráta ze snížení hodnoty nekotovaných majetkových cenných papírů, které se oceňují pořizovací cenou, protože jejich reálnou hodnotu není možné spolehlivě stanovit, odpovídá rozdílu mezi účetní hodnotou finančního aktiva a současnou hodnotou očekávaných budoucích peněžních toků diskontovaných aktuální tržní mírou návratnosti obdobného finančního aktiva. Takovou ztrátu ze snížení hodnoty nelze následně zrušit.

(iii) Podmíněné závazky

Rezervy na úvěrové ztráty u podmíněných závazků (především finančních záruk a úvěrových příslibů) se vykazují ve výkazu o finanční situaci v položce „Rezervy“. Související náklad se vykazuje ve výkazu zisku a ztráty prostřednictvím „Ostatního provozního výsledku“.

Zajišťovací účetnictví

Skupina používá derivátové finanční nástroje pro řízení úrokových a kurzových rizik. Na počátku zajištění skupina formálně zdokumentuje vztah mezi zajištěnou položkou a zajišťovacím nástrojem, včetně charakteru rizika, cílů a strategie zajištění a metody, která bude používána pro posouzení účinnosti zajišťovacího vztahu. Zajištění se považuje za vysoce účinné, jestliže po celé období zajišťovacího vztahu budou změny reálných hodnot nebo peněžní toky u zajišťovacích nástrojů kompenzovat změny reálných hodnot nebo peněžní toky u zajištěných položek, a to v rozmezí 80 % – 125 %. Účinnost zajištění se posuzuje na počátku zajišťovacího vztahu i během jeho trvání. Konkrétní podmínky jednotlivých typů zajištění a testování jejich účinnosti jsou vymezeny interními zásadami pro zajišťovací účetnictví.

(i) Zajištění reálné hodnoty

Zajištění reálné hodnoty skupina používá pro řízení tržních rizik. U zajišťovacích vztahů, které splňují podmínky pro zajištění reálné hodnoty, se změny reálné hodnoty (čisté ceny) zajišťovacího nástroje účtují do výkazu zisku a ztráty prostřednictvím položky „Čistý zisk z obchodních operací a aktiv oceňovaných reálnou hodnotou“. Úrokové výnosy/náklady týkající se zajišťovacích derivátů se vykazují ve výkazu zisku a ztráty v položce „Čistý úrokový výnos“. Změny reálné hodnoty zajištěné položky připadající na zajištěné riziko se rovněž účtují do výkazu zisku a ztráty prostřednictvím položky „Čistý zisk z obchodních operací a aktiv oceňovaných reálnou hodnotou“ a promítají se do účetní hodnoty zajištěné položky.

Zajišťovací vztah je ukončen, jestliže uplyne platnost zajišťovacího nástroje nebo je tento zajišťovací nástroj prodán, ukončen nebo uplatněn, případně pokud zajišťovací vztah již nesplňuje podmínky pro zajišťovací účetnictví. V takovém případě se úprava reálné hodnoty zajištěné položky bude až do splatnosti finančního nástroje odpisovat prostřednictvím položky „Čistý úrokový výnos“ do výkazu zisku a ztráty.

(ii) Zajištění peněžních toků

Cílem zajištění peněžních toků je eliminovat nejistotu ohledně budoucích peněžních toků a stabilizovat čistý úrokový výnos. U zajišťovacích vztahů, které splňují podmínky pro zajištění peněžních toků, se zisk nebo ztráta ze zajišťovacího nástroje připadající na účinnou část zajištění účtuje do ostatního úplného výsledku a vykazuje se v položce „Oceňovací rozdíly ze zajištění peněžních toků“. Zisk nebo ztráta ze zajišťovacího nástroje připadající na neúčinnou část zajištění se účtuje do výkazu zisku a ztráty prostřednictvím položky „Čistý zisk z obchodních operací a aktiv oceňovaných reálnou hodnotou“. Pro účely posouzení účinné a neúčinné části zajištění se derivát uvažuje v plné ceně, tj. včetně naakumulované úrokové složky. Jakmile zajištěný peněžní tok ovlivní výkaz zisku a ztráty, zisk nebo ztráta ze zajišťovacího nástroje se převede z ostatního úplného výsledku do příslušné výnosové nebo nákladové položky výkazu zisku a ztráty (nejčastěji se jedná o „Čistý úrokový výnos“). Pokud jde o zajištěné položky, u zajištění peněžních toků se účtují stejným způsobem, jako by žádný zajišťovací vztah neexistoval.

Zajišťovací vztah je ukončen, jestliže uplyne platnost zajišťovacího nástroje nebo je tento zajišťovací nástroj prodán, ukončen nebo uplatněn, případně pokud zajišťovací vztah již nesplňuje podmínky pro zajišťovací účetnictví. V takovém případě kumulovaný zisk nebo ztráta ze zajišťovacího nástroje, původně vykázané v ostatním úplném výsledku, zůstanou až do uskutečnění transakce v položce „Oceňovací rozdíly ze zajištění peněžních toků“.

Zápočet finančních aktiv a závazků

Finanční aktiva a finanční závazky se vzájemně započítávají a ve výkazu o finanční situaci se vykazují v čisté částce pouze v případě, že skupina má v současnosti právně vymahatelný nárok zaúčtované částky započítat a má v úmyslu vypořádat příslušné aktivum a příslušný závazek v čisté výši nebo realizovat příslušné aktivum a zároveň vypořádat příslušný závazek.

Stanovení reálné hodnoty

Reálná hodnota je cena, která by byla získána z prodeje aktiva nebo zaplacená za převzetí závazku v rámci řádné transakce mezi znalými účastníky trhu ke dni ocenění.

Podrobnější informace o používaných oceňovacích technikách a hierarchii stanovení reálné hodnoty jsou uvedeny v bodě 40 „Reálná hodnota aktiv a závazků“.

Leasing

Leasing představuje smlouvu, na základě které pronajímatel převádí na nájemce právo užívat určité aktivum po předem dohodnutou dobu výměnou za platbu nebo sérii plateb. Finanční leasing je leasing, který převádí v podstatě veškerá rizika a výhody plynoucí z vlastnictví daného aktiva. Veškeré další leasingové smlouvy v rámci skupiny jsou klasifikovány jako operativní leasing.

Skupina jako pronajímatel

Pronajímatel v případě finančního leasingu vykazuje pohledávku za nájemcem v položce „Úvěry a jiné pohledávky za klienty“ nebo „Úvěry a jiné pohledávky za bankami“. Příslušná pohledávka je ve výši současné hodnoty smluvně dohodnutých plateb s ohledem na zbytkovou hodnotu aktiva. Úrokové výnosy z pohledávky jsou vykázány ve výkazu zisku a ztráty v položce „Čistý úrokový výnos“.

V případě operativního leasingu pronajímatel vykazuje pronajaté aktivum v rámci „Hmotného majetku“ nebo v rámci „Investic do nemovitostí“ a odpisuje v souladu s metodou odpisování platnou pro daný typ aktiva. Výnosy z pronájmu jsou vykazovány rovnoměrně během celé doby pronájmu ve výkazu zisku a ztráty v položce „Výnosy z pronájmu investic do nemovitostí a ostatní operativní pronájem“.

V případě leasingových smluv, u nichž je skupina v pozici pronajímatele, se jedná prakticky výhradně o finanční leasing.

Skupina jako nájemce

Z pohledu nájemce skupina neuzavřela žádný pronájem, který by splňoval podmínky finančního leasingu. Splátky v rámci operativního leasingu jsou vykazovány jako náklad ve výkazu zisku a ztráty v položce „Ostatní správní náklady“ rovnoměrně po celou dobu pronájmu.

Podnikové kombinace a goodwill

(i) Podnikové kombinace

Podnikové kombinace se účtují metodou koupě. Goodwill představuje budoucí ekonomické požitky plynoucí z podnikové kombinace v souvislosti s aktivy, která nejsou jednotlivě identifikovaná a samostatně zaúčtovaná. Hodnota goodwillu se rovná kladnému rozdílu mezi uhrazenou protihodnotou, hodnotou případných nekontrolních podílů a reálnou hodnotou původně vlastněných majetkových účastí na jedné straně a čistou reálnou hodnotou identifikovatelných aktiv a převzatých závazků k datu akvizice na straně druhé.

Pokud je výsledkem posouzení všech výše popsaných složek záporný rozdíl, zaúčtuje se jako zisk z výhodné koupě a v účetním období, kdy byla realizována akvizice, se vykáže ve výkazu zisku a ztráty v položce „Ostatní provozní výsledek“.

Nekontrolní podíly na majetku nabývaného podniku, které představují současnou majetkovou účast, se oceňují poměrným podílem na identifikovatelných čistých aktivech nabývané společnosti. Ostatní druhy nekontrolních podílů se oceňují reálnou hodnotou, případně jiným způsobem stanoveným v IFRS. Pořizovací cena se účtuje přímo do nákladů a vykazuje se v položce „Ostatní provozní výsledek“.

(ii) Goodwill a testování goodwillu na snížení hodnoty

Goodwill vyplývající z akvizice podniku se vede v pořizovací ceně stanovené k datu akvizice, snížené o případné kumulované ztráty ze snížení hodnoty. Testování goodwillu z hlediska snížení hodnoty se provádí jednou ročně vždy v listopadu, případně častěji, pokud se v průběhu roku objeví známky možného snížení jeho hodnoty. Ztráta ze snížení hodnoty se účtuje do nákladů. Předmětem testování jsou jednotlivé peněžotvorné jednotky, na něž byl goodwill alokován. Peněžotvorná jednotka představuje nejmenší identifikovatelnou skupinu aktiv generující peněžní příjmy, které jsou do značné míry nezávislé na peněžních příjmech generovaných jinými aktivy nebo skupinami aktiv.

Snížení hodnoty goodwillu se zjišťuje srovnáním tzv. zpětně získatelné částky jednotlivých peněžotvorných jednotek, na něž byl goodwill alokován, s jejich účetní hodnotou. Účetní hodnota peněžotvorné jednotky odpovídá hodnotě čistých aktiv alokovaných na danou peněžotvornou jednotku, upravené o případný goodwill a neodpisovaná nehmotná aktiva alokovaná na danou peněžotvornou jednotku při podnikové kombinaci.

Zpětně získatelná částka peněžotvorné jednotky se rovná buď její reálné hodnotě snížené o náklady na prodej, nebo hodnotě z užívání, je-li vyšší. Reálná hodnota peněžotvorné jednotky snížená o náklady na prodej se, pokud jsou takové informace k dispozici, stanoví na základě aktuálních transakcí, cen kotovaných na trzích a znaleckých ocenění. Hodnota z užívání se stanoví s použitím modelu diskontovaných peněžních toků, který zohledňuje specifika bankovníctví a jeho regulační prostředí. Při určování hodnoty z užívání se mimo jiné stanoví současná hodnota budoucích zisků, distribuovatelných akcionářům.

Odhad budoucích distribuovatelných zisků vychází z finančních plánů odsouhlasených managementem pro dané peněžotvorné jednotky a zohledňuje plnění příslušných kapitálových požadavků. Tyto plány se sestavují na období pěti let. Prognózy zisku nad rámec tohoto pětiletého období vycházejí z plánu na poslední rok a dlouhodobé míry růstu. Současná hodnota těchto perpetuitních zisků se stabilní mírou růstu (označovaná v češtině výrazy „pokračující“ nebo „terminální“ nebo „konečná hodnota“, v angl. „terminal value“) zohledňuje pro každou peněžotvornou jednotku makroekonomické parametry a ekonomicky udržitelné peněžní toky.

Tyto peněžní toky odpovídají čistému zisku po odečtení ročního kapitálového požadavku vyplývajícího ze změny objemu rizikové vážených expozičních. Kapitálový požadavek byl definován sazbou pro cílový kapitál Tier 1 a zohledňuje předpokládané budoucí minimální kapitálové požadavky.

Hodnota z užívání se stanoví diskontováním peněžních toků sazbou, která zohledňuje současné tržní sazby a rizika specifická pro danou peněžotvornou jednotku. Pro určení diskontních sazeb se používá model oceňování kapitálových aktiv (tzv. model CAPM). Podle tohoto modelu se diskontní sazba počítá jako součet bezrizikové úrokové míry a součinu tržní rizikové prémie a beta faktoru představujícího veličinu, pomocí níž se měří systematické tržní riziko. Při stanovení diskontní sazby se zohledňuje rovněž riziková prémie daného státu. Hodnoty použité pro výpočet diskontních sazeb pocházejí z externích informačních zdrojů.

Je-li zpětně získatelná částka peněžotvorné jednotky nižší než její účetní hodnota, rozdíl se zaúčtuje jako ztráta ze snížení hodnoty a vykáže se ve výkazu zisku a ztráty v položce „Ostatní provozní výsledek“. Tato ztráta se nejprve započte proti goodwillu alokovanému na danou peněžotvornou jednotku. Případná zbývající ztráta ze snížení hodnoty se započítává proti účetní hodnotě ostatních aktiv patřících do dané peněžotvorné jednotky, nicméně tato účetní hodnota nemůže klesnout pod její reálnou hodnotu sníženou o náklady na prodej. Pokud je zpětně získatelná částka peněžotvorné jednotky vyšší nebo rovna její účetní hodnotě, žádná ztráta ze snížení hodnoty se nezaúčtuje. Ztráty ze snížení hodnoty zaúčtované proti goodwillu nelze v následujících účetních obdobích zrušit.

Hmotný majetek

Hmotný majetek se oceňuje v pořizovací ceně snížené o opravy a opravné položky z titulu snížení hodnoty. Výpůjční náklady na aktiva splňující stanovené podmínky jsou kapitalizovány do pořizovací ceny majetku.

Odpisy se vypočtou za použití rovnoměrné metody, na základě které se postupně odpisuje hodnota hmotného majetku po celou dobu předpokládané životnosti až na jeho zbytkovou hodnotu. Odpisy se vykazují ve výkazu zisku a ztráty v položce „Odpisy majetku“ a snížení hodnoty se vykazuje v položce „Ostatní provozní výsledek“.

Předpokládaná doba životnosti aktiv je stanovena takto:

	Životnost – počet let
Budovy	15-50
Inventář	4-10
Osobní automobily	4-8
Počítačový hardware	4-6

Pozemky se neodpisují.

Hmotný majetek se odúčtuje při likvidaci (prodeji), nebo pokud existuje předpoklad, že jeho užívání nepřinese v budoucnu žádné ekonomické výhody. Zisk nebo ztráta z likvidace aktiva, vypočtené jako rozdíl mezi čistým výnosem z likvidace (prodeje) a účetní zůstatkovou hodnotou aktiva, se vykáže ve výkazu zisku a ztráty v položce „Ostatní provozní výsledek“.

Investice do nemovitostí

Investice do nemovitostí je nemovitost (pozemek nebo budova, popřípadě část budovy nebo obojí) držená za účelem dosažení příjmu z nájemného nebo kapitálového zhodnocení. Pokud vlastník nemovitost částečně užívá, bude zařazena jako investice do nemovitostí pouze v případě, že jím užívaná část je nevýznamná. Investice do pozemků a budov ve výstavbě, kde je očekávané použití stejné jako u investic do nemovitostí, jsou klasifikovány jako investice do nemovitostí.

Při prvotním zachycení jsou investice do nemovitostí oceněny pořizovací cenou včetně transakčních nákladů. Následně skupina tyto investice oceňuje pořizovací cenou sníženou o oprávký a ztráty ze snížení hodnoty. Investice do nemovitostí se vykazují ve výkazu o finanční situaci v položce „Investice do nemovitostí“.

Výnosy z pronájmu se vykazují v položce „Výnosy z pronájmu investic do nemovitostí a ostatní operativní pronájem“. Odpisy investic do nemovitostí jsou vykázány ve výkazu zisku a ztráty v položce „Odpisy majetku“. Investice do nemovitostí se odpisují lineární metodou po dobu předpokládané doby životnosti, která je totožná s předpokládanou dobou životnosti příslušné budovy zařazené do hmotného majetku. Ztráty ze snížení hodnoty se, stejně jako jejich případné následné zrušení, vykazují ve výkazu zisku a ztráty v položce „Ostatní provozní výsledek“.

Nemovitosti určené k prodeji (zásoby)

Skupina rovněž investuje do nemovitostí, které jsou určeny k prodeji v rámci běžné činnosti, nebo do nemovitostí v procesu výstavby či rekonstrukce za účelem takového prodeje. Tyto nemovitosti jsou vykázány v položce „Ostatní aktiva“ a v souladu s IAS 2 Zásoby se oceňují pořizovací cenou nebo čistou realizovatelnou hodnotou, je-li nižší.

V nákladech na pořízení zásob jsou vedle kupní ceny kapitalizovány rovněž všechny ostatní přímo přiřaditelné výdaje, jako je dopravné, clo a ostatní daně, náklady na přeměnu zásob, apod. Výpůjční náklady se aktivují, pokud přímo souvisejí s pořízením dané nemovitosti.

Prodeje tohoto majetku/bytových jednotek se účtují do výnosů v momentu obdržení výpisu z katastru o zapsání bytových jednotek na nového majitele, a to prostřednictvím položky „Ostatní provozní výsledek“. Ve stejné položce se účtují náklady na tento prodej a další náklady s ním související.

Nehmotný majetek

Nehmotný majetek skupiny zahrnuje vedle goodwillu počítačový software, klientelu, ochranné známky, distribuční síť a další nehmotná aktiva. O nehmotném aktivu se účtuje pouze v případě, že lze spolehlivě určit jeho pořizovací cenu a je pravděpodobné, že skupina získá předpokládané budoucí ekonomické užítky související s daným aktivem.

Náklady na software vytvořený vlastní činností se aktivují, je-li skupina schopna prokázat technickou proveditelnost jeho dokončení, svůj záměr dokončit jej a schopnost využívat jej, dále je-li možné prokázat, jakým způsobem bude nehmotné aktivum vytvářet pravděpodobné budoucí ekonomické užítky, jsou-li dostupné odpovídající zdroje pro dokončení vývoje a skupina je schopná spolehlivě ocenit související výdaje. Samostatně pořízená nehmotná aktiva se prvotně oceňují pořizovací cenou, která se následně snižuje o oprávký a ztráty ze snížení hodnoty.

Reálná hodnota nehmotných aktiv pořízených v rámci podnikové kombinace k datu akvizice se rovná jejich pořizovací ceně. V případě skupiny se jedná o ochranné známky, klientelu a distribuční síť. Pokud lze tato aktiva dostatečně spolehlivě ocenit, skupina je aktivuje.

Nehmotná aktiva s omezenou dobou životnosti se odpisují rovnoměrně po dobu své životnosti. Doba a metoda odpisování se přehodnotí nejméně na konci každého účetního období a v případě nutnosti dojde k jejich úpravě. Náklady z titulu odpisů nehmotného majetku s omezenou dobou životnosti se účtují do výkazu zisku a ztráty, a to do položky „Odpisy majetku“.

Předpokládaná doba životnosti aktiv je stanovena takto:

	Životnost – počet let
Počítačový software	4-8
Klientela	10-20
Distriboční síť	5,5

Ochranné známky se neodpisují, protože se u nich předpokládá neomezená doba životnosti. Nehmotné aktivum má neomezenou dobu životnosti, jestliže neexistují žádné právní, smluvní, regulační ani jiné faktory omezující jeho dobu životnosti. Pravidelně jednou ročně se ale prověřuje, zda u ochranných známek nedošlo ke snížení hodnoty, a to v rámci peněžotvorné jednotky, do níž známka náleží. Jestliže ke snížení hodnoty došlo, zaúčtuje se ztráta ze snížení hodnoty. Dále se každé účetní období prověřuje, zda nadále, vzhledem k aktuálním okolnostem, platí předpoklad neomezené doby životnosti ochranné známky. Případné ztráty ze snížení hodnoty se vykazují ve výkazu zisku a ztráty v položce „Ostatní provozní výsledek“.

Snížení hodnoty nefinančních aktiv (hmotný majetek, investice do nemovitostí a nehmotný majetek)

Skupina k rozvahovému dni pravidelně vyhodnocuje, zda existují známky znehodnocení některého nefinančního aktiva. V případě, že dané aktivum generuje peněžní příjmy, které jsou do značné míry nezávislé na peněžních příjmech generovaných jinými aktivy, snížení hodnoty se posuzuje individuálně pro dané aktivum. Typickým příkladem aktiv, která se posuzují individuálně, jsou investice do nemovitostí. V ostatních případech se znehodnocení ověřuje na úrovni peněžotvorné jednotky, do níž dané aktivum náleží. Peněžotvorná jednotka je nejmenší identifikovatelná skupina aktiv generující peněžní příjmy, které jsou do značné míry nezávislé na peněžních příjmech generovaných jinými aktivy, resp. skupinami aktiv. Specifická pravidla týkající se snížení hodnoty goodwillu a alokace snížení hodnoty na jednotlivé peněžotvorné jednotky jsou blíže popsána výše v sekci „Podnikové kombinace a goodwill“, bod (ii) Goodwill a testování goodwillu na snížení hodnoty.

Pokud existují známky znehodnocení nefinančního aktiva nebo pokud je nutno u konkrétního aktiva provést roční testy snížení hodnoty aktiva, provede skupina odhad zpětně získatelné částky aktiva. Zpětně získatelná částka je reálná hodnota aktiva nebo peněžotvorné jednotky snížená o prodejní náklady nebo hodnota z užívání, je-li vyšší. Pokud účetní hodnota aktiva nebo peněžotvorné jednotky překročí zpětně získatelnou částku, je dané aktivum považováno za znehodnocené a jeho vykázaná hodnota se sníží na hodnotu zpětně získatelné částky. Při stanovení hodnoty z užívání se předpokládá budoucí peněžní toky diskontují na současnou hodnotu za použití diskontní sazby před zdaněním, která odráží současný tržní odhad časové hodnoty peněz a specifická rizika spojená s daným aktivem.

Dále se vždy k rozvahovému dni provádí odhad, zda existují známky toho, že dříve zaúčtované ztráty ze snížení hodnoty již neexistují nebo se snížily. Pokud takové známky existují, provede skupina odhad zpětně získatelné částky aktiva nebo peněžotvorné jednotky. Dříve zaúčtovaná ztráta ze snížení hodnoty se odúčtuje pouze v případě, že od chvíle, kdy byla zaúčtována poslední ztráta ze snížení hodnoty, došlo ke změně předpokladů, na jejichž základě byla stanovena zpětně získatelná částka aktiva. Odúčtování ztráty je omezeno a bude provedeno pouze do té míry, aby účetní hodnota aktiva nepřevýšila jeho zpětně získatelnou částku ani účetní hodnotu stanovenou po odečtení odpisů v případě, že by v předchozích letech nebylo zaúčtováno žádné snížení hodnoty daného aktiva.

Snížení hodnoty a jeho zrušení se vyazuje ve výkazu zisku a ztráty v položce „Ostatní provozní výsledek“.

Finanční záruky

Skupina v rámci své běžné činnosti poskytuje finanční záruky, které představují různé typy akreditivů a záruk. Podle standardu IAS 39 je finanční záruka smlouva, která vyžaduje, aby ručitel provedl specifickou platbu jako náhradu ztráty, která vznikne držiteli záruky v důsledku toho, že konkrétní dlužník neprovedl platbu k datu splatnosti uvedenému v původních nebo upravených podmínkách úvěrového nástroje.

Pokud je skupina v pozici držitele záruky, příslušná finanční záruka není vykázána ve výkazu o finanční situaci, ale je zohledněna jako zajištění při stanovení snížení hodnoty zaručeného aktiva.

Skupina jako ručitel vyazuje finanční záruky v okamžiku, kdy se stává smluvní stranou záruky (tzn. v okamžiku přijetí nabídky záruky). Finanční záruky jsou na počátku oceněny reálnou hodnotou. Počáteční ocenění obecně představuje odměna přijatá za poskytnutou záruku. Pokud v okamžiku uzavření smlouvy není přijata odměna, je reálná hodnota finanční záruky nulová, protože to je částka, za kterou by mohl být závazek převeden v rámci řádné transakce realizované mezi účastníky trhu. Následně je finanční záruka přehodnocena a posouzena z hlediska nutnosti tvorby rezervy v souladu s IAS 37. Případná rezerva se vyazuje ve výkazu o finanční situaci v položce „Rezervy“.

Přijatá odměna se vyazuje ve výkazu zisku a ztráty v položce „Čistý výnos z poplatků a provizí“, a to rovnoměrně po dobu platnosti záruky.

Rezervy

Rezervy se vyazuje v případě, že skupina má současnou povinnost v důsledku minulé události, je pravděpodobné, že k jejímu vypořádání bude muset čerpat zdroje, z nichž by jí jinak plynuly ekonomické výhody, a je možno spolehlivě odhadnout výši závazku. Ve výkazu o finanční situaci jsou rezervy vykázány v položce „Rezervy“. Zahnují jednak rezervy na ztráty z úvěrového rizika u podmíněných závazků

(především finančních záruk a úvěrových příslibů) a rezervy na právní spory a restrukturalizace. Náklady nebo výnosy týkající se rezerv jsou vykázány v položce „Ostatní provozní výsledek“.

Zdanění

(i) Splatná daň

Splatně daňové pohledávky a závazky za běžné období a za minulá období se oceňují v částce, která bude dle očekávání získána od finančního úřadu nebo zaplacená finančnímu úřadu. Při výpočtu daňových závazků a pohledávek se použijí daňové sazby a daňové zákony platné k rozvahovému dni.

(ii) Odložená daň

Odložená daň se vypočte ze všech přechodných rozdílů mezi daňovým základem aktiv a pasiv a jejich účetní hodnotou k rozvahovému dni. Odložené daňové závazky se vykazují z titulu všech zdanitelných přechodných rozdílů. Odložená daňová aktiva se vykazují z titulu všech daňově odčitatelných přechodných rozdílů a nevyužitých daňových ztrát v případě, že je pravděpodobné, že bude k dispozici dostatečný zdanitelný zisk k tomu, aby odčitatelné přechodné rozdílly a nevyužitě daňové ztráty převedené z minulých let mohly být využity. Přechodné rozdílly z titulu prvotního zaúčtování goodwillu se při výpočtu odložené daně nezohledňují.

Výše odložené daňové pohledávky převáděné do dalších období se vždy znovu posoudí k rozvahovému dni a sníží, pokud již není pravděpodobné, že bude k dispozici dostatečný zdanitelný zisk k realizaci daně odložené daňové pohledávky nebo její části. Nevykázaná odložená daňová pohledávka se přecení vždy k rozvahovému dni a zaúčtuje, pokud vznikla pravděpodobnost, že budoucí zdanitelný příjem umožní realizaci daně odložené daňové pohledávky.

Odložené daňové pohledávky a závazky se oceňují v sazbě, která bude platná v období realizace daňové pohledávky nebo vyrovnání daňového závazku, s použitím daňových sazeb (a daňových zákonů) uzákoněných nebo vyhlášených k rozvahovému dni. Pro výpočet odložených daní dceřiných společností se používají daňové sazby příslušného státu.

Odložené daně z titulu položek vykázanych do ostatního úplného výsledku se rovněž vykazují v ostatním úplném výsledku, nikoli ve výkazu zisku a ztráty.

Odložené daňové pohledávky a závazky se vzájemně započtou, pokud existuje zákonné právo na jejich zápočet a odložené daně se vztahují ke stejnému správci daně.

Základní kapitál

Základní kapitál skupiny (zaregistrovaný, upsaný a splacený) je k rozvahovému dni vykázán ve výši zapsané v obchodním rejstříku.

Aktiva ve správě

Skupina poskytuje klientům služby správy majetku (trust) a další služby, v souvislosti s nimiž spravuje nebo investuje určitá aktiva jménem klientů. Aktiva držaná ve správě nejsou vykazována v účetní závěrce, neboť nejsou aktivy skupiny.

Dividendy z kmenových akcií

Dividendy plynoucí z kmenových akcií se vykazují jako závazek a vlastní kapitál se sníží o hodnotu dividend po schválení akcionáři skupiny.

Účtování výnosů a nákladů

Výnosy jsou účtovány, pokud účetní jednotce poplynou ekonomické výhody a pokud lze výši výnosů spolehlivě stanovit. Příslušné položky ve výkazu zisku a ztráty, jejich popis a kritéria účtování výnosů jsou následující:

(i) Čistý úrokový výnos

Úrokové výnosy nebo náklady se vykazují za použití metody efektivní úrokové míry. Výpočet zahrnuje poplatky za poskytnutí úvěrů plynoucí z úvěrové činnosti a transakční náklady přímo související s příslušným nástrojem, které tvoří nedílnou součást efektivní úrokové míry (kromě finančních nástrojů v reálné hodnotě vykázané do zisku nebo ztráty), ale nikoli budoucí úvěrové ztráty. Úrokové výnosy z individuálně znehodnocených úvěrů a pohledávek a finančních aktiv držaných do splatnosti se vypočtou za použití původní efektivní úrokové míry použité k diskontování odhadu peněžních toků za účelem ocenění ztráty ze snížení hodnoty.

Úrokové výnosy zahrnují úrokové výnosy z úvěrů a jiných pohledávek za bankami a z úvěrů a jiných pohledávek za klienty, dále z hotovosti a z dluhopisů a dalších úročených cenných papírů klasifikovaných ve všech kategoriích finančních aktiv. Úrokové náklady zahrnují úroky z vkladů bank, vkladů klientů, emitovaných dluhových cenných papírů a jiných finančních závazků klasifikovaných ve všech kategoriích finančních závazků.

Čistý úrokový výnos dále zahrnuje úroky z finančních derivátů vedených v bankovním portfoliu.

(ii) Čistý výnos z poplatků a provizí

Skupina získává výnosy z poplatků a provizí z celé řady různorodých služeb, které poskytuje klientům.

Poplatky za služby poskytované po určitou dobu se časově rozlišují po tuto dobu. Mezi tyto poplatky patří poplatky za poskytnutí úvěru, poplatky za záruky, provize za správu a řízení aktiv a další poplatky za manažerské a poradenské služby a poplatky za zprostředkování pojištění, zprostředkování stavebního spoření a devizové transakce.

Výnosy z poplatků za poskytování transakčních služeb, např. zajištění akvizice akcií nebo jiných cenných papírů nebo nákupu nebo prodeje podniku, se účtují při dokončení příslušné transakce.

(iii) Výnosy z dividend

Výnos z dividend se zaúčtuje, jakmile vznikne nárok na příjem dividend.

Součástí této položky jsou dividendy z akcií a dalších majetkových cenných papírů ze všech portfolií a výnosy z majetkových podílů, které jsou zařazeny jako realizovatelná finanční aktiva.

(iv) Čistý zisk z obchodních operací a aktiv oceňovaných reálnou hodnotou

Výsledek obchodní činnosti zahrnuje veškeré zisky a ztráty plynoucí ze změny reálné hodnoty (čisté ceny) finančních aktiv a finančních závazků zařazených do kategorie k obchodování, včetně všech derivátů, které neplní funkci zajišťovacích nástrojů. U finančních derivátů vedených v obchodním portfoliu zahrnuje čistý zisk z obchodních operací navíc rovněž úrokové výnosy a náklady. Úrokové výnosy a náklady týkající se nederivátových aktiv a závazků k obchodování a derivátů vedených v bankovním portfoliu však nejsou součástí čistého zisku z obchodních operací, neboť jsou vykázány jako „Čistý úrokový výnos“. Tato položka dále zahrnuje neefektivní části zajištění reálné hodnoty a zajištění peněžních toků a zisk/ztrátu z kurzových operací.

V čistém zisku z aktiv oceňovaných reálnou hodnotou se vykazují změny čisté ceny aktiv a závazků oceňovaných reálnou hodnotou do zisku nebo ztráty.

(v) Výnosy z pronájmu investic do nemovitostí a ostatní operativní pronájem

Výnosy z pronájmu investic do nemovitostí a ostatní operativní pronájem se účtují rovnoměrně po dobu pronájmu.

(vi) Náklady na zaměstnance

Náklady na zaměstnance zahrnují mzdy, odměny, zákonné a dobrovolné pojistné na sociální zabezpečení, daně a poplatky týkající se zaměstnanců.

(vii) Ostatní správní náklady

Ostatní správní náklady zahrnují náklady na informační technologie, náklady na kancelářské prostory a na provoz kanceláře, náklady na reklamu a marketing, právní služby a jiné poradenství a jiné správní náklady. Dále se v této položce vykazují náklady na příspěvky na pojištění vkladů.

(viii) Odpisy majetku

V této položce se vykazují odpisy dlouhodobého hmotného majetku, odpisy investic do nemovitostí a odpisy dlouhodobého nehmotného majetku.

(ix) Čistý zisk nebo (-) ztráta z finančních aktiv a závazků nevykázaných v reálné hodnotě do zisku nebo ztráty

V této položce se vykazují zisky nebo ztráty z prodeje či jiného odúčtování realizovatelných finančních aktiv, finančních aktiv držených do splatnosti, úvěrů a pohledávek a finančních závazků v naběhlé hodnotě. Pokud ale bylo u daného finančního aktiva jednotlivě identifikováno snížení hodnoty, tyto zisky/ztráty se zahrnují do čisté ztráty ze znehodnocení.

(x) Čistá ztráta ze znehodnocení finančních aktiv nevykázaných v reálné hodnotě do zisku nebo ztráty

V čisté ztrátě ze znehodnocení finančních aktiv se vyazuje tvorba a zúčtování opravných položek k úvěrům a pohledávkám, finančním aktivům drženým do splatnosti a realizovatelným finančním aktivům, a to jak opravných položek tvořených k jednotlivým aktivům, tak k celému portfoliu (vzniklé, ale nevykázané ztráty). V této položce jsou rovněž vykázány přímé odpisy pohledávek stejně jako částky získané zpět z odepsaných úvěrů odúčtovaných z výkazu o finanční situaci.

(xi) Ostatní provozní výsledek

Ostatní provozní výsledek odráží veškeré ostatní výnosy a náklady, které přímo nesouvisí s běžnou činností skupiny.

V ostatním provozním výsledku se vyazuje tvorba a zúčtování opravných položek a výsledky prodeje hmotného majetku a nehmotného majetku. Dále se do této položky zahrnují ztráty ze snížení hodnoty goodwillu.

Součástí ostatního provozního výsledku jsou rovněž následující položky: náklady na ostatní daně, výnosy z rozpuštění rezerv a náklady na tvorbu rezerv, ztráty ze snížení hodnoty (a jejich případné zrušení), zisky nebo ztráty z prodeje majetkových účastí zaúčtovaných ekvivalenční metodou a zisky nebo ztráty z odúčtování dceřiných společností.

c) Významné účetní úsudky, předpoklady a odhady

Některé částky v této konsolidované účetní závěrce byly stanoveny na základě účetních úsudků a s použitím odhadů a předpokladů. Tyto odhady a předpoklady vycházejí z předchozích zkušeností a dalších podkladů, například z plánů a prognóz budoucího vývoje, které jsou v současnosti považovány za realistické. Vzhledem k tomu, že s těmito předpoklady a odhady je spojena určitá míra nejistoty, může dojít v budoucnu na základě skutečných výsledků k úpravě účetní hodnoty souvisejících aktiv a závazků. Při sestavení účetní závěrky byly použity následující nejvýznamnější účetní úsudky, odhady a předpoklady:

Kontrola

V souladu s definicí kontroly v IFRS 10 *Konsolidovaná účetní závěrka* (který skupina implementovala k 1. lednu 2014) investor ovládá jednotku, do níž investoval, pouze v případě, že jsou splněny všechny následující podmínky: (a) investor má moc nad účetní jednotkou, do níž investoval; (b) na základě své angažovanosti v jednotce, do níž investoval, je vystaven variabilním výnosům nebo má na takové výnosy právo; (c) je schopen využívat moci nad jednotkou, do níž investoval, k ovlivnění výše svých výnosů.

Posouzení existence kontroly podle této definice tudíž může vyžadovat významný účetní úsudek a uplatnění předpokladů a odhadů, a to především v situacích, které jsou nestandardní, jako např.: (1) moc, kterou investor má, je dána hlasovacími právy a smluvními ujednáními (resp. týká se především smluvních ujednání); (2) angažovanost vyplývá z investic vykázaných ve výkazu zisku a ztráty i z podrozvahových příslibů a záruk (resp. týká se především z příslibů a záruk); (3) jestliže variabilní výnosy vyplývají nejen z výnosových toků, které jsou snadno určitelné (např. dividendy, úroky, poplatky), ale rovněž z úspor nákladů, úspor z rozsahu a provozních synergii (úsudky a odhady je nutné uplatnit především v tomto druhém případě).

Reálná hodnota finančních nástrojů

V případě, že reálnou hodnotu finančních aktiv a finančních závazků vykázaných ve výkazu o finanční situaci nelze odvodit z aktivních trhů, používají se pro její stanovení různé oceňovací metody, včetně matematických modelů. Pokud je to možné, pracují tyto modely s údaji, které jsou objektivně zjistitelné na trhu. Nejsou-li takové údaje k dispozici, je při stanovení reálné hodnoty nutné uplatnit úsudek. Podrobnější informace o oceňovacích modelech, hierarchii stanovení reálné hodnoty a o reálné hodnotě finančních nástrojů jsou uvedeny v bodě 40 „Reálná hodnota aktiv a závazků“.

Snížení hodnoty finančních aktiv

Skupina vždy k rozvahovému dni prověřuje finanční aktiva neoceňovaná reálnou hodnotou vykázanou do zisku nebo ztráty z hlediska případného snížení hodnoty a nutnosti vytvořit k nim opravnou položku na vrub nákladů. Především musí posoudit, zda existují objektivní důkazy svědčící o snížení hodnoty v důsledku ztrátové události, která nastala po prvotním zaúčtování aktiva, a provést odhad výše a načasování budoucích peněžních toků, na které má tato událost vliv.

Podrobnější informace o snížení hodnoty jsou uvedeny v bodě 38 „Řízení rizik“, v části „Úvěrové riziko“. Změny opravných položek jsou popsány v bodě 8 „Čistá ztráta ze znehodnocení finančních aktiv nevykázaných v reálné hodnotě do zisku nebo ztráty“.

Snížení hodnoty nefinančních aktiv

Skupina vždy k rozvahovému dni prověřuje nefinanční aktiva z hlediska případného snížení jejich hodnoty a nutnosti vytvořit k nim opravnou položku na vrub nákladů. Z hlediska snížení hodnoty se každoročně testují rovněž peněžotvorné jednotky, na něž je alokovan goodwill. Úsudky a odhady se používají pro stanovení hodnoty z užívání a reálné hodnoty aktiva snížené o náklady na prodej, pro tyto účely se provádí odhad načasování a výše očekávaných budoucích peněžních toků a diskontních sazeb. Předpoklady a odhady použité při určování zpětně získatelné částky nefinančních aktiv, která slouží pro účely testování snížení hodnoty, jsou popsány výše v sekci Důležitá účetní pravidla, odstavec „Podnikové kombinace a goodwill“ a „Snížení hodnoty nefinančních aktiv (hmotný majetek, investice do nemovitostí a nehmotný majetek)“.

Odložené daňové pohledávky

Odložené daňové pohledávky se účtují z titulu daňových ztrát a daňově uznatelných přechodných rozdílů, avšak jen do výše pravděpodobných budoucích zdanitelných zisků, proti nimž bude možné ztráty započíst. Skupina musí uplatňovat úsudek při stanovení výše odložených daňových pohledávek, které lze zaúčtovat s ohledem na pravděpodobné načasování a výši budoucích zdanitelných zisků a s ohledem na strategie daňového plánování. Podrobnější informace o odložených daních jsou uvedeny v bodě 25 „Daňové pohledávky a závazky“.

Rezervy

V souvislosti s účtováním rezerv musí skupina uplatňovat odborný úsudek, když posuzuje, zda v důsledku minulé události má současnou povinnost a zda je pravděpodobné, že k vypořádání této povinnosti bude muset čerpat zdroje, z nichž by jí jinak plynuly ekonomické výhody. Při určování výše rezervy používá rovněž odhady, a to pro účely posouzení částky a načasování budoucích peněžních toků. Podrobnější údaje o rezervách jsou uvedeny v bodě 30 „Rezervy“, bližší informace o rezervách na podmíněné úvěrové závazky jsou uvedeny v části 38.2 „Úvěrové riziko“. Soudní spory nenaplnující kritéria pro tvorbu rezervy jsou popsány v bodě 43 „Podmíněná aktiva a závazky“.

Leasing

Skupina jakožto pronajímatel musí uplatňovat odborný úsudek při rozhodování o tom, zda se jedná o finanční, resp. o operativní leasing, přičemž hlavním kritériem je to, zda došlo k převodu v podstatě veškerých rizik a výhod plynoucích z vlastnictví daného aktiva. Podrobnější informace o leasingu jsou uvedeny v bodě 34 Leasing.

d) Implementace nových nebo novelizovaných standardů IFRS/IAS

Pro sestavení této účetní závěrky byla použita stejná účetní pravidla jako v předchozím roce, s výjimkou nových nebo novelizovaných standardů a interpretací, které jsou závazné od účetního období začínajícího 1. 1. 2015. Níže jsou uvedeny pouze ty nové nebo novelizované standardy a interpretace, které jsou z hlediska skupiny relevantní.

Nově závazné standardy a interpretace

Od roku 2015 jsou závazné následující nové nebo novelizované standardy, které byly schváleny EU:

– *Roční revize IFRS 2010–2012 a 2011–2013*

V prosinci 2013 vydala IASB dva soubory revizí vybraných účetních standardů. Novely jsou závazné od řádného účetního období začínajícího 1. 7. 2014, v zemích EU od řádného účetního období začínajícího 1. 1. 2015. Novely nebudou mít na účetní závěrku skupiny významný dopad.

Ostatní nové standardy a novely nemají na účetní závěrku skupiny významný vliv.

Nové standardy a interpretace, které zatím nejsou závazné

Níže uvedené standardy a interpretace byly vydány IASB, ale zatím nejsou závazné.

Evropskou unií byly doposud schváleny následující standardy a novely:

- *Novela IAS 16 a IAS 38: Přijatelné metody odpisování hmotného a nehmotného majetku*
- *Novela IFRS 11: Účtování o nabytí účasti ve společné činnosti*
- *Novela IAS 1: Disclosure Initiative*
- *Roční revize IFRS 2012–2014*
- *Novela IAS 27 Individuální účetní závěrka*

I když tyto nové nebo novelizované standardy již byly schváleny Evropskou unií, skupina se rozhodla neimplementovat je před termínem jejich závazné platnosti.

Novely IAS 16 a IAS 38: Přijatelné metody odpisování hmotného a nehmotného majetku

Novely IAS 16 a IAS 38 byly vydány v květnu 2014 a budou závazné od řádného účetního období začínajícího 1. 1. 2016.

Metodu odpisování založenou na výnosech nebude možné na základě těchto novel pro dlouhodobý hmotný majetek (pozemky, budovy a zařízení) používat vůbec a pro nehmotný majetek jen v omezených případech.

Implementace těchto novel nebude mít na účetní závěrku skupiny významný dopad.

Novela IFRS 11: Účtování o nabytí účasti ve společné činnosti (IASB stanovila termín závazné platnosti na 1. 1. 2016)

V květnu 2014 vydala IASB novelu IFRS 11, která bude závazná od řádného účetního období začínajícího 1. 1. 2016. V souladu s touto novelou bude nabyvatel účasti ve společné činnosti, která představuje podnik ve smyslu definice v IFRS 3, povinen dodržovat všechny zásady týkající se účtování o podnikových kombinacích stanovené v IFRS 3, případně v dalších standardech IFRS, s výjimkou těch zásad, které jsou v rozporu s ustanoveními IFRS 11.

Implementace této novely nebude mít na účetní závěrku skupiny významný dopad.

Novela IAS 1: Iniciativa týkající se zveřejňování informací (IASB stanovila termín závazné platnosti na 1. 1. 2016)

Novela IAS 1 týkající se sestavování účetní závěrky přináší následující změny:

Významnost

Novela vysvětluje, že (1) účetní jednotka nesmí snížit srozumitelnost informací v účetní závěrce jejich agregováním či poskytováním nevýznamných informací, (2) hledisko významnosti platí pro všechny části účetní závěrky, (3) i když nějaký standard IFRS vyžaduje zveřejnění určitých informací v účetní závěrce, platí hledisko významnosti, tj. účetní jednotka takové informace uvede ve své účetní závěrce, pouze když jsou významné.

Výkaz o finanční situaci, výkaz zisku a ztráty a výkaz a výkaz o ostatním úplném výsledku

Novela (1) specifikuje, že řádkové položky v těchto výkazech lze podle potřeby rozčleňovat a agregovat tak, aby to bylo relevantní, a přináší doplňující vysvětlení k mezisoučtům, (2) uvádí, že podíl na ostatním úplném výsledku přidružených podniků a společných podniků účtovaný ekvivalenční metodou se rozčlení na položky v závislosti na tom, zda bude následně reklasifikován do hospodářského výsledku, či nikoli.

Příloha k účetní závěrce

Novela přináší nové příklady, jak lze strukturovat přílohu k účetní závěrce, a zdůrazňuje, že při volbě pořadí bodů přílohy je třeba brát ohled na srozumitelnost a srovnatelnost a že není nutné respektovat pořadí uvedené v odstavci 114 IAS 1. IASB navíc vypustila ustanovení a příklady týkající se identifikace významných účetních pravidel, protože byly považovány za neužitečné.

Nepředpokládá se, že by tyto úpravy a zpřesnění významně změnily prezentaci účetní závěrky skupiny sestavené podle IFRS.

Roční revize IFRS 2012–2014 (IASB stanovila termín závazné platnosti na 1. 1. 2016)

V září 2014 vydala IASB soubor revizí vybraných účetních standardů. Novely budou závazné od řádného účetního období začínajícího 1. 1. 2016.

Implementace těchto novel nebude mít na účetní závěrku skupiny významný dopad.

Novela IAS 27 Individuální účetní závěrka

Novela, která bude závazná od řádného účetního období začínajícího 1. 1. 2016, povoluje účetním jednotkám používat pro účtování investic do dceřiných, společných a přidružených podniků v individuální účetní závěrce ekvivalenční metodu. To účetním jednotkám v některých jurisdikcích umožní sestavovat individuální závěrku podle IFRS, protože se sníží náklady na dodržení příslušných požadavků, aniž by to mělo negativní vliv na informace dostupné investorům.

Implementace této novely nebude mít na účetní závěrku skupiny významný dopad.

Následující standardy a interpretace vydané IASB zatím nebyly schváleny Evropskou unií ("EU")

IFRS 9: Finanční nástroje

IFRS 9 byl vydán v červenci 2014 a bude závazný od řádného účetního období začínajícího 1. 1. 2018.

Tento standard upravuje tři zásadní oblasti účtování finančních nástrojů: jejich klasifikaci a oceňování, snížení hodnoty a zajišťovací účetnictví.

Pro klasifikaci finančních aktiv zavádí IFRS 9 dvě kritéria: 1) ekonomický model, který účetní jednotka používá pro řízení finančních aktiv, a 2) peněžní toky, které vznikají na základě smluvních podmínek sjednaných pro finanční aktiva. Finanční aktivum lze tudíž ocenit naběhlou hodnotou pouze v případě, že jsou splněny obě následující podmínky: a) na základě smluvních podmínek sjednaných u daného finančního aktiva vznikají k určitým termínům peněžní toky, u nichž jde výhradně o platbu jistiny a úroků z dosud nesplacené jistiny, a b) účetní jednotka drží aktivum v souladu s ekonomickým modelem, jehož cílem je inkaso smluvních peněžních toků z aktiva plynoucích. Finanční aktiva, která splňují první podmínku, ale jejichž ekonomický model zahrnuje jak držbu za účelem inkasa smluvních peněžních toků, tak prodej aktiva, se oceňují reálnou hodnotou se změnami účtovanými do ostatního úplného výsledku hospodaření. Všechna ostatní finanční aktiva se oceňují reálnou hodnotou se změnami účtovanými do zisku nebo ztráty. U majetkových cenných papírů, které nejsou určené k obchodování, má účetní jednotka při prvotním zaúčtování možnost volby (rozhodnutí je nevratné) a může změny jejich reálné hodnoty účtovat do ostatního úplného výsledku hospodaření.

Pokud jde o finanční závazky, zásady jejich klasifikace a oceňování jsou v IFRS 9 stejné jako v IAS 39. Jediná změna se týká finančních závazků, u nichž je uplatněna fair value option, tj. oceňují se reálnou hodnotou do zisku nebo ztráty. U těchto závazků se změna reálné hodnoty připadající na změny úvěrového rizika vykazuje do ostatního úplného výsledku hospodaření.

IFRS 9 zavádí jednotný model pro posuzování ztrát ze snížení hodnoty, který se bude používat jak pro finanční aktiva, tak pro podrozvahové úvěrové angažovanosti (úvěrové přísliby a finanční záruky). Při prvotním zaúčtování finančního nástroje se budou tvořit opravné položky ve výši očekávané dvanáctiměsíční úvěrové ztráty. Opravné položky na úvěrové ztráty očekávané po celou dobu trvání finančního nástroje se budou tvořit u všech finančních nástrojů, u nichž následně po počátečním zaúčtování dojde k významnému nárůstu úvěrového rizika. Standard definuje rovněž nová pravidla pro účtování ztrát, které vzniknou v důsledku změny smluvních podmínek finančního aktiva.

Smyslem nového modelu zajišťovacího účetnictví je zohlednit postupy řízení rizik, které účetní jednotky používající zajišťovací účetnictví v praxi uplatňují. Pro skupinu budou v tomto ohledu relevantní následující oblasti: povinný bude pouze prospektivní test účinnosti zajišťovacího vztahu, zpětný test již nebude nutné provádět, ruší se procentuální rozpětí účinnosti 80 – 125 %, v případě opcí sloužících jako zajišťovací nástroj se volatilita časové hodnoty nebude účtovat do zisku nebo ztráty, ale do ostatního úplného výsledku hospodaření a bude možné zajistit i syntetickou pozici obsahující deriváty.

V průběhu roku 2015 skupina pokračovala v práci na obecné koncepci a dokumentaci provozních opatření, která bude nutné realizovat v souvislosti se změnami interních směrnic, postupů, procesů a systémů v rámci příprav na přechod na IFRS 9 od 1. 1. 2018. Součástí těchto aktivit jsou rovněž opakované studie finančního dopadu (zaměřující se především na klasifikaci a oceňování finančních aktiv a snížení jejich hodnoty), které budou pokračovat i během roku 2016, spolu s tím, jak projekt dokumentace provozních opatření bude postupně přecházet z koncepční fáze do fáze implementační.

Dosavadní přípravy implementace nového standardu potvrzují původní předpoklad skupiny, že IFRS 9 bude mít významný dopad na položky výkazu o finanční situaci i na metody používané pro oceňování finančních nástrojů. V oblasti klasifikace a oceňování finančních aktiv podle skupiny existuje riziko, že část úvěrového portfolia bude kvůli charakteru smluvních peněžních toků nutné přecenit na reálnou hodnotu vykázanou do zisku nebo ztráty. Toto riziko skupina již nyní aktivně řídí, především útlumem plánovaných a částečně i zahájených aktivit týkajících se úvěrových produktů, u nichž bylo riziko přecenění vyhodnoceno. Na druhé straně, některé dluhové cenné papíry, které se v současnosti oceňují reálnou hodnotou do ostatního úplného výsledku hospodaření, se budou pravděpodobně oceňovat naběhlou hodnotou, protože odpovídají ekonomickému modelu držby za účelem inkasa smluvních peněžních toků. V souvislosti se změnami v oblasti ztráty ze snížení hodnoty se očekává větší než nevýznamný nárůst objemu opravných položek vytvořených k úvěrovým expozicím bez selhání. Skupina také předpokládá, že bude nutné upravit strukturu účetní závěrky (jak jednotlivé výkazy, tak přílohu k účetní závěrce), a to především v souvislosti s novými požadavky IFRS 7 vyplývajícími z IFRS 9. Při těchto úpravách účetní závěrky budou zohledněny rovněž nové požadavky na výkaznictví (v prvé řadě požadavky nové prováděcí technické normy FINREP), s nimiž přijdou regulační orgány EU či národní regulátoři v souvislosti s přípravou na implementaci IFRS 9, ať už se budou týkat evropského bankovního sektoru, či pouze domácího bankovníctví.

IFRS 9 upravuje rovněž účetní metodiku v oblasti zajišťovacího účetnictví. Účetní jednotky mohou volit mezi dvěma alternativami: buď budou nadále postupovat podle ustanovení IAS 39, dokud nebude dokončen projekt makro hedgingu, nebo implementují IFRS 9

(s výjimkou pro makro hedging reálné hodnoty úrokového rizika). Skupina hodlá nadále postupovat podle ustanovení IAS 39, dokud nebude dokončen projekt makro hedgingu.

IFRS 15 Výnosy ze smluv se zákazníky

IFRS 15 byl vydán v květnu 2014 a bude závazný od řádného účetního období začínajícího 1. 1. 2017.

IFRS 15 upravuje pravidla pro oceňování a účtování výnosů ze smluv se zákazníky. V souladu s tímto standardem budou navíc účetní jednotky povinny uvádět v účetní závěrce rozsáhlejší a relevantnější informace. Definuje jednotný pětistupňový model, podle něhož se budou účtovat veškeré smlouvy se zákazníky.

Vzhledem k tomu, že se tento standard nezaměřuje na účtování výnosů z finančních služeb, skupina neočekává, že by jeho implementace měla na její účetní závěrku významný vliv.

IFRS 16 Leasing (IASB stanovila termín závazné platnosti na 1. 1. 2019)

V lednu 2016 vydala IASB nový standard IFRS 16, který bude závazný od řádného účetního období začínajícího 1. 1. 2019. IFRS 16 upravuje účtování leasingových ujednání a jejich vykazování v účetní závěrce. Oproti dosavadním zásadám, které stanoví IAS 17, dochází k zásadním změnám především u účtování operativního leasingu na straně nájemce. V souladu s novým standardem bude nájemce vykazovat v rozvaze na aktivní straně právo na užívání a na pasivní straně odpovídající leasingový závazek. Výjimku kvůli nevýznamnosti bude možné uplatnit u krátkodobých leasingových ujednání a u leasingu drobného majetku. Naproti tomu změny v účtování na straně pronajímatele jsou ve srovnání s IAS 17 jen minimální. Informace, které se budou o leasingu uvádět v příloze podle IFRS 16, budou podstatně komplexnější než stávající údaje podle IAS 17.

Dopad, který nový standard bude mít na účetní závěrku skupiny, bude předmětem posouzení.

C. DOPLŇUJÍCÍ INFORMACE KE KONSOLIDOVANÉMU VÝKAZU O ÚPLNÉM VÝSLEDKU HOSPODAŘENÍ A KONSOLIDOVANÉMU VÝKAZU O FINANČNÍ SITUACI ČESKÉ SPOŘITELNY, A.S.

1. Čistý úrokový výnos

V mil. Kč	2015	2014
Úrokové výnosy		
Finanční aktiva k obchodování	254	102
Finanční aktiva v reálné hodnotě vykázané do zisku nebo ztráty	12	43
Realizovatelná finanční aktiva	688	648
Úvěry a pohledávky	23 030	24 889
Finanční investice držené do splatnosti	4 907	5 114
Zajišťovací úrokové deriváty	74	31
Ostatní aktiva	9	6
Úrokové výnosy celkem	28 974	30 833
Úrokové náklady		
Finanční závazky k obchodování	-212	-32
Finanční závazky v naběhlé hodnotě	-3 203	-4 481
Zajišťovací úrokové deriváty	305	353
Úrokové náklady celkem	-3 110	-4 160
Čistý úrokový výnos	25 864	26 673

U finančních aktiv a závazků nevykázaných v reálné hodnotě do zisku nebo ztráty činily úrokové výnosy celkem 28 708 mil. Kč (2014: 30 688 mil. Kč) a úrokové náklady celkem -2 898 mil. Kč (2014: -4 128 mil. Kč). Čistý úrokový výnos tak činil 25 810 mil. Kč (2014: 26 560 mil. Kč).

Úrokové výnosy z finančních aktiv, u nichž bylo identifikováno znehodnocení, dosáhly částky 417 mil. Kč (2014: 517 mil. Kč).

2. Čistý výnos z poplatků a provizí

V mil. Kč	2015	2014
Poplatky a provize z cenných papírů	1 054	884
Clearing a vypořádání	248	302
Asset management	513	516
Správa, úschova a uložení hodnot	214	103
Platební styk	5 344	5 973
Distribuce produktů pro zákazníka	830	977
Úvěrové činnosti	1 985	2 792
Ostatní	66	-241
Čistý výnos z poplatků a provizí	10 254	11 306

3. Výnosy z dividend

V mil. Kč	2015	2014
Finanční aktiva v reálné hodnotě vykázané do zisku nebo ztráty	32	11
Realizovatelná finanční aktiva	38	39
Výnosy z dividend	70	50

4. Čistý zisk z obchodních operací a aktiv oceňovaných reálnou hodnotou

V mil. Kč	2015	2014
Čistý zisk z obchodních operací	2 938	2 344
Obchodování s cennými papíry a deriváty	1 977	1 436
Devizové operace	961	908
Zisk nebo (-) ztráta z finančních aktiv a závazků vykázaných v reálné hodnotě do zisku nebo ztráty	-146	-71
Zisk nebo (-) ztráta z přecenění/prodeje finančních aktiv vykázaných v reálné hodnotě do zisku nebo ztráty	-55	71
Zisk nebo (-) ztráta z přecenění/prodeje finančních závazků vykázaných v reálné hodnotě do zisku nebo ztráty	-91	-142
Zisk nebo (-) ztráta ze zajišťovacího účetnictví	31	14
Čistý zisk z obchodních operací a aktiv oceňovaných reálnou hodnotou	2 823	2 287

S účinností od 4. 2. 2008 obchoduje Česká spořitelna na finančních trzích s využitím obchodního modelu Erste Group Bank. Tržní riziko generované prodejními aktivitami divize finančních trhů (tj. obchody s drobnou a korporátní klientelou) s výjimkou akciového rizika a

obchodů pro účely řízení likvidity skupiny (money market) bylo převedeno na Erste Group Bank pomocí uzavírání zrcadlových obchodů. Zisk z obchodování, tj. tržních pozic Erste Group Bank, je přerozdělován podle odsouhlasených pravidel do příslušných bank skupiny a je vykázán v položce „Čistý zisk z obchodních operací“.

Základním principem těchto pravidel je, že Erste Group Bank absorbuje případné ztráty na jednotlivých třídách aktiv výměnou za rizikovou prémii odvozenou od ukazatele Value at Risk („VaR“). Zbytek kladného výsledku je po odečtení nákladů (vypočtených pomocí Cost Income Ratio) přerozdělen jednotlivým účastníkům modelu na základě výsledků generovaných z prodejních aktivit v jednotlivých třídách aktiv.

V čistém zisku z obchodních operací jsou zahrnuty výnosy z tržních pozic Erste Group Bank v následující struktuře:

V mil. Kč	2015	2014
Realizované a nerealizované zisky z aktiv k obchodování	440	528
Deriváty	10	9
Operace s cizími měnami	262	254
Celkem	712	791

5. Výnosy z pronájmu investic do nemovitostí a ostatní operativní pronájem

V mil. Kč	2015	2014
Investice do nemovitostí	639	760
Ostatní operativní pronájem	93	63
Výnosy z pronájmu investic do nemovitostí a ostatní operativní pronájem	732	823

6. Všeobecné správní náklady

V mil. Kč	2015	2014
Náklady na zaměstnance	-8 804	-8 632
Mzdy	-6 292	-6 228
Sociální zabezpečení a zdravotní pojištění	-1 974	-1 929
Ostatní náklady na zaměstnance	-538	-475
Ostatní správní náklady	-7 628	-7 331
Příspěvek do Fondu pojištění vkladů	-1 011	-936
Náklady na informační technologie	-2 501	-2 298
Náklady na kancelářské prostory	-1 443	-1 400
Náklady na provoz kanceláří	-807	-834
Náklady na reklamu a marketing	-941	-848
Poradenství a právní služby	-349	-382
Ostatní správní náklady	-576	-633
Odpisy majetku	-2 154	-2 271
Software a ostatní nehmotný majetek	-828	-824
Nemovitosti užívané skupinou	-683	-662
Investice do nemovitostí	-184	-213
Zařízení kanceláří a ostatní hmotný majetek	-459	-572
Všeobecné správní náklady	-18 586	-18 234

Odměny členů řídicích a dozorčích orgánů

V mil. Kč	2015	2014
Odměny	88	68

Odměny členů řídicích a dozorčích orgánů se vykazují jako krátkodobé zaměstnanecké požitky.

Průměrný počet zaměstnanců na plný úvazek k rozvahovému dni

	2015	2014
Zaměstnanci	10 501	10 504

7. Čistý zisk nebo (-) ztráta z finančních aktiv a závazků nevykázaných v reálné hodnotě do zisku nebo ztráty

V mil. Kč	2015	2014
Z prodeje realizovatelných finančních aktiv	279	78
Z prodeje finančních aktiv držení do splatnosti	45	87
Ze zpětného odkupu finančních závazků oceněných naběhlou hodnotou	125	-19
Čistý zisk nebo (-) ztráta z finančních aktiv a závazků nevykázaných v reálné hodnotě do zisku nebo ztráty	449	146

8. Čistá ztráta ze znehodnocení finančních aktiv nevykázaných v reálné hodnotě do zisku nebo ztráty

V mil. Kč	2015	2014
Finanční aktiva oceněná pořizovací cenou	-	-
Realizovatelná finanční aktiva	-	-
Úvěry a pohledávky	-2 651	-3 732
Tvorba rezerv na rizika	-5 494	-6 561
Rozpuštění rezerv na rizika	2 541	2 546
Odpis pohledávek	-144	-79
Inkaso pohledávek účtované přímo do výnosů	446	362
Finanční aktiva držaná do splatnosti	3	4
Čistá ztráta ze znehodnocení finančních aktiv nevykázaných v reálné hodnotě do zisku nebo ztráty	-2 648	-3 728

9. Ostatní provozní výsledek

V mil. Kč	2015	2014
Zisk nebo (-) ztráta z nemovitostí/movitého majetku/ostatního nehmotného majetku s výjimkou goodwillu	-388	-249
Tvorba/rozpuštění ostatních rezerv	-20	-35
Tvorba/rozpuštění rezerv na poskytnuté úvěrové přísliby a záruky	-158	100
Ostatní daně	-	-82
Ostatní provozní náklady/výnosy	-452	-337
Ostatní provozní výsledek	-1 018	-603

10. Daň z příjmů

Daň z příjmů zahrnuje splatnou daň za běžné období stanovenou pro každou společnost skupiny na základě výsledku hospodaření vykázaného pro daňové účely, dále opravy daně z příjmů za předchozí období a pohyby odložené daně.

V mil. Kč	2015	2014
Daň z příjmů splatná – náklad	-3 774	-3 624
Běžné období	-3 722	-3 560
Předchozí období	-52	-64
Daň z příjmů odložená – výnos / náklad	129	-26
Běžné období	129	-29
Předchozí období	-	3
Celkem	-3 645	-3 650

Následující tabulka porovnává daň z příjmů fakticky vykázanou ve výkazu zisku a ztráty s teoretickým daňovým nákladem vypočítaným jako násobek zisku skupiny před zdaněním a aktuálně platné sazby daně z příjmů právnických osob.

V mil. Kč	2015	2014
Zisk/ztráta před zdaněním	17 940	18 720
Daň za účetní období stanovená s použitím sazby daně z příjmů právnických osob platné v ČR (19 %)	-3 409	-3 557
Výnosy nepodléhající zdanění	231	536
Daňově neodčitelné náklady	-361	-464
Ostatní	-54	-104
Daňové vratky a doměrky z minulých let	-52	-61
Celkem	-3 645	-3 650
Efektivní sazba daně	20,32 %	19,50 %

Daňové dopady jednotlivých složek ostatního úplného výsledku hospodaření:

V mil. Kč	2015			2014		
	Částka před zdaněním	Sleva na dani/ (náklad)	Částka po zdanění	Částka před zdaněním	Sleva na dani/ (náklad)	Částka po zdanění
Oceňovací rozdíly z realizovatelných finančních aktiv	1 511	-288	1 223	1 331	-287	1 044
Nerealizovaný zisk nebo (-) ztráta z přecenění	1 790	-341	1 449	1 409	-318	1 091
Přefazování úprav do zisku a ztráty	-279	53	-226	-78	31	-47
Oceňovací rozdíly ze zajištění peněžních toků	2	-	2	149	-28	121
Zisk nebo (-) ztráta ze zajišťovacích nástrojů	2	-	2	149	-28	121
Ostatní úplný výsledek hospodaření	1 513	-288	1 225	1 480	-315	1 165

11. Rozdělení zisku

Vedení skupiny navrhuje vyplátit ze zisku dosaženého v roce 2015 dividendy v celkové částce 12 798 mil. Kč, což představuje 84,2 Kč na jednu kmenovou i prioritní akcii (2014: 11 400 mil. Kč, tj. 75 Kč na kmenovou i prioritní akcii). Výplata dividend musí být schválena řádnou valnou hromadou. Dividendy vyplácené akcionářům podléhají srážkové dani ve výši 15 %, případně v procentuální sazbě stanovené v příslušné smlouvě o zamezení dvojího zdanění. Dividendy vyplácené akcionářům, kteří jsou daňovými rezidenty členského státu EU a jejichž podíl na základním kapitálu dceřině společnosti je minimálně 10 % a kteří drží akcie společnosti nejméně jeden rok, nepodléhají srážkové dani.

U emise dodatečného kapitálu AT1 (popis těchto kapitálových nástrojů viz bod 32 přílohy Vlastní kapitál celkem) v celkové nominální hodnotě 300 mil. EUR vedení skupiny navrhuje vyplátit výnos ve výši 659 mil. Kč. Vedení skupiny dále navrhuje počínaje rokem 2016 přesunout celý zůstatek Zákonného rezervního fondu banky ve výši 3 040 mil. Kč do Nerozděleného zisku. Výplata výnosu z AT1 i přesun zůstatku Zákonného rezervního fondu podléhají schválení řádnou valnou hromadou.

12. Pokladní hotovost a hotovost u centrálních bank

V mil. Kč	2015	2014
Pokladní hotovost	23 777	21 814
Hotovost u centrálních bank	82 999	27 110
Ostatní vklady na požádání	4 251	5 565
Pokladní hotovost a hotovost u centrálních bank	111 027	54 489

V položce „Hotovost u centrálních bank“ jsou vykázány povinné rezervní vklady v celkové částce 10 141 mil. Kč (2014: 13 047 mil. Kč). Tyto povinné minimální rezervy jsou úročeny dvoutýdenní repo sazbou ČNB. Skupina může z povinných minimálních rezerv čerpat částku, která převyšuje skutečnou průměrnou výši povinných minimálních rezerv za dané udržovací období vypočtenou podle opatření ČNB.

Pokladní hotovost a ostatní vysoce likvidní prostředky

V mil. Kč	2015	2014
Pokladní hotovost	23 777	21 814
Nostro účty u centrálních bank	72 858	14 062
Státní pokladniční poukázky a státní dluhopisy splatné do 3 měsíců	4 301	9 910
Nostro účty u bank	3 300	2 258
Loro účty u bank	-11 958	-15 276
Pokladní hotovost a ostatní vysoce likvidní prostředky celkem	92 278	32 768

13. Deriváty k obchodování

V mil. Kč	2015			2014		
	Jmenovitá hodnota	Kladná reálná hodnota	Záporná reálná hodnota	Jmenovitá hodnota	Kladná reálná hodnota	Záporná reálná hodnota
Deriváty v obchodním portfoliu						
Úrokové	315 224	9 927	-9 840	311 185	13 899	12 668
Akciové	3 552	65	-10	7 318	235	13
Měnové	187 909	2 123	-2 177	256 930	4 338	7 650
Kreditní	324	1	-1	333	3	3
Komoditní	2 654	161	-246	4 675	265	320
Ostatní	-	-	-	-	-	-
Celkem	509 663	12 277	-12 274	580 441	18 740	20 654
Deriváty v bankovním portfoliu						
Úrokové	9 818	1 073	-23	-	-	-
Akciové	-	-	-	-	-	-
Měnové	44 343	645	-2 647	-	-	-
Kreditní	-	-	-	-	-	-
Komoditní	-	-	-	-	-	-
Ostatní	-	-	-	-	-	-
Celkem	54 161	1 718	-2 670	-	-	-

V roce 2015 skupina z obchodního do bankovního portfolia převedla portfolio derivátů sloužících k ekonomickému zajištění úrokových sazeb u bankovního portfolia.

14. Ostatní finanční aktiva k obchodování

V mil. Kč	2015	2014
Kapitálové nástroje	11	1
Dluhové cenné papíry	619	3 144
Vládní instituce	120	2 360
Úvěrové instituce	499	784
Úvěry a pohledávky	100	1 346
Ostatní finanční aktiva k obchodování	730	4 491

Nástroje peněžního trhu (money-market) zařazené do kategorie aktiv k obchodování činily 100 mil. Kč (2014: 1 346 mil. Kč).

15. Finanční aktiva v reálné hodnotě vykázané do zisku nebo ztráty

V mil. Kč	2015	2014
Kapitálové nástroje	570	898
Dluhové cenné papíry	337	374
Vládní instituce	17	30
Úvěrové instituce	320	344
Finanční aktiva v reálné hodnotě vykázané do zisku nebo ztráty	907	1 272

16. Realizovatelná finanční aktiva

V mil. Kč	2015	2014
Kapitálové nástroje	2 222	802
Dluhové cenné papíry	75 831	98 487
Vládní instituce	64 068	89 300
Úvěrové instituce	6 443	6 644
Ostatní finanční instituce	270	278
Nefinanční podniky	5 050	2 265
Realizovatelná finanční aktiva	78 053	99 289

Kapitálové nástroje klasifikované jako realizovatelná finanční aktiva činily 2 222 mil. Kč (2014: 802 mil. Kč). Akciové nástroje zahrnují akcie a ostatní akciové nástroje.

V listopadu 2015 oznámila společnost Visa Inc. záměr získat společnost Visa Europe Ltd. za cenu pohybující se kolem 21,2 mld. EUR. Transakční cena zahrnuje částku 16,5 mld. EUR hrazenou předem a až 4,7 mld. EUR splatných po uplynutí čtyř let od ukončení akvizice. S ohledem na tyto informace byly tyto kapitálové nástroje k 31. 12. 2015 přeceněny.

17. Finanční aktiva držaná do splatnosti

V mil. Kč	Účetní hodnota brutto		Portfoliové opravné položky		Účetní hodnota netto	
	2015	2014	2015	2014	2015	2014
Vládní instituce	148 370	138 121	-	-5	148 370	138 116
Úvěrové instituce	11 108	11 856	-3	-1	11 105	11 855
Ostatní finanční instituce	852	472	-1	-	851	472
Nefinanční podniky	664	1 073	-2	-3	662	1 070
Finanční aktiva držaná do splatnosti	160 994	151 522	-6	-9	160 988	151 513

18. Cenné papíry

V mil. Kč	Finanční aktiva											
	Pohledávky za klienty a bankami		Aktiva k obchodování		V reálné hodnotě vykázané do zisku nebo ztráty		Realizovatelná		Držená do splatnosti		Celkem	
	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014
Dluhové a jiné úročené cenné papíry	2 285	1 698	619	3 144	336	374	75 830	98 487	160 988	151 513	240 058	255 216
Kótované	-	-	79	2 269	17	33	65 559	63 755	146 698	135 300	212 353	201 357
Nekótované	2 285	1 698	540	875	319	341	10 271	34 732	14 290	16 213	27 705	53 859
Majetkové cenné papíry	-	-	11	1	571	898	2 126	705	-	-	2 708	1 604
Kótované	-	-	11	1	481	790	502	-	-	-	994	791
Nekótované	-	-	-	-	90	108	1 624	705	-	-	1 714	813
Majetkové účasti	-	-	-	-	-	-	97	97	-	-	97	97
Celkem	2 285	1 698	630	3 145	907	1 272	78 053	99 289	160 988	151 513	242 863	256 917

Investiční fondy jsou zahrnuty do majetkových cenných papírů.

Finanční aktiva držaná do splatnosti zahrnují dluhopisy a další úročené cenné papíry kótované na aktivních trzích, skupina je hodlá držet do splatnosti. Podrobnější informace o zápůjčkách cenných papírů a repo operacích jsou uvedeny v bodě 36 „Převody finančních aktiv – repo operace a zápůjčky cenných papírů“.

19. Úvěry a jiné pohledávky za bankami

Úvěry a jiné pohledávky za bankami

V mil. Kč	Účetní hodnota brutto	Individuální opravné položky	Portfoliové opravné položky	Účetní hodnota netto
K 31. 12. 2015				
Dluhové cenné papíry	1 731	-	-9	1 722
Úvěrové instituce	1 731	-	-9	1 722
Úvěry a pohledávky	33 000	-1	-4	32 995
Úvěrové instituce	33 000	-1	-4	32 995
Celkem	34 731	-1	-13	34 717

Úvěry a jiné pohledávky za bankami

V mil. Kč	Účetní hodnota brutto	Individuální opravné položky	Portfoliové opravné položky	Účetní hodnota netto
K 31. 12. 2014				
Dluhové cenné papíry	1 356	-	-7	1 349
Úvěrové instituce	1 356	-	-7	1 349
Úvěry a pohledávky	37 186	-1	-1	37 184
Úvěrové instituce	37 186	-1	-1	37 184
Celkem	38 542	-1	-8	38 533

K 31. 12. 2015 skupina poskytla některým finančním institucím v rámci reverzních repo operací úvěry v celkové výši 560 mil. Kč (2014: 817 mil. Kč), které jsou zajištěny cennými papíry v hodnotě 655 mil. Kč (2014: 901 mil. Kč).

Opravné položky k úvěrům a jiným pohledávkám za bankami

V mil. Kč	Rozpuštění		Tvorba	Rozpuštění		Převody mezi opravnými položkami	Rozpuštění
	Prosinec 14	Prosinec 15		Prosinec 14	Prosinec 15		
Individuální opravné položky	-1	-1	-3	4	4	-1	-1
Úvěry a pohledávky	-1	-1	-3	4	4	-1	-1
Úvěrové instituce	-1	-1	-3	4	4	-1	-1
Portfoliové opravné položky	-8	-8	-9	4	4	-	-13
Dluhové cenné papíry	-7	-7	-2	-	-	-	-9
Úvěrové instituce	-7	-7	-2	-	-	-	-9
Úvěry a pohledávky	-1	-1	-7	4	4	-	-4
Úvěrové instituce	-1	-1	-7	4	4	-	-4
Celkem	-9	-9	-12	8	8	-1	-14

V mil. Kč	Rozpuštění		Tvorba	Rozpuštění		Převody mezi opravnými položkami	Rozpuštění
	Prosinec 13	Prosinec 14		Prosinec 13	Prosinec 14		
Individuální opravné položky	-31	-31	-70	89	89	11	-1
Úvěry a pohledávky	-31	-31	-70	89	89	11	-1
Úvěrové instituce	-31	-31	-70	89	89	11	-1
Portfoliové opravné položky	-	-	-11	14	14	-11	-8
Dluhové cenné papíry	-	-	-7	-	-	-	-7
Úvěrové instituce	-	-	-7	-	-	-	-7
Úvěry a pohledávky	-	-	-4	14	14	-11	-1
Úvěrové instituce	-	-	-4	14	14	-11	-1
Celkem	-31	-31	-81	103	103	-	-9

20. Úvěry a jiné pohledávky za klienty

Úvěry a jiné pohledávky za klienty

V mil. Kč	Účetní hodnota brutto	Individuální opravné položky	Portfoliové opravné položky	Účetní hodnota netto
K 31. prosinci 2015				
Dluhové cenné papíry klientů	565	-	-2	563
Nefinanční podniky	565	-	-2	563
Úvěry a jiné pohledávky za klienty	548 271	-14 307	-2 003	531 961
Vládní instituce	19 934	-1	-1	19 932
Ostatní finanční instituce	11 846	-127	-17	11 702
Nefinanční podniky	204 971	-6 874	-1 254	196 843
Domácnosti	311 520	-7 305	-731	303 484
Celkem	548 836	-14 307	-2 005	532 524

V mil. Kč	Účetní hodnota brutto	Individuální opravné položky	Portfoliové opravné položky	Účetní hodnota netto
K 31. prosinci 2014				
Dluhové cenné papíry klientů	342	-	-	342
Nefinanční podniky	342	-	-	342
Úvěry a jiné pohledávky za klienty	517 847	-16 366	-1 784	499 697
Vládní instituce	20 418	-4	-1	20 413
Ostatní finanční instituce	17 231	-132	-32	17 067
Nefinanční podniky	184 489	-6 771	-1 174	176 544
Domácnosti	295 709	-9 459	-577	285 673
Celkem	518 189	-16 366	-1 784	500 039

Opravné položky k úvěrům a jiným pohledávkám za klienty

V mil. Kč	K 31.12. 2014	Tvorba	Použití	Rozpuště ní	Úrokové výnosy ze znehodno cených úvěrů	Převody mezi opravnými položkami	Kurzové a jiné změny (+/-)	K 31.12. 2015	Odpis pohle- dávek	Inkaso dříve odepsaných pohledávek
Individuální opravné položky	-16 366	-4 634	4 703	1 882	419	-342	31	-14 307	-144	446
Úvěry a jiné pohledávky za klienty	-16 366	-4 634	4 703	1 882	419	-342	31	-14 307	-144	446
Vládní instituce	-2	-8	-	9	-	-	-	-1	-	-
Ostatní finanční instituce	-131	-8	-	12	-	-	-	-127	-	-
Nefinanční podniky	-6 776	-2 413	1 480	957	185	-338	31	-6 874	-42	245
Domácnosti	-9 457	-2 205	3 223	904	234	-4	-	-7 305	-102	201
Portfoliové opravné položky	-1 784	-848	-	651	-	-25	3	-2 005	-	-
Dluhové cenné papíry klientů	-	-2	-	-	-	-	-	-2	-	-
Nefinanční podniky	-	-2	-	-	-	-	-	-2	-	-
Úvěry a pohledávky za klienty	-1 784	-848	-	651	-	-25	3	-2 003	-	-
Vládní instituce	-1	-1	-	1	-	-	-	-1	-	-
Ostatní finanční instituce	-32	-40	-	55	-	-	-	-17	-	-
Nefinanční podniky	-1 175	-576	-	519	-	-25	3	-1 254	-	-
Domácnosti	-576	-231	-	76	-	-	-	-731	-	-
Celkem	-18 150	-5 482	4 703	2 533	419	-367	34	-16 312	-144	446

V mil. Kč	K 31.12. 2013	Tvorba	Použití	Rozpuště ní	Úrokové výnosy ze znehodno cených úvěrů	Převody mezi opravnými položkami	Kurzové a jiné změny (+/-)	K 31.12. 2014	Odpis pohle- dávek	Inkaso dříve odepsaných pohledávek
Individuální opravné položky	-16 857	-5 752	3 976	1 795	517	-31	-14	-16 366	-79	362
Úvěry a jiné pohledávky za klienty	-16 857	-5 752	3 976	1 795	517	-31	-14	-16 366	-79	362
Vládní instituce	-19	-5	-	22	-	-	-	-2	-	-
Ostatní finanční instituce	-	-13	-	5	-	-123	-	-131	-	-
Nefinanční podniky	-7 598	-2 698	2 121	1 018	183	212	-14	-6 776	-35	206
Domácnosti	-9 240	-3 036	1 855	750	334	-120	-	-9 457	-44	156
Portfoliové opravné položky	-1 432	-728	-	648	-	-267	-5	-1 784	-	-
Úvěry a pohledávky za klienty	-1 432	-728	-	648	-	-267	-5	-1 784	-	-
Vládní instituce	-	-	-	-	-	-1	-	-1	-	-
Ostatní finanční instituce	-	-6	-	15	-	-41	-	-32	-	-
Nefinanční podniky	-879	-587	-	506	-	-210	-5	-1 175	-	-
Domácnosti	-553	-135	-	127	-	-15	-	-576	-	-
Celkem	-18 289	-6 480	3 976	2 443	517	-298	-19	-18 150	-79	362

21. Zajišťovací deriváty

V mil. Kč	K 31. prosinci 2015			K 31. prosinci 2014		
	Jmenovitá hodnota	Kladná reálná hodnota	Záporná reálná hodnota	Jmenovitá hodnota	Kladná reálná hodnota	Záporná reálná hodnota
Zajištění reálné hodnoty	8 000	342	-6	12 071	670	22
Zajištění úrokového rizika	8 000	342	-6	12 071	670	22
Zajištění kurzového rizika	-	-	-	-	-	-
Zajištění peněžních toků	29 806	321	-490	7 550	208	3
Zajištění úrokového rizika	21 137	321	-97	7 550	208	3
Zajištění kurzového rizika	8 669	-	-393	-	-	-
Zajištění čisté investice do cizoměnové účasti				1 178	-	144
Celkem	37 806	663	-496	20 799	878	169

22. Nekonsolidované strukturované jednotky

V mil. Kč	2015	2014
Účetní hodnota aktiv	570	898
Účetní hodnota finančních závazků	-	526
Jmenovitá hodnota podrozvahových položek	-	36
Reálná hodnota čerpané likvidity	38	-

Skupina je investorem v celé řadě veřejných i soukromých investičních fondů nezahrnutých do konsolidačního celku. Jedná se o fondy založené v České republice a v dalších zemích. Některé z těchto fondů jsou spravovány dceřinými společnostmi skupiny, ale skupina v nich není významným investorem. Majetkový podíl skupiny má většinou formu podílových listů, které jsou v konsolidované rozvaze oceněny reálnou hodnotou a zařazeny buď jako realizovatelná finanční aktiva nebo jako finanční aktiva k obchodování.

23. Hmotný majetek

A) POŘIZOVACÍ CENA

Hmotný majetek – pořizovací cena a vlastní náklady					
V mil. Kč	Pozemky a budovy (používané skupinou)	Zařízení / ostatní dlouhodobá aktiva	Informační technika (hardware)	Hmotný majetek	Investice do nemovitostí
K 1. 1. 2014	21 059	4 858	2 853	28 770	12 532
Přírůstky (+)	543	260	154	957	12
Úbytky (-)	-562	-318	-594	-1 474	-1 033
Převody (+/-)	-	-28	28	-	-
Pohyby směnných kurzů (+/-)	-	-	-	-	22
K 31. 12. 2014	21 040	4 772	2 441	28 253	11 533
Přírůstky (+)	520	215	91	826	22
Úbytky (-)	-659	-309	-567	-1 535	-3 209
Převody (+/-)	-10	-13	6	-17	-
Pohyby směnných kurzů (+/-)	-	-	-	-	-11
K 31. 12. 2015	20 891	4 665	1 971	27 527	8 335

B) OPRÁVKY

Hmotný majetek – pořizovací cena a vlastní náklady					
V mil. Kč	Pozemky a budovy (používané skupinou)	Zařízení / ostatní dlouhodobá aktiva	Informační technika (hardware)	Hmotný majetek	Investice do nemovitostí
K 1.1 2014	-8 724	-3 454	-2 426	-14 604	-4 202
Odpisy (-)	-662	-345	-227	-1 234	-213
Úbytky (+)	340	301	593	1 234	309
Znehodnocení (-)	-180	-1	-40	-221	-188
Zrušení znehodnocení (+)	-	3	-	3	100
Převody (+/-)	-	-39	39	-	-
Pohyby směnných kurzů (+/-)	-	-	-	-	3
K 31. 12. 2014	-9 226	-3 535	-2 061	-14 822	-4 191
Odpisy (-)	-683	-306	-153	-1 142	-184
Úbytky (+)	512	299	580	1 391	995
Znehodnocení (-)	-651	-	-	-651	-30
Zrušení znehodnocení (+)	1	-	-	1	6
Převody (+/-)	2	8	4	14	-
Pohyby směnných kurzů (+/-)	-	-	-	-	18
K 31. 12. 2015	-10 045	-3 534	-1 630	-15 209	-3 386

C) ÚČETNÍ HODNOTA

Hmotný majetek					
V mil. Kč	Pozemky a budovy (používané skupinou)	Zařízení / ostatní dlouhodobá aktiva	Informační technika (hardware)	Hmotný majetek	Investice do nemovitostí
K 1.1 2014	12 335	1 404	427	14 166	8 330
K 31. 12. 2014	11 814	1 237	380	13 431	7 342
K 31. 12. 2015	10 846	1 131	341	12 318	4 949

Účetní hodnota investic do nemovitostí zahrnuje rovněž investice do nemovitostí používané formou operativního pronájmu v částce 1 mil. Kč v roce 2015 (2014: 1 mil. Kč).

Příjmy z pronájmu investic do nemovitostí v roce 2015 činily 639 mil. Kč (2014: 760 mil. Kč), viz bod 5. Provozní náklady na tyto nemovitosti činily 184 mil. Kč (2014: 213 mil. Kč).

Reálná hodnota investic do nemovitostí v roce 2015 činila 4 297 mil. Kč (2014: 7 429 mil. Kč). Kolaterál u úvěrů na financování investic do nemovitostí v roce 2015 dosáhl částky 1 283 mil. Kč (2014: 2 448 mil. Kč).

Zůstatky k 31. 12. 2015 v tabulce výše zahrnují nedokončené investice v celkové hodnotě 636 mil. Kč (2014: 588 mil. Kč).

K 31. 12. 2014 činí pořizovací cena plně odepsaného nehmotného majetku 5 129 mil. Kč (2014: 5 266 mil. Kč).

24. Nehmotný majetek

A) POŘIZOVACÍ CENA

Pořizovací cena a vlastní náklady				
V mil. Kč	Goodwill	Pořízený software	Ostatní (ocenitelná práva atd.)	Nehmotný majetek
K 1.1 2014	43	9 496	6 272	15 811
Přírůstky (+)	-	1 054	96	1 150
Úbytky (-)	-	-223	-109	-332
Převody (+/-)	-	105	-105	-
K 31. 12. 2014	43	10 432	6 154	16 629
Přírůstky (+)	-	1 117	66	1 183
Úbytky (-)	-	-143	-529	-672
Převody (+/-)	-	41	-27	14
K 31. 12. 2015	43	11 447	5 664	17 154

B) OPRÁVKY

Oprávkky				
V mil. Kč	Goodwill	Pořízený software	Ostatní (ocenitelná práva atd.)	Nehmotný majetek
K 1.1 2014	-9	-6 706	-5 763	-12 478
Odpisy (-)	-	-714	-110	-824
Úbytky (+)	-	191	105	296
Znehodnocení (-)	-	-19	-11	-30
K 31. 12. 2014	-9	-7 248	-5 779	-13 036
Odpisy (-)	-	-732	-96	-828
Úbytky (+)	-	160	529	689
Znehodnocení (-)	-	-3	-1	-4
Převody (+/-)	-	-8	-1	-9
K 31. 12. 2015	-9	-7 831	-5 348	-13 188

C) ÚČETNÍ HODNOTA

V mil. Kč	Goodwill	Pořízený software	Ostatní (ocenitelná práva atd.)	Nehmotný majetek
K 1.1 2014	34	2 790	509	3 333
K 31. 12. 2014	34	3 184	375	3 593
K 31. 12. 2015	34	3 616	316	3 966

Ostatní nehmotný majetek zahrnuje licence a know-how. Dále tato položka k 31. 12. 2015 zahrnuje nedokončené investice v celkové hodnotě 1 665 mil. Kč (2014: 908 mil. Kč).

K 31. 12. 2014 činí pořizovací cena plně odepsaného nehmotného majetku 7 583 mil. Kč (2014: 7 119 mil. Kč).

25. Daňové pohledávky a závazky

Odložená daň se stanoví závazkovou metodou ze všech přechodných rozdílů s použitím základní sazby daně z příjmů ve výši 19 %, s přihlédnutím k období, kdy bude aktivum realizováno, resp. závazek vypořádán.

Skupina eviduje daňové ztráty uplatnitelné do roku 2019 v celkové částce 108 mil. Kč (2014: 1 729 mil. Kč), které nebyly zohledněny v kalkulaci odložené daně, protože skupina neočekává, že vytvoří v budoucnosti dostatečný zdanitelný zisk, proti němuž by mohla tyto ztráty započíst.

Přechodné rozdíly se týkají následujících položek:

V mil. Kč	Daňové pohledávky 2015	Daňové pohledávky 2014	Daňové závazky 2015	Daňové závazky 2014	Čistá změna 2015			Čistá změna 2014		
					Celkem	Do zisku nebo ztráty	Do ostat. úplného hospodaření	Celkem	Do zisku nebo ztráty	Do ostat. úplného hospodaření
Pohledávky za bankami a klienty	306	268	-	-	38	38	-	106	106	-
Realizovatelná finanční aktiva	-	-	-763	-476	-287	1	-288	-280	7	-287
Hmotný majetek	-	-	-472	-529	57	57	-	-211	-211	-
Odpis účasti v dceřiných podnicích (daňově efektivní v následujících letech)	-	-	-	-	-	-	-	-17	-17	-
Finanční závazky oceněné naběhlou hodnotou (vklady a emitované dluhopisy)	11	17	-	-	-6	-6	-	-9	-9	-
Ostatní rezervy	148	125	-	-	23	23	-	-34	-34	-
Převod daňové ztráty minulých let	-	-	-	-	-	-	-	-3	-3	-
Ostatní	314	316	-19	-36	-16	-16	-	107	135	-28
Dopad zápočtu pozic brutto	-633	-567	633	567	-	-	-	-	-	-
Odložená daň celkem	146	159	-621	-474	-159	129	-288	-341	-26	-315
Daň splatná	740	543	-100	-45						
Daň celkem	886	702	-721	-519						

26. Ostatní aktiva

V mil. Kč	2015	2014
Náklady a příjmy příštích období	1 215	1 267
Nedokončený majetek/zboží/zásoby	160	282
Různá aktiva	2 486	6 728
Ostatní aktiva	3 861	8 277

Položka „Různá aktiva“ zahrnuje především státní podporu v částce 881 mil. Kč (2014: 1 031 mil. Kč) a nevyfakturované pohledávky za klienty v celkové hodnotě 526 mil. Kč.

V roce 2014 „Různá aktiva“ zahrnovala především pohledávky z titulu hotovostních výběrů z bankovních automatů v celkové výši 808 mil. Kč, pohledávky z titulu úhrad platebními kartami v hodnotě 254 mil. Kč a pohledávky z faktoringových transakcí v hodnotě 3 625 mil. Kč.

Státní podpora, která je součástí položky „Různá aktiva“, představuje nároky účastníků stavebního spoření nabízeného Stavební spořitelnou České spořitelny, a.s. Státní podporu poskytuje Ministerstvo financí České republiky v závislosti na výši naspořené částky na konci roku, maximálně však do výše 2 000 Kč na jednoho účastníka.

27. Ostatní finanční závazky k obchodování

V mil. Kč	2015	2014
Závazky z krátkých prodejů	-	328
Dluhové cenné papíry	-	328
Vklady	12	2 449
Úvěrové instituce	-	200
Ostatní finanční instituce	11	2 248
Nefinanční podniky	1	1
Ostatní finanční závazky k obchodování	12	2 777

Závazky z krátkých prodejů jsou krátkodobé závazky k obchodování splatné do 1 až 3 měsíců. Z tohoto důvodu není relevantní uvádět změnu reálné hodnoty mezi obdobími, protože se jedná o různé závazky k rozvahovým dnům.

28. Finanční závazky v reálné hodnotě vykázané do zisku nebo ztráty

V mil. Kč	2015	2014
Vklady	4 019	8 874
Vládní instituce	3	3
Nefinanční podniky	24	48
Domácnosti	3 992	8 823
Emitované dluhové cenné papíry	-	790
Dluhopisy	-	790
Finanční závazky v reálné hodnotě vykázané do zisku nebo ztráty	4 019	9 664

Vklady klasifikované jako finanční závazky v reálné hodnotě vykázané do zisku nebo ztráty představují hybridní (kombinované) nástroje, tj. obsahují jeden nebo více vložených derivátů, které od daných hybridních (kombinovaných) nástrojů nejsou odděleny.

Změny reálné hodnoty z titulu změn vlastního úvěrového rizika

V mil. Kč	Změna reálné hodnoty z titulu změny úvěrového rizika za účetní období		Změna reálné hodnoty z titulu změny úvěrového rizika celkem	
	2015	2014	2015	2014
Finanční závazky v reálné hodnotě vykázané do zisku nebo ztráty				
Vklady klientů	-25	-14	7	32
Emitované dluhové cenné papíry	-	-4	-	-

Změna reálné hodnoty z titulu změn kreditního profilu emitenta (banky) se rovná rozdílu mezi reálnou hodnotou závazků k předchozímu a k současnému rozvahovému dni, po odečtení vlivu změny reálné hodnoty z titulu pohybu bezrizikové úrokové sazby.

Emitované dluhové cenné papíry

V mil. Kč	ISIN	Datum emise	Splatnost	Úroková sazba	2015	2014
Dluhopisy	CZ0003702516	Prosinec 2010	Leden 2015	x)	-	790
Emitované dluhopisy					-	790

x) Dluhopisy nejsou úročeny, výnos je stanoven rozdílem mezi emisním kurzem a hodnotou dluhopisu splatnou ke dni konečné splatnosti dluhopisů.

Emise ISIN CZ0003702516 byla vydána jako strukturované dluhopisy, jejichž výnos je stanoven rozdílem mezi emisním kurzem dluhopisu a tzv. jinou hodnotou v souladu s emisními podmínkami. Částka jiné hodnoty se bude odvíjet od souboru indexů a koše akcií a bude splatná ke dni konečné splatnosti dluhopisů. Emitované dluhopisy nejsou obchodovány na žádném trhu.

29. Finanční závazky v naběhlé hodnotě

V mil. Kč	2015	2014
Vklady	793 732	726 135
Vklady bank	83 915	54 570
Vklady klientů	709 817	671 565
Emitované dluhové cenné papíry	15 493	23 043
Dluhopisy	15 493	22 781
Podřízený dluh	-	262
Ostatní finanční závazky	2 454	2 781
Finanční závazky v naběhlé hodnotě	811 679	751 959

Ostatní finanční závazky zahrnují především závazky k věřitelům v částce 782 mil. Kč (2014: 973 mil. Kč), závazky k zaměstnancům, včetně pojistného na sociální zabezpečení, v hodnotě 522 mil. Kč (2014: 519 mil. Kč) a závazky k subjektům zajišťujícím zúčtování obchodů s cennými papíry ve výši 496 mil. Kč (531 mil. Kč).

Vklady bank

V mil. Kč	2015	2014
Jednodenní vklady	11 957	17 574
Termínované vklady	58 968	34 857
Repo obchody	12 990	2 139
Vklady bank	83 915	54 570

Vklady klientů

V mil. Kč	2015	2014
Běžné účty/Jednodenní vklady	596 080	535 151
Vládní instituce	44 619	42 035
Ostatní finanční instituce	15 449	15 687
Nefinanční podniky	114 234	92 466
Domácnosti	421 778	384 963
Termínované vklady	107 790	124 712
Vládní instituce	38	104
Ostatní finanční instituce	268	732
Nefinanční podniky	1 692	2 293
Domácnosti	105 792	121 583
Repo obchody	5 947	11 702
Vládní instituce	5 947	8 042
Ostatní finanční instituce	-	3 660
Nefinanční podniky	-	-
Vklady klientů	709 817	671 565
Vládní instituce	50 604	50 181
Ostatní finanční instituce	15 717	20 079
Nefinanční podniky	115 926	94 759
Domácnosti	527 570	506 546

Emitované dluhové cenné papíry – dluhopisy

V mil. Kč	ISIN	Datum emise	Splatnost	Úroková sazba	2015	2014
Hypoteční zástavní listy	CZ0002000623	Říjen 2005	Říjen 2015	4,75%	-	4 958
Hypoteční zástavní listy	CZ0002000755	Únor 2006	Únor 2016	4,80%	4 701	4 607
Hypoteční zástavní listy	CZ0002001068	Červen 2007	Říjen 2015	4,50%	-	759
Hypoteční zástavní listy	CZ0002001282	Listopad 2007	Listopad 2017	5,90%	2 095	1 977
Hypoteční zástavní listy	CZ0002001415	Listopad 2007	Listopad 2023	6,15%	486	460
Hypoteční zástavní listy	CZ0002001423	Prosinec 2007	Prosinec 2017	5,85%	5 049	4 932
Hypoteční zástavní listy	CZ0002001647	Prosinec 2007	Prosinec 2017	3,90%	891	938
Hypoteční zástavní listy	CZ0002001654	Prosinec 2007	Prosinec 2022	pohyblivá	92	110
Hypoteční zástavní listy	CZ0002002306	Duben 2011	Duben 2015	0,30%	-	123
Hypoteční zástavní listy	CZ0002002330	Červen 2011	Červen 2016	0,30%	40	40
Hypoteční zástavní listy	CZ0002002744	Prosinec 2012	Prosinec 2021	2,75%	81	22
Hypoteční zástavní listy	CZ0002002751	Prosinec 2012	Červen 2023	3,25%	183	137
Hypoteční zástavní listy	CZ0002002769	Prosinec 2012	Prosinec 2016	1,50%	50	55
Hypoteční zástavní listy	CZ0002002777	Prosinec 2012	Červen 2018	1,75%	42	42
Hypoteční zástavní listy	CZ0002002785	Prosinec 2012	Prosinec 2019	2,50%	78	74
Dluhopisy	CZ0003701054	Září 2005	Září 2017	x)	282	272
Dluhopisy	CZ0003702037	Říjen 2009	Říjen 2016	xx)	576	547
Dluhopisy	CZ0003702078	Listopad 2009	Listopad 2016	xx)	612	587
Depozitní směnky					-	1 000
Kumulovaná změna účetní hodnoty z titulu zajištění reálné hodnoty					235	1,314
Emitované dluhopisy					15 493	22 781

x) Dluhopisy byly vydány s kombinovaným výnosem.

xx) Dluhopisy nejsou úročeny, výnos je stanoven rozdílem meemisním kurzem a hodnotou dluhopisu splatnou ke dni konečné splatnosti dluhopisů.

Z celkové účetní hodnoty hypotečních zástavních listů („HZL“) bylo 8 318 mil. Kč (2014: 12 270 mil. Kč) zajištěno proti úrokovému riziku prostřednictvím úrokových swapů navázaných na tržní pohyblivou sazbu. Tyto HZL jsou v souladu s postupy účtování přečehovány na reálnou hodnotu v rozsahu zajištěného úrokového rizika.

Emise ISIN CZ0003701054 byla vydána s opcí na akciový index, která je zachycena odděleně a je přečehována na reálnou hodnotu.

Emise hypotečních zástavních listů ISIN CZ0002001647, CZ0002001654, CZ0002002330, CZ0002002744, CZ0002002751, CZ0002002769, CZ0002002777, CZ0002002785 a emise dluhopisů ISIN CZ0003702037, CZ0003702078 nejsou obchodovány na žádném regulovaném trhu. Ostatní emise HZL a dluhopisů jsou obchodovány na regulovaném trhu BCPP. Rozdíl mezi nominální hodnotou emitovaných HZL a účetní hodnotou příslušné emise v tabulce výše vznikl v důsledku oceňovacího rozdílu a dále vyloučením dluhopisů vlastněných podniky ve skupině.

Celková hodnota aktiv v krycích portfoliích používaných pro emise krytých dluhopisů činí 82 294 mil. Kč (2014: 90 386 mil. Kč).

Emitované dluhové cenné papíry – podřízené dluhopisy

V mil. Kč

ISIN	Datum emise	Splatnost	Úroková sazba	Nominální hodnota	2015	2014
CZ0003702342	24. března 2010	24. března 2020	6M PRIBOR+0,40%	1 000	-	262
Podřízený dluh					-	262

Emise podřízeného dluhopisu ISIN CZ0003702342 byla vydána v listinné podobě a s opcí na předčasné splacení. Banka tuto opci uplatnila v březnu 2015 a předčasně splatila 100 % nominální hodnoty dluhopisu plus úrok k datu předčasného splacení.

30. Rezervy

V mil. Kč	2015	2014
Nevyřešené právní případy a daňové spory	1 862	1 834
Přísliby a poskytnuté záruky	406	248
Rezervy na záruky – v rámci podrozvahy (klienti se selháním)	139	67
Rezervy na záruky – v rámci podrozvahy (klienti bez selhání)	267	181
Ostatní rezervy	316	336
Rezervy na nevýhodné smlouvy	16	1
Ostatní	300	335
Rezervy	2 584	2 418

Rezervy na záruky v rámci podrozvahy se tvoří na krytí ztrát, které vyplývají z podrozvahových a ostatních angažovaností.

Rezervy na soudní spory jsou blíže popsány v bodě 43.

V položce „Ostatní rezervy“ je zahrnut odhad na mimosmluvní závazek skupiny uspokojit případné budoucí nároky klientů vyplývající z promlčených vkladů na anonymních vkladních knížkách.

31. Ostatní závazky

V mil. Kč	2015	2014
Výnosy a výdaje příštích období	376	422
Různé závazky	4 790	6 224
Ostatní závazky	5 166	6 646

„Různé závazky“ zahrnují především nevyfakturované dodávky ve výši 908 mil. Kč (2014: 887 mil. Kč), náklady na odměny zaměstnanců za rok 2015 ve výši 1 279 mil. Kč (2014: 1 359 mil. Kč) a závazky ze zúčtování plateb ve výši 317 mil. Kč (2014: 682 mil. Kč).

V roce 2014 „Různé závazky“ zahrnovala především závazky z faktoringových transakcí v hodnotě 1 606 mil. Kč.

32. Vlastní kapitál celkem

V mil. Kč	2015	2014
Upsaný základní kapitál	15 200	15 200
Základní kapitál	15 200	15 200
Zvýšení základního kapitálu	11	11
Zákonný rezervní fond	8 107	-
Nerozdělený zisk a ostatní rezervy	96 668	92 598
Vlastníci mateřské společnosti	119 986	107 809
Nekontrolní podíly	-23	-26
Vlastní kapitál celkem¹⁾	119 963	107 783

¹⁾ Podrobnosti o vlastním kapitálu jsou uvedeny v části III, Výkaz o změnách vlastního kapitálu.

K 31.12.2015 upsaný základní kapitál tvoří 140 788 787 ks kmenových akcií s hlasovacím právem a 11 211 213 ks prioritních akcií. Zvýšení základního kapitálu představuje částku, o kterou emisní cena akcií překročila jejich nominální hodnotu. Nerozdělený zisk a ostatní rezervy představují kumulovaný čistý zisk z minulých období, včetně výnosů a nákladů zaúčtovaných do ostatního úplného výsledku hospodaření.

V prosinci 2015 vydala Česká spořitelna, a.s. emisi kapitalových nástrojů Additional Tier 1 (“AT 1”), denominovaných v EUR, v celkovém objemu 300 mil. EUR; jejich vlastnosti splňují požadavky dle článku 52 nařízení CRR (nařízení (EU) č. 575/2013); tato emise je vykázána ve vlastním kapitálu v rámci Ostatních kapitalových nástrojů.

Hlavní důvody pro vydání AT 1 představovaly optimalizace kapitálové struktury, stabilizace dlouhodobého financování v EUR a příprava na regulační změny (plně uplatňování CRR, TLAC/MREL), s přihlédnutím k současným příznivým podmínkám na trhu (úrokové sazby a úvěrová rozpětí).

Vzhledem k tomu, že dodatečný kapitál AT1 nepředstavuje finanční závazky ve smyslu odstavce 11 IAS 32, klasifikuje se jako kapitálový nástroj.

Dodatečný kapitál AT1 nespňuje definici finančního závazku z následujících důvodů:

- V souladu s vlastnostmi AT1 (tj. podmínkami emise) banka nemá povinnost dodat držitelé AT1 peněžní prostředky ani jiné finanční aktivum, aby vypořádala smluvní závazek, tj. držitelé AT1 nemají právo na splacení dlužné částky ani na výplatu výnosů.
- AT1 nemají na základě svých vlastností (tj. podmínek emise) datum splatnosti.

Počet akcií a základní kapitál

Registrovaný, upsaný a plně splacený základní kapitál:

	2015		2014	
	Počet akcií	V mil. Kč	Počet akcií	V mil. Kč
Kmenové akcie po 100 Kč	140 788 787	14 079	140 788 787	14 079
Prioritní akcie po 100 Kč	11 211 213	1 121	11 211 213	1 121
Základní kapitál	152 000 000	15 200	152 000 000	15 200

Prioritní akcionáři nemají právo hlasovat na valné hromadě. Mají nárok na každoroční dividendy, jestliže banka vykáže zisk. Výše dividend je navrhována představenstvem banky a podléhá schválení valnou hromadou. V případě likvidace banky mají prioritní akcionáři nárok na podíl na jejím majetku, a to před kmenovými akcionáři, ne však před ostatními věřiteli. Prioritní akcionáři mají v případě navýšení základního kapitálu banky nárok na zakoupení takového množství akcií nabízených bankou, které odpovídá jejich aktuálnímu podílu na základním kapitálu banky. Prioritní akcie na jméno je možno převádět pouze na města a obce České republiky. Na jiné osoby než města a obce České republiky lze prioritní akcie na jméno převést jen se souhlasem představenstva.

Nekontrolní podíl

V mil. Kč	2015	2014
K 1. lednu	-26	316
Zisk za účetní období	2	-1
Výnosy z prodeje dceřiných společností	-	-
Dividendy placené menšinovým akcionářům	-	-22
Pořízení nekontrolního podílu	1	-319
K 31. prosinci	-23	-26

33. Segmentová analýza

Vykazování podle segmentů odpovídá segmentům skupiny Erste Group Bank a bylo rozděleno do následujících segmentů:

- Retail (drobné bankovníctví);
- Korporátní klientela („SME“);
- Real Estate („RE“);
- Řízení aktiv a pasiv („ALM“) a korporátní centrum („ALM a LCC“);
- Large corporate („LC“); a
- Group Markets („GM“).

Pro vykazování podle segmentů platí pravidla, která skupina používá ve své zprávě managementu. Zpráva je sestavována měsíčně pro představenstvo skupiny a pro představenstvo skupiny Erste Group Bank. Zpráva je sesouhlasena s měsíčním balíčkem výkazů, a skupina používá ve zprávě stejné segmenty jako ve výkazech podle segmentů skupiny Erste Group Bank.

Drobné bankovníctví, korporátní klientela, real estate, řízení aktiv a pasiv a korporátní centrum tvoří hlavní činnosti finanční skupiny České spořitelny, za které je primárně odpovědná. Dceřiné společnosti zahrnuté do konsolidace jsou rozděleny do příslušných segmentů ve vykazování podle segmentů (viz definice níže).

Drobné bankovníctví

Tento segment zahrnuje síť poboček, v nichž banka prodává produkty občanům, obchodníkům, podnikatelům a mikro-podnikům. V segmentu jsou dále zohledňovány výsledky vlastněných společností Stavební spořitelna České spořitelny, a.s., ČSPS, a.s., ČS do domu, a.s., Věrnostní program iBod, a.s. a MOPET CZ, a.s.

Drobné bankovníctví poskytuje služby klientům prostřednictvím sítě poboček a externích prodejních kanálů a nepřímého bankovníctví. Portfolio produktů je velice široké, od úvěrových produktů k majetku ve správě. Drobní klienti byli v zájmu lepšího pochopení jejich příležitostí a splnění jejich potřeb rozděleni do následujících subsegmentů:

- Mass market;
- Mass affluent;
- Erste Premier;
- MSE; a
- Municipality.

Korporátní klientela

Segment korporátních klientů zahrnuje:

- Segment SME, tj. klienty s ročním obrátem od 30 mil. Kč do 1 mld. Kč; tyto služby jsou poskytovány ve 13 regionálních korporátních centrech a v centrále v Praze;
- Neziskový sektor, tj. klienty nestátních organizací (které nejsou součástí státní správy a nejedná se o běžné podniky založené za účelem tvorby zisku) – nadace, politické strany, církve, odbory; služby těmto klientům jsou poskytovány z centrály banky v Praze; a
- Veřejný sektor, tj. klienty z řad orgánů státní správy – především ministerstva, územní samosprávné celky, statutární města, státní zdravotní pojišťovny, státní fondy, veřejné univerzity a obce. Služby jsou poskytovány z centrály v Praze a regionálními korporátními centry (platí pro obce, veřejné univerzity a zdravotnická zařízení).

V segmentu jsou dále zohledňovány výsledky vlastněných společností s Autoleasing, a.s., s Autoleasing SK, s.r.o., Factoring České spořitelny, a.s., Erste Leasing, a.s., a REICO investiční společnost České spořitelny, a.s.

Real estate

Segment týkající se nemovitostí se zaměřuje na projekty komerčních nemovitostí financované finanční skupinou České spořitelny.

Řízení aktiv a pasiv a korporátní centrum (ALM a LCC)

Segment řízení aktiv a pasiv má na starosti řízení úrokového rizika bilance skupiny (ex trading) a dále řízení rizika likvidity a kurzového rizika. Jeho cílem je průběžná optimalizace čistých úrokových výnosů prostřednictvím úprav interních cen (fund transfer pricing) a prostřednictvím aktivit na trhu. Tyto aktivity zahrnují jednak obchodování s deriváty zajišťujícími bankovní portfolio a jednak přímé prodeje a nákupy většinou státních dluhopisů. Ziskovost tohoto úseku zahrnuje jak tzv. transformační marži, tak tzv. příspěvkovou marži.

Segment korporátní centrum zahrnuje pozice a položky, které nelze přímo alokovat žádnému obchodnímu segmentu. V segmentu jsou dále zohledňovány výsledky vlastněných společností Brokerjet České spořitelny, a.s., Czech TOP Venture Fund B.V., s IT Solutions CZ, s.r.o., CS Investment Limited, Grantika české spořitelny, a.s., a Erste Energy Services, a.s.

Korporátní centrum také zahrnuje volný kapitál, který nepředstavuje segment, ale rozdíl mezi celkovým vlastním kapitálem a alokovaným kapitálem.

Large corporate

Do tohoto segmentu spadají nadnárodní korporace spolu s nejvýznamnějšími tuzemskými společnostmi.

Group Markets

Tento segment zajišťuje obchodní činnosti v oblasti devizových obchodů a úrokových produktů a rovněž cenných papírů pro všechny skupiny zákazníků. Navíc je jeho úkolem navrhnout a vyvinout produkty, které by uspokojily poptávku na klíčových trzích. Segment skupinových trhů zahrnuje obchodní jednotky tvořící divize, např. Treasury Trading a Treasury Sales (retailové a korporátní transakce a transakce s finančními institucemi).

Obchodní segmenty

V mil. Kč	Drobné bankovníctví		SME		Real estate		ALM & LCC		Large Corporate		GM		Skupina celkem	
	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014
Čistý úrokový výnos	19 913	18 981	3 552	3 534	823	728	779	2 573	735	720	62	137	25 864	26 673
Čistý výnos z poplatků a provizí	8 363	9 719	962	1 177	68	113	144	-276	344	489	373	84	10 254	11 306
Výnosy z dividend	22	-	-	3	-	-	48	47	-	-	-	-	70	50
Čistý zisk z obchodních operací a aktiv oceňovaných reálnou hodnotou	476	470	266	193	21	23	459	-	66	35	1 535	1 566	2 823	2 287
Výnosy z pronájmu investic do nemovitostí a ostatní operativní pronájem	6	6	-	-	-	-	726	817	-	-	-	-	732	823
Všeobecné správní náklady	-14 307	-14 353	-2 080	-1 969	-121	-107	-1 090	-959	-405	-357	-583	(489)	(18 586)	(18 234)
Čistý zisk nebo (-) ztráta z finančních aktiv a závazků nevykázaných v reálné hodnotě do zisku nebo ztráty	-3	-4	-	91	-	-	452	41	-	19	-	(1)	449	146
Čistá ztráta ze znehodnocení finančních aktiv nevykázaných v reálné hodnotě do zisku nebo ztráty	-1 400	-2 484	-638	-754	-238	-247	-128	-29	-244	-214	-	-	(2 648)	(3 728)
Ostatní provozní výsledek	35	123	-68	-144	-	-	-967	-584	-18	0	-	2	(1 018)	(603)
Zisk z pokračujících činností před zdaněním	13 105	12 458	1 994	2 131	553	510	423	1 630	478	692	1 387	1 299	17 940	18 720
Daň z příjmů	-2 467	-2 316	-398	-421	-105	-97	-315	-439	-95	-131	-265	(246)	(3 645)	(3 650)
Zisk z pokračujících činností po zdanění														
Zisk nebo (-) ztráta běžného roku po zdanění	10 638	10 142	1 596	1 710	448	413	108	1 191	383	561	1 122	1 053	14 295	15 070
Zisk nebo (-) ztráta náležející nekontrolním podílům	-	2	-	-	-	-	-2	-1	-	-	-	-	(2)	1
Zisk nebo (-) ztráta náležející vlastníkům mateřské společnosti	10 638	10 144	1 596	1 710	448	413	106	1 190	383	561	1 122	1 053	14 293	15 071
Provozní výnosy	28 780	29 177	4 780	4 907	912	863	2 156	3 162	1 145	1 244	1 970	1 786	39 743	41 139
Provozní náklady	-14 307	-14 353	-2 080	-1 969	-121	-107	-1 090	-959	-405	-357	-583	(489)	(18 586)	(18 234)
Provozní výsledek	14 473	14 824	2 700	2 938	791	756	1 066	2 203	740	887	1 387	1 297	21 157	22 905
Rizikově vážená aktiva (úvěrové riziko, ke konci období)	146 557	136 805	124 944	128 820	35 229	29 084	34 845	27 932	45 847	42 865	12 486	15 731	399 908	381 237
Průměrný alokovaný kapitál	14 683	13 883	10 097	10 589	2 522	2 402	7 049	6 881	3 075	3 568	1 796	2 038	39 222	39 361
Poměr nákladů k výnosům	49 ,7%	49 ,2%	43 ,5%	40 ,1%	13 ,3%	12 ,4%	50 ,6%	30 ,3%	35 ,4%	28 ,7%	29 ,6%	27 ,4%	46 ,8%	44 ,3%
Návratnost alokovaného kapitálu	72 ,5%	73 ,1%	15 ,8%	16 ,2%	17 ,8%	17 ,1%	1 ,5%	17 ,3%	12 ,5%	15 ,7%	62 ,5%	51 ,6%	36 ,4%	38 ,3%
Aktiva celkem (ke konci období)	399 465	382 522	142 520	136 401	37 110	35 413	321 626	287 120	40 956	35 419	17 907	25 714	959 584	902 589
Pasiva celkem bez vlastního kapitálu (ke konci období)	579 965	568 757	99 372	76 904	5 008	3 946	116 654	99 348	25 894	23 600	12 727	22 251	839 621	794 806

Většina výnosů od externích zákazníků je generována v České republice.

34. Leasing

a) Finanční leasing

Pohledávky z finančního leasingu jsou vykázány v rozvaze v položce Pohledávky za klienty.

Hlavními předměty leasingu jsou motorová vozidla a ostatní technické vybavení. Rekongilace hrubých investic do leasingu vůči současným hodnotám minimálních leasingových splátek související s pohledávkami z finančního leasingu zahrnutými v dané položce je následující:

V mil. Kč	2015	2014
Neuhrazené minimální leasingové splátky	2 453	2 514
Hrubé investice	2 453	2 514
Nerealizované finanční výnosy	-181	-162
Čisté investice	2 272	2 352
Současná hodnota minimálních splátek	2 272	2 352

Analýza splatnosti hrubých investic do leasingu a současné hodnoty minimálních leasingových splátek z nezrušitelných smluv o leasingu je následující (zbytková splatnost):

V mil. Kč	2015	2014
Do 1 roku	503	640
Od 1 roku do 5 let	1 491	1 650
Nad 5 let	459	224
Celkem	2 453	2 514

b) Operativní leasing

V rámci operativního leasingu pronajímá skupina nemovitosti ostatním stranám.

Operativní leasing z pohledu České spořitelny, a.s. jako pronajímatele

Minimální leasingové splátky z nezrušitelných smluv o operativním leasingu byly následující:

V mil. Kč	2015	2014
Do 1 roku	7	11
Od 1 roku do 5 let	18	8
Celkem	25	19

Operativní leasing z pohledu České spořitelny, a.s. jako nájemce

Minimální leasingové splátky z nezrušitelných smluv o operativním leasingu byly následující:

V mil. Kč	2015	2014
Do 1 roku	636	578
Od 1 roku do 5 let	550	520
Nad 5 let	241	193
Celkem	1 427	1 291

35. Transakce se spřízněnými osobami

Spřízněnými osobami se rozumí propojené osoby nebo osoby se zvláštním vztahem ke skupině.

O propojené osoby se jedná v případě, že jedna strana plně kontroluje činnost druhého subjektu nebo uplatňuje podstatný vliv na jeho řízení. Skupina je kontrolována společností Erste Group Bank.

Osobami se zvláštním vztahem ke skupině se rozumí členové statutárních a dozorčích orgánů a vedoucí zaměstnanci skupiny, právnické osoby mající kontrolu nad skupinou (včetně osob s kvalifikovanou účastí na těchto osobách a členů vedení těchto osob), osoby blízké členům statutárních a dozorčích orgánů, vedoucím zaměstnancům skupiny a osobám majícím kontrolu nad skupinou, právnické osoby, ve kterých některá z výše uvedených osob má kvalifikovanou účast, osoby s kvalifikovanou účastí na skupině a jakákoliv právnická osoba pod jejich kontrolou, členové bankovní rady ČNB a právnické osoby, nad kterými má skupina kontrolu.

V souladu s tímto vymezením jsou spřízněnými osobami ve vztahu ke skupině především Erste Group Bank, členové představenstva a dozorčí rady a ostatní osoby, zejména Erste Group Bank a ostatní spřízněné osoby, k nimž se řadí společnosti přímo či nepřímo ovládané společností Erste Group Bank.

V rámci běžných obchodních vztahů jsou uzavírány transakce se spřízněnými osobami banky. Tyto transakce představují zejména úvěry, vklady a jiné typy transakcí. Tyto transakce jsou uzavírány na základě běžných obchodních podmínek a za obvyklé tržní ceny a byly vypořádány výhradně v hotovosti. Úrokové sazby účtované spřízněným stranám, resp. spřízněnými stranami, odpovídají obvyklým obchodním sazbám. Zůstatky ke konci roku jsou nezajištěné.

K 31. 12. 2015 skupina vytvořila rezervu na pochybné pohledávky za spřízněnými osobami v celkové výši 123 mil. Kč (2014: 0 Kč).

Pohledávky a závazky vůči spřízněným osobám

V mil. Kč	2015			2014		
	Erste Group Bank AG	Ostatní spřízněné osoby	Členové představenstva a dozorčí rady	Erste Group Bank AG	Ostatní spřízněné osoby	Členové představenstva a dozorčí rady
Aktiva						
Pokladní hotovost a hotovost u centrálních bank	2 495	1 804	-	1 636	2 310	-
Finanční aktiva k obchodování	4 374	195	-	5 910	491	-
Finanční aktiva v reálné hodnotě vykázané do zisku nebo ztráty	3	-	-	9	-	-
Realizovatelná finanční aktiva	-	-	-	-	97	-
Finanční aktiva držena do splatnosti	-	12 832	-	-	-	-
Úvěry a jiné pohledávky za bankami	25 610	11 918	-	26 355	1	-
Úvěry a jiné pohledávky za klienty	-	17 062	20	-	211	10
Zajišťovací deriváty s kladnou reálnou hodnotou	6	-	-	2	-	-
Ostatní aktiva	3	227	-	-	43	-
Závazky						
Finanční závazky k obchodování	4 032	64	-	5 967	-	-
Finanční závazky v naběhlé hodnotě	43 736	45 135	21	14 990	2 483	21
Zajišťovací deriváty s kladnou reálnou hodnotou	11	187	-	-	-	-
Ostatní závazky	59	302	-	75	79	-
Výkaz zisku a ztráty						
Čistý úrokový výnos	439	-35	-	423	-3	-
Čistý výnos z poplatků a provizí	16	1 309	-	5	375	-
Výnosy z dividend	-	6	-	-	10	-
Čistý zisk z obchodních operací a aktiv oceňovaných reálnou hodnotou	607	-125	-	1 341	6	-
Výnosy z pronájmu investic do nemovitostí a ostatní operativní pronájem	-	40	-	-	12	-
Ostatní správní náklady	-161	-1 833	-88	-151	-632	-68
Ostatní provozní výsledek	74	401	-	12	6	-
Úvěrové přísliby, finanční záruky a ostatní poskytnuté přísliby	14	5 352	-	20	36	-
Úvěrové přísliby, finanční záruky a ostatní přijaté přísliby	-	-	-	576	771	-

36. Převody finančních aktiv – repo operace a zápůjčky cenných papírů

V mil. Kč	2015		2014	
	Účetní hodnota převáděných aktiv	Účetní hodnota souvisejících závazků	Účetní hodnota převáděných aktiv	Účetní hodnota souvisejících závazků
Repo obchody				
Aktiva k obchodování	-	-	-	-
Realizovatelná finanční aktiva	75	75	4 475	4 475
Finanční aktiva držena do splatnosti	16 429	18 863	8 008	9 366
Dohody o zpětném odkupu celkem	16 504	18 938	12 483	13 841
Zápůjčky cenných papírů				
Finanční aktiva držena do splatnosti	-	-	7 395	9 248
Celkem	16 504	18 938	19 878	23 089

Převáděné finanční nástroje zahrnují dluhopisy a další úročené cenné papíry.

Celková částka 16 504 mil. Kč (2014: 19 878 mil. Kč) představuje účetní hodnotu finančních aktiv v rámci příslušných rozvahových položek, jež je příjemce oprávněn prodat nebo opětovně zastavit.

Závazky z repo obchodů ve výši 18 938 mil. Kč (2014: 23 089 mil. Kč), oceněné naběhlou hodnotou, představují závazek splatit vypůjčené finanční prostředky.

Následující tabulka obsahuje reálné hodnoty převáděných aktiv a souvisejících závazků, které se vztahují pouze na převáděná aktiva. V případě České spořitelny, a.s. souvisejí tato aktiva a závazky s repo obchody.

V mil. Kč	2015			2014		
	Reálná hodnota převáděných aktiv	Reálná hodnota souvisejících závazků	Čistá pozice	Reálná hodnota převáděných aktiv	Reálná hodnota souvisejících závazků	Čistá pozice
Aktiva k obchodování	-	-	-	-	-	-
Realizovatelná finanční aktiva	75	75	-	4 475	4 475	-
Finanční aktiva držená do splatnosti	18 930	18 867	63	9 318	9 366	-48
Celkem	19 005	18 942	63	13 793	13 841	-48

37. Započtení finančních nástrojů

Finanční aktiva, jež jsou předmětem zápočtu a potenciálních smluv o zápočtu v roce 2015

V mil. Kč	Hrubé částky vykázané v rozvaze	Čisté částky vykázané v rozvaze	Potenciální dopady smluv o zápočtu, které nesplňují podmínky pro zápočet v rozvaze			
			Finanční nástroje	Hotovostní přijaté zajištění	Ostatní přijaté finanční zajištění	Čistá částka po případném započtení
Deriváty k obchodování	14 658	14 658	8 922	1 824	-	3 912
Dohody o zpětném odprodeji	560	560	-	-	655	-95
Celkem	15 218	15 218	8 922	1 824	655	3 817

Finanční závazky, jež jsou předmětem zápočtu a potenciálních smluv o zápočtu v roce 2015

V mil. Kč	Hrubé částky vykázané v rozvaze	Čisté částky vykázané v rozvaze	Potenciální dopady smluv o zápočtu, které nesplňují podmínky pro zápočet v rozvaze			
			Finanční nástroje	Hotovostní zastavené zajištění	Ostatní zastavené finanční zajištění	Čistá částka po případném započtení
Deriváty k obchodování	15 440	15 440	8 922	171	-	6 347
Repo obchody	18 937	18 937	-	-	16 503	2 434
Celkem	34 377	34 377	8 922	171	16 503	8 781

Finanční aktiva, jež jsou předmětem zápočtu a potenciálních smluv o zápočtu v roce 2014

V mil. Kč	Hrubé částky vykázané v rozvaze	Čisté částky vykázané v rozvaze	Potenciální dopady smluv o zápočtu, které nesplňují podmínky pro zápočet v rozvaze			
			Finanční nástroje	Hotovostní přijaté zajištění	Ostatní přijaté finanční zajištění	Čistá částka po případném započtení
Deriváty k obchodování	19 618	19 618	11 578	5 175	-	2 865
Dohody o zpětném odprodeji	817	817	-	-	817	-
Celkem	20 435	20 435	11 578	5 175	817	2 865

Finanční závazky, jež jsou předmětem zápočtu a potenciálních smluv o zápočtu v roce 2014

V mil. Kč	Hrubé částky vykázané v rozvaze	Čisté částky vykázané v rozvaze	Potenciální dopady smluv o zápočtu, které nesplňují podmínky pro zápočet v rozvaze			
			Finanční nástroje	Hotovostní zastavené zajištění	Ostatní zastavené finanční zajištění	Čistá částka po případném započtení
Deriváty k obchodování	20 822	20 822	11 578	1 138	-	8 106
Repo obchody	13 841	13 841	-	-	13 793	48
Celkem	34 663	34 663	11 578	1 138	13 793	8 154

Skupina využívá dohody o zpětném odkupu a rámcové dohody o vzájemném započtení ke snížení úvěrového rizika derivátových transakcí a transakcí financování. Tyto dohody plní funkci smluv o potenciálním započtení.

Rámcové smlouvy o zápočtu se týkají protistran, s nimiž bylo uzavřeno více smluv o derivátech. Tyto smlouvy stanoví čisté vypořádání všech smluv v případě prodlení nebo nedodržení podmínek kteroukoli stranou. Výše aktiv a závazků, u nichž by došlo k zápočtu v důsledku rámcových smluv o zápočtu, je u derivátů vykázána ve sloupci Finanční nástroje. Pokud je čistá pozice dále zajištěna hotovostí, je dopad vykázán v příslušných sloupcích Hotovostní zajištění přijaté/zastavené.

Smlouvy o zpětném odkupu jsou primárně transakce financování. Jsou strukturovány jako prodej a následný zpětný odkup cenných papírů za předem dohodnutou cenu v předem dohodnutém čase. Takto je zajištěno, že cenné papíry zůstanou v rukou věřitele jako zajištění v případě, že dlužník nesplní některou ze svých povinností. Dopad zápočtu na základě smluv o zpětném odkupu se vykazuje ve sloupci Ostatní finanční zajištění přijaté/zastavené. Zajištění je vykázáno v reálné hodnotě převáděných cenných papírů. Pokud však je reálná hodnota zajištění vyšší než účetní hodnota pohledávky/závazku z repo transakce, bude tato hodnota limitována účetní hodnotou. Zbývající pozice může být zajištěna hotovostním zajištěním.

Hotovostní a nehotovostní finanční zajištění v rámci těchto transakcí je omezeno a převodce je nepoužije během doby trvání zástavy.

38. Risk management

Strategie řízení rizik

Řízení rizik je klíčovou funkcí každé banky, která umožňuje přistupovat k rizikům uvědomělým a selektivním způsobem a řídit tato rizika profesionálním způsobem. Cílem strategie řízení rizik skupiny České spořitelny je dosáhnout optimálně vyváženého poměru mezi riziky a výnosy za účelem dosažení trvale udržitelné vysoké návratnosti vlastního kapitálu.

Česká spořitelna používá systém kontroly a řízení rizik, který je aktivní a přesně odpovídá profilu její činnosti a jejích rizik. Vychází z jasné strategie řízení rizik, která je konzistentní s obchodní strategií a zaměřuje se na včasnou identifikaci a řízení rizik a trendů. Kromě plnění interního cíle, kterým je efektivní řízení rizik, jsou systémy kontroly a řízení rizik České spořitelny nastaveny tak, aby plnily externí, především pak regulatorní požadavky.

Vzhledem k obchodní strategii skupiny České spořitelny patří mezi klíčová rizika z hlediska Erste Group úvěrové riziko, tržní riziko, riziko likvidity a provozní riziko. Nejvýznamnější z těchto rizik je úvěrové riziko. Investiční portfolio skupiny je dále vystaveno úrokovému riziku a riziku likvidity. V případě obchodního portfolia se sledují tržní rizika, tedy riziko měnové, úrokové, komoditní a akciové, v případě obchodování se složitějšími nástroji pak další rizika. Veškeré finanční transakce a ostatní bankovní činnosti také podléhají operačnímu riziku.

Organizační a rozhodovací orgány pro oblast řízení rizik

Ve skupině vykonává risk management divize řízená členem představenstva zodpovědným výhradně za oblast řízení rizik (Chief Risk Officer). Tato divize, která je zcela nezávislá na obchodních útvech banky, soustřeďuje všechny útvary pověřené řízením rizik:

- úsek compliance, odhalování finanční trestné činnosti a podvodného jednání;
- úsek právních služeb;
- úsek strategického řízení rizik;
- úsek řízení úvěrových rizik pro korporátní klientelu;
- úsek řízení úvěrových rizik pro retailovou klientelu;
- úsek bezpečnost.

Klíčoví řídicí pracovníci banky se problematikou rizik zabývají na pravidelných zasedáních, kde projednávají veškeré typy rizik a v případě potřeby přijímají konkrétní opatření. Nejužší vedení navíc řeší aktuální rizika na základě informací od interního útvaru hlášení rizik, který členům vedení předkládá ad hoc zprávy o jednotlivých kategoriích rizik.

Za účelem výkonu činností souvisejících s řízením rizik, jakož i podpory řídicích pracovníků při rozhodování ohledně podstupované míry rizik a jejich řízení, byly ustaveny mimo jiné následující výbory:

- výbor řízení rizik dozorčí rady České spořitelny,
- výbor pro řízení úvěrového rizika,
- výbor pro řízení aktiv a pasiv,
- výbor pro operativní řízení likvidity,
- výbor řízení rizik na finančních trzích a
- výbor compliance, operačních rizik a bezpečnosti.

V dceřiných společnostech banky je risk management vykonáván osobami nezávislými na obchodních útvech. Úsek strategického řízení rizik banky vykonává odborný dohled nad pracovníky, kteří řídí úvěrové riziko v dceřiných společnostech, a je odpovědný za monitoring portfolia dceřiných společností. Řízení tržních rizik, včetně úrokového rizika a rizika likvidity, provádí v celé skupině banka.

Oddělení interního auditu banky průběžně ověřuje řídicí a kontrolní systém a jednou ročně zpracovává zprávu o výsledcích tohoto ověření.

38.1 Řízení rizik a kapitálu

Základní přehled

Systém řízení rizik a kapitálu skupiny České spořitelny je nepřetržitě zdokonalován a v současné době tvoří komplexní rámec, který je součástí systému řízení podnikových rizik Erste Group. Základním pilířem tohoto systému je interní proces stanovení kapitálové přiměřenosti („ICAAP“) v souladu s požadavky Pilíře 2 basilejské dohody.

Systém řízení rizik a kapitálu je nedílnou součástí všeobecného systému řízení skupiny. Hlavní komponenty tohoto systému, který slouží k zajištění všech aspektů regulatorních požadavků a k podpoře řízení banky při naplňování její strategie, lze rozdělit do následujících kategorií:

- Prohlášení o míře ochoty podstupovat rizika
- Hodnocení významnosti rizik včetně řízení rizika koncentrace
- Stresové testování
- Výpočet únosnosti rizik
- Plánování rizik a prognózy
- Alokace kapitálu a hodnocení výkonnosti upravené o rizika, a
- Plány obnovy a řešení problémů

Prohlášení o míře ochoty podstupovat rizika a hodnocení významnosti rizik

Prohlášení o míře ochoty podstupovat rizika (RAS) slouží jako formální nástroj řízení vrcholového managementu, z něhož lze odvodit retrogradní cíle (shora dolů) pro systém limitů banky na nižší úrovni agregace. Cílem RAS skupiny České spořitelny je předejít volatilitě výnosů, vyhnout se čistým ztrátám a ochránit externí a interní zainteresované strany. Za účelem dosažení těchto cílů byly definovány obecné ukazatele a ukazatele týkající se úvěrového a tržního rizika a rizika likvidity. V zájmu zajištění provozní účinnosti RAS jsou ukazatele klasifikovány jako cíle, limity nebo zásady; hlavní rozdíl mezi nimi pak spočívá v mechanismu, který je aktivován v případě, že dojde k porušení RAS. Efektivní dohled nad dodržováním limitů a identifikace případného překročení limitu jsou zajištěny prostřednictvím pravidelných kontrol a zpráv po vedení banky.

Skupina rovněž definovala jasnou a strukturovanou metodu hodnocení významnosti rizik, pomocí které je schopna provádět systematické a nepřetržité hodnocení všech relevantních typů rizik a identifikovat rizika, která jsou pro skupinu významná; proces je prováděn jednou za rok a vychází z definovaných kvantitativních a kvalitativních faktorů pro každý typ rizika. Tento proces je základem k určení hlavních typů rizik, která budou následně zahrnuta do výpočtu schopnosti nést rizika (únosnosti rizik) a stresového testování. Informace získané na základě tohoto hodnocení jsou rovněž využity ke zdokonalení postupů řízení rizik v zájmu dalšího snižování rizik v rámci skupiny. Skupina zavedla rámec, který slouží k identifikaci, hodnocení, kontrole, vykazování a řízení rizik koncentrace. Proces řízení rizika koncentrace ve skupině České spořitelny zahrnuje analýzu koncentrace v rámci jednoho rizika (intra-risk) i v rámci různých rizik (inter-risk). Rizika koncentrace rovněž tvoří nedílnou součást analýz stresového testování. Výsledky hodnocení rizika koncentrace jsou navíc využívány při sestavení Prohlášení o míře ochoty podstupovat rizika, definování stresových faktorů pro stresové testování a kalibraci systému limitů skupiny.

Interní proces hodnocení kapitálu a stresové testování

Pokud jde o interní proces ICAAP, skupina používá metodologii Erste Group Bank, která představuje jednotný soubor pravidel řízení kapitálu v rámci skupiny.

Metodologie skupiny je průběžně aktualizována, aby odrážela nejnovější trendy, osvědčené postupy a regulatorní požadavky. V postupech uplatňovaných Českou spořitelnou se vyskytují drobné odchylky, které jsou dány místními regulatorními požadavky či jinými místními specifiky.

Výše veškerých významných typů rizik v ICAAP je stanovena a pokryta vnitřně stanoveným kapitálem. Ekonomický kapitál skupiny je počítán na hladině spolehlivosti 99,9 % pro jednoroční časovou periodu. Z hlediska aplikovaného modelu se využívají komplexní pokročilé přístupy založené na metodologii VaR pro tržní a operační rizika a riziko likvidity, resp. IRB pro úvěrové riziko. Česká spořitelna sestavila rovněž modely pro ostatní typy rizik (obchodní, strategická, reputační rizika a riziko koncentrace). Celkové riziko skupiny je součtem požadavků jednotlivých rizik. To znamená, že v souvislosti s typy rizik není uplatňován diverzifikační efekt a jedná se tudíž o konzervativnější přístup. Výsledná expozice vůči riziku je porovnávána se zdroji vnitřně stanoveného kapitálu vypočtenými na základě požadavků Pilíře 1 na kapitálové zdroje, po provedení určitých úprav (zejména zisk běžného roku je započítáván do kapitálových zdrojů). Výsledky kvantifikace ekonomického kapitálu jsou nakonec alokovány na obchodní útvary, aby bylo možné porovnat jejich ziskovost upravenou o riziko.

Skupina navíc provádí stresové testování, jehož výsledky slouží jako dodatečný vstup pro hodnocení přiměřenosti vnitřně stanoveného kapitálu. Výsledky stresového testování jsou aktualizovány každého čtvrt roku a odrážejí se v obou pilířích – regulatorním Pilíři 1 a interním Pilíři 2.

Výsledky ICAAP jsou předkládány čtvrtletně představenstvu, které rozhoduje o případných krocích v oblasti ICAAP a obecně v oblasti řízení rizik a kapitálu. Interní limity schválené představenstvem se skupině daří plnit s dostatečnou rezervou.

Skupina dále schválila plán obnovy v souladu s požadavky směrnice BRRD, s cílem řádně se připravit na vážné nepříznivé výkyvy trhu a v případě potřeby včas přijmout adekvátní opatření.

Z dlouhodobé perspektivy skupina řídí svůj kapitál s cílem zachovat silnou kapitálovou základnu na podporu svých obchodních činností, dodržet veškeré regulační požadavky v oblasti kapitálu, včetně kapitálových rezerv (v současné době rezervy na zachování kapitálu, systémové riziko a SREP) a zajistit stabilní návratnost pro akcionáře.

Přehled kapitálu pro výpočet kapitálové přiměřenosti banky na individuálním základě, tak jak byla reportována regulátorovi v souladu s platnými pravidly*:

V mil. Kč	2014
Kapitál celkem	75 506
Původní kapitál (Tier 1)	75 289
V tom:	
Základní kapitál (viz bod 32 přílohy)	15 200
Emisní ážio	2
Rezervní fondy a nerozdělený zisk	71 869
Odčitatelné položky z původního kapitálu	-11 782
Dodatkový kapitál (Tier 2)	217
Odčitatelné položky od původního a dodatkového kapitálu	-
Expozice vůči riziku celkem	425 974
Kapitálová přiměřenost	17,73 %
Požadavek kapitálové přiměřenosti dle Pilíře 1	8,00 %

* Banka nevyužila možnosti stanovené v článku 26/2 směrnice CRR, a v reportingu regulátorovi za rok 2014 nezahrnula do Původního kapitálu Tier 1 mezitímní zisk ani úpravy o úvěrové riziko.

Přehled kapitálu pro výpočet kapitálové přiměřenosti banky na individuálním základě, tak jak byla reportována regulátorovi v souladu s platnými pravidly*:

V mil. Kč	2015
Původní kapitál (Pilíř I)	99 405
Tier I + Tier II - kapitál	99 859
Expozice vůči úvěrovému riziku	405 856
Expozice vůči tržnímu riziku	5 475
Expozice vůči operačnímu riziku	56 919
Expozice vůči riziku celkem	468 250
Požadavek kapitálové přiměřenosti dle Pilíře I	21,2 %

* Banka využila možnosti stanovené v článku 26/2 směrnice CRR, a v reportingu regulátorovi zahrnula do Původního kapitálu Tier I úpravy o úvěrové riziko.

Skupina plní kapitálovou přiměřenost v souladu s veškerými požadavky regulátora.

38.2 Úvěrové riziko

V rámci své obchodní činnosti skupina přijímá úvěrové riziko, tedy riziko, že protistrana nebude schopna platit včas dlužné částky v plné výši.

Metodika řízení úvěrových rizik

Při řízení úvěrových rizik používá skupina jednotnou metodiku, která stanoví postupy, role a odpovědnosti. Úvěrová politika vymezuje souhrnnou politiku řízení úvěrového rizika skupiny. Popisuje základní principy týkající se identifikace, měření, monitorování, kontroly a řízení úvěrového rizika. Obsahuje základní pravidla poskytování úvěrů, včetně omezení pro poskytování úvěrů, dále popisuje jednotlivé nástroje řízení úvěrového rizika (ratingový systém, zajištění, stanovení limitů, nastavení schvalovacích pravomocí, monitoring, tvorbu opravných položek, reporting, kontroling a řízení portfolia). Definiuje rovněž organizaci řízení úvěrového rizika a popisuje úvěrový proces.

Členění portfolia pro účely řízení úvěrového rizika

Pro účely stanovení opravných položek se pohledávky dělí na pohledávky bez selhání dlužníka (performing loans), kdy jistina ani úroky nejsou více než 90 dní po splatnosti, případně neexistují jiné indikátory selhání nasvědčující tomu, že úplné splacení pohledávky je nepravděpodobné (konkurs na dlužníka, nucená restrukturalizace, apod.), a pohledávky se selháním dlužníka (non-performing loans). V rámci těchto pohledávek jsou definována dvě velká subportfolia, a to pohledávky individuálně významné, které zahrnují pohledávky za právníky osobami nebo pohledávky, kde je úvěrová expozice skupiny vyšší než 5 mil. Kč, a pohledávky individuálně nevýznamné. V rámci těchto dvou subportfolií skupina dále sleduje 5 klientských portfolií u individuálně významných pohledávek a 16 produktových portfolií u individuálně nevýznamných pohledávek. U těchto portfolií skupina

sleduje řadu rizikových parametrů (PD - pravděpodobnost selhání, LGD - ztráta z úvěrů v selhání, CCF - úvěrový konverzní faktor). Parametr PD je dále sledován na úrovni jednotlivých stupňů interního ratingu.

Pohledávky se selháním dlužníka odpovídají individuálně znehodnoceným pohledávkám (rating „R“). Pohledávky bez selhání dlužníka s interním ratingem 1-6 jsou považovány za neznehodnocené pohledávky, pohledávky s interním ratingem 7-8 jsou považovány za kolektivně znehodnocené.

Pro účely řízení úvěrového rizika je úvěrové portfolio skupiny děleno následujícím způsobem:

- Retailové pohledávky jsou pohledávky za fyzickými osobami/domácnostmi a dále pohledávky za malými firmami s ročním obrátem do 30 mil. Kč a malými obcemi, tzv. MSE. Metody řízení úvěrového rizika retailových pohledávek jsou založeny na statistických modelech kalibrovaných pomocí historických dat.
- Pohledávky za korporátními protistranami jsou tvořeny pohledávkami za malými a středními firmami s ročním obrátem 30 mil. Kč až 1 000 mil. Kč, tzv. SME, a dále zahrnují pohledávky za velkými firmami (s ročním obrátem nad 1 000 mil. Kč) a veřejným sektorem, faktoringové pohledávky a pohledávky z leasingu. Metody řízení úvěrového rizika korporátních pohledávek jsou založeny na statistických modelech (zejména v případě portfolio pohledávek za středními podniky), velký důraz je však kladen také na pravidelné individuální analýzy jednotlivých klientů.
- Pohledávky ze specifických produktů poskytovaných dceřinými společnostmi jsou specializované finanční produkty, jež mají vlastní způsob řízení rizika, který odpovídá jejich specifickým. Patří mezi ně především faktoringové pohledávky, leasingové pohledávky, splátkový prodej, úvěry poskytnuté na nákup cenných papírů a úvěry ze stavebního spoření. Portfolia těchto produktů jsou pravidelně monitorována na individuální bázi (pro individuálně významné pohledávky) i portfoliové bázi.

S výjimkou ojedinelých hraničních případů odpovídá implementované dělení portfolio třídám aktiv definovaným ve vyhlášce ČNB č. 163/2014 Sb., kterou se implementují pravidla BASEL II.

Pro účely tvorby opravných položek, sledování a predikcí ztrátovosti skupina při řízení úvěrového rizika rozlišuje mezi individuálně významnými a individuálně nevýznamnými pohledávkami. Úvěrové riziko individuálně významných pohledávek je řízeno na individuální bázi s menším využitím portfoliových modelů. Individuálně nevýznamné pohledávky skupina sdružuje do homogenních portfolio a řídí riziko na portfoliové bázi.

Individuálně významné pohledávky jsou především pohledávky z korporátního portfolio skupiny. Tyto pohledávky jsou dále členěny na tato subportfolio:

- velcí korporátní klienti s ročním obrátem nad 1 000 mil. Kč (jejich expozice je řízena buď jednotně v rámci Erste Group Bank a jejich dceřiných společností („Erste Group“), nebo na úrovni skupiny);
- projektové financování a korporátní hypotéky,
- malé a střední podniky (SME s obrátem 30 až 1 000 mil. Kč),
- úvěry municipální sféry a
- úvěry ve správě odboru vymáhání (workout).

Korporátní pohledávky odpovídají korporátní třídě (segmentu) aktiv podle BASEL II, případně třídě speciálního financování.

Individuálně nevýznamné pohledávky (do 5 mil. Kč) včetně MSE pohledávek jsou především retailové pohledávky skupiny. Tyto pohledávky jsou dále členěny na 20 produktových portfolio. Mezi nejvýznamnější portfolio patří hypoteční úvěry fyzickým osobám (s 5 segmenty LTV), hotovostní a spotřebitelské úvěry, úvěry z kreditních karet a úvěry kontokorentní. Retailové pohledávky skupiny odpovídají retailové třídě (segmentu) aktiv podle BASEL II.

Sběr informací nezbytných pro řízení rizik

Skupina vychází při řízení úvěrového rizika nejen z informací z vlastního portfolio, ale i z informací z portfolio dalších členů skupiny. Skupina dále využívá informací z externích informačních zdrojů, např. credit bureau nebo ratingů renomovaných ratingových agentur. Tato data slouží jako základ pro modelování úvěrového rizika a jako podpora při vymáhání pohledávek, oceňování pohledávek a kalkulaci ztrát.

Nástroje interního ratingu

Interní rating skupiny odráží schopnost protistran dostát svým finančním závazkům. V interním ratingu je promítnuta míra rizika a odpovídající pravděpodobnost selhání dlužníka v následujících 12 měsících. Definice selhání je v souladu s požadavky formulovanými v nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 575/2013 (CRR).

Skupina přiřazuje interní rating všem klientům, s nimiž je spojeno úvěrové riziko. Skupina používá ratingovou škálu se 13 stupni pro protistrany bez selhání a s jedním stupněm pro protistrany se selháním (interní rating „R“). V případě fyzických osob se pro klienty bez selhání používá pouze osm stupňů.

Skupina používá u různých segmentů protistran několik ratingových modelů pro přiřazení stupně interního ratingu. Všechny tyto modely jsou v souladu se standardy Erste Group:

Segment	Ratingový nástroj
Vládní (sovereign) a bankovní	Jednotný model pro celou skupinu Erste Group, založen na nezávislém externím ratingu v kombinaci s dalšími informacemi
Specializované financování	Jednotný skupinový model, založen primárně na projektovaném cash flow
Korporátní klienti	Hodnocení na základě finančních informací a tzv. soft faktorů
MSE	Vedle finančních výsledků podniku jsou brány v úvahu i informace týkající se bonity vlastníka podniku/živnostníka
Fyzické osoby	Behaviorální a aplikační scoring
Municipální klienti	Model založený na analýze rozpočtů

Skupina provádí pravidelné revize ratingu. Revize ratingů protistran ze segmentů bankovní, korporátní a územně samosprávné celky (tzv. sovereign) se provádě alespoň jednou ročně. Pro retailové klienty vyvinula skupina tzv. behaviorální rating, kde aktualizuje rating klienta na měsíční bázi.

Ratingové nástroje jsou pravidelně upravovány tak, aby odrážely měnící se ekonomické podmínky a obchodní plány skupiny, validaci (testy konzistentnosti výsledků) a testy výkonnosti prováděné úsekem pro kontrolu úvěrových rizik.

V případě protistran, u nichž je prováděn externí rating externí ratingovou agenturou, skupina používá informace z tohoto ratingu jako doplňující zdroj informací. Na základě svých historických zkušeností skupina vytvořila převodový můstek mezi vlastním interním ratingem a externími ratingy.

Vedle výše uvedeného interního ratingu skupina rovněž přiděluje ke každé expozici podkategorii rizikovitosti dle vyhlášky ČNB č. 163/2014 Sb. V souladu s touto vyhláškou vede skupina 5 skupin rizikovitosti, které zahrnují standardní, sledované, nestandardní, pochybné a ztrátové pohledávky.

V souladu s regulatorními požadavky dohody BASEL II procházejí ratingové nástroje pravidelnou roční validací prováděnou úsekem kontroly úvěrového rizika, kompetenčním centrem Erste Group Bank a interním auditem. Využití nástrojů interního ratingu je omezené pro některé specializované produkty poskytované dceřinými společnostmi, proto nástroje pro stanovení interního ratingu nepoužívají všechny společnosti ve skupině. Interní rating nepoužívají společnosti s Autoleasing a.s., Erste Factoring, a.s. a brokerjet České spořitelny, a.s. Hlavním důvodem jsou omezená vstupní data pro stanovení interního ratingu a pro monitoring pohledávek, které jsou klienti povinni skupině poskytovat. U těchto produktů se pak ve zvýšené míře vyžaduje zajištění pohledávek. Pro účely externího vykazování jsou stupně interního ratingu skupiny převedeny do následujících čtyř kategorií rizik:

Nízkorizikové: Obvykle regionální zákazníci, kteří mají dobře zavedený a poměrně dlouhodobý vztah se skupinou, nebo velcí mezinárodně uznávaní zákazníci. Silná a dobrá finanční situace, žádné předpokládané finanční problémy. Drobní klienti, kteří mají dlouhodobý vztah s bankou, nebo klienti využívající rozsáhlé portfolio produktů. Tito klienti nejsou v poslední době ani za posledních 12 měsíců v prodlení s platbami. Banka obvykle uzavírá smlouvy na nové produkty s klienty v této kategorii rizik.

Vyžadující pozornost vedení: Zranitelní klienti mimo retailovou klientelu, v jejichž úvěrové historii se v minulosti vyskytly opožděné platby nebo selhání nebo kteří mají problémy se splácením dluhu ve střednědobém horizontu. Drobní klienti s omezeným objemem úspor nebo pravděpodobnými problémy se splácením, které v minulosti vedly k raným upomínkám na uhrazení pohledávek. Tito klienti mají obvykle v poslední době dobrou historii plnění závazků a nejsou momentálně v prodlení s platbami.

Nestandardní: Dlužník podléhá vlivu negativního finančního nebo ekonomického vývoje. Řízení těchto úvěrů probíhá ve specializovaných odděleních řízení rizik.

Non-performing: Bylo splněno jedno nebo více kritérií selhání podle dohody Basel 2: splacení pohledávky v plné výši je nepravděpodobné, splátka jistiny nebo úroku významné expozice je v prodlení více než 90 dnů, restrukturalizace, v jejímž důsledku věřitel utrpí ztrátu, realizace úvěrové ztráty nebo zahájení insolvenčního řízení. Při analýze non-performing pozic (nesplácených produktů se selháním dlužníka) uplatňuje skupina hledisko zákazníka jako celku. Pokud se u zákazníka vyskytne selhání u jednoho produktu, pak jsou všechny „performing“ (splácené) produkty daného zákazníka klasifikovány jako nesplácené, tedy „non-performing“.

Limity angažovanosti

Limity angažovanosti jsou stanoveny jako maximální angažovanost přijatelná pro skupinu vůči klientovi při daném ratingu a zajištění. Systém je nastaven tak, aby chránil výnosy a kapitál skupiny před rizikem koncentrace.

V roce 2014 skupina změnila metodologii výpočtu hodnoty podléhající riziku ve vztahu k úvěrům – VaR („Value at Risk“).

- Do roku 2013 byl ukazatel omezen na 20 největších angažovaností, což představovalo aproximaci odůvodněnou historickým složením portfolia, kdy neočekávaná ztráta plynoucí z 20 největších expozic pokrývala nejdůležitější / dominantní část celkové neočekávané ztráty skupiny.
- Rozsah a členitost úvěrového portfolia skupiny se však změnila a 20 největších expozic v současnosti představuje pouze zlomek celkového portfolia. Z tohoto důvodu byl výpočet ukazatele VaR rozšířen na celé velkoobchodní portfolio (neretailovou klientelu).
- Dále došlo rovněž ke změně intervalu spolehlivosti. Zatímco do roku 2013 byl používán interval spolehlivosti 95 %, od roku 2014 platí interval 99,9 %. Toto nové nastavení odpovídá regulatorním požadavkům i standardům bankovního odvětví.

Ukazatel VaR u velkoobchodního portfolia vzrostl z 2,25 % (tj. 14 250 mil. Kč) v roce 2014 na 2,49 % (tj. 16 064 mil. Kč) v roce 2015. Rizikovitost portfolia z hlediska ztrát se v roce 2015 naopak snížila na 0,32 % z 0,41 % v roce 2014. Tyto změny jsou ovlivněny významně vyšší koncentrací u segmentů s nízkým rizikem (tj. klientů s vysokým ratingem patřících do segmentu územně samosprávných celků (sovereign) střední a východní Evropy a do korporátního segmentu) a snížením expozice u segmentů s vyšším rizikem (korporátní portfolio s horším ratingem). Důsledkem těchto vlivů dochází ke změně v distribuci ztráty. Ukazatel vyjadřující srovnání VaR a kapitálu Tier 1 se zhoršil z 18,71 % na 21,34 %.

Struktura schvalovacích pravomocí

Struktura schvalovacích pravomocí je založena na významnosti dopadu případné ztráty z poskytnuté expozice na finanční hospodaření skupiny a na rizikovitosti příslušného úvěrového případu. Nejvyšší schvalovací pravomocí má úvěrový výbor a/nebo výbor pro statistické modely představenstva, úvěrový výbor dozorčí rady má poradní funkci. Nižší schvalovací pravomocí jsou odstupňovány podle seniority pracovníků úseku řízení korporátních úvěrových rizik a úseku řízení retailových úvěrových rizik.

Rizikové parametry

Pro určení rizikových parametrů, především PD, LGD a CCF, používá skupina vlastní interní modely. Všechny modely jsou vyvíjeny dle požadavků BASEL II a jsou předmětem pravidelné nezávislé validace a kontroly ze strany regulátora. Monitoring historických rizikových parametrů a jejich predikce jsou základem pro kvantitativní řízení úvěrového rizika portfolia.

Skupina v současnosti používá rizikové parametry při monitorování portfolia, správě portfolia pohledávek se selháním, měření ochrany portfolia, oceňování rizik a predikci vývoje rizikového profilu skupiny v rámci různých scénářů.

Všechny modely jsou zpětně testovány minimálně jednou ročně a validovány interními odborníky nezávislými na útvaru řízení rizik.

Opravné položky k úvěrovým ztrátám

Skupina vytváří opravné položky k realizovaným ztrátám. Tyto ztráty jsou určovány a vykazovány v souladu se standardem IAS 39. Skupina využívá k určení výše ztráty upravené rizikové parametry odhadované v rámci implementace pravidel BASEL II.

Opravné položky k úvěrovým ztrátám se stanoví u všech znehodnocených pohledávek. Metodika tvorby opravných položek je pravidelně prověřována a v případě potřeby upravována.

Řízení úvěrového rizika v obchodním portfoliu

Úvěrové riziko obchodního portfolia je řízeno prostřednictvím systému limitů aplikovaných na jednotlivé protistrany.

Zajištění

Skupina definuje zajištění jako aktivum, které může být realizováno v případě selhání primárního zdroje splácení pohledávek. Zajištění pohledávek skupiny z úvěrových obchodů se řídí těmito zásadami: zajištění je ochranou postavení skupiny jako věřitele a vedle samotné zajišťovací funkce tvoří výhradně druhotný zdroj pro provedení platby. Volba jednotlivých zajišťovacích instrumentů nutných k zajištění konkrétní transakce závisí na úvěrovém produktu skupiny, požadavcích skupiny a na odborném posouzení odpovědnými zaměstnanci skupiny. Před přijetím zajištění skupina vždy zhodnotí možnost zástavy zajištění.

Hodnota zajištění (nominální hodnota zajištění) se stanoví ve vztahu k tržním cenám podobných typů zajištění. Je-li v konkrétním obchodním případě stanoveno více tržních cen konkrétního zajištění různými způsoby oceňování, použije se tržní cena nejnižší.

Je-li zajišťovacím prostředkem nemovitost, movitá věc, podnik nebo jeho organizační složka, ochranná známka, věc prohlášená za kulturní památku, starožitnosti, obrazy, šperky, rukopisy apod., musí být pro potřebu posouzení návrhu úvěru a jeho zajištění jejich cena zjištěna posudkem smluvního znalce skupiny nebo interního odhadce. Znalecký posudek nebo odhad nesmí být v den uzavření smlouvy o úvěru starší než 6 měsíců. Pro oceňování nemovitostí se použije podrobná vlastní metodika.

Realizovatelná hodnota zajištění se zjistí pomocí příslušných koeficientů ocenění uvedených v katalogu zajištění. Při stanovování hodnoty koeficientů ocenění, resp. realizovatelné hodnoty zajištění, je třeba posuzovat jednotlivé zajišťovací instrumenty podle jejich specifik, tj. např. nemovitosti podle charakteru stavby, konstrukce, atd. a vždy na základě fyzické prohlídky. Nastavení maximálních koeficientů je každoročně ověřováno.

Znalecký posudek musí být vždy přezkoumán. Dalšími podmínkami zohledněnými při stanovení realizovatelné hodnoty zajištění mimo jiné jsou:

- komplexní posouzení všech dostupných a s ohledem na daný případ významných okolností a podkladů,
- jakékoli pojištění nebo zástava pohledávek z pojistného plnění ve prospěch skupiny,
- možnost realizace zajištění v konkrétním čase a místě a výše nákladů na tuto realizaci, na kterou je ve většině případů nutné pohlížet jako na prodej v tísni, a
- porovnání s trendy na trhu.

Katalog zajištění obsahuje i požadavky na pravidelné přecenění zajištění. Obvykle je hodnota zajištění analyzována a aktualizována při pravidelném monitoringu/úvěrové prověrce klientů. U portfolií retailových hypoték jsou aplikovány portfoliové modely aktualizace nominální hodnoty zajištění. Skupina dále pravidelně sleduje poměr výše úvěru k zajištění („loan-to-value“), hlavně u hypotečních úvěrů a úvěrů projektového financování.

Ocenění úvěrových rizik (Credit risk pricing)

Míra přijatého rizika se odráží v rizikových přírážkách použitých při ocenění různých typů protistran a obchodů. Rizikové přírážky vycházejí z odhadu hodnot rizikových parametrů, předpokládaného vývoje makroekonomického prostředí a změn úvěrového procesu ve skupině, které mohou mít vliv na rizikovost úvěrového portfolia.

Stresové testování

Skupina provádí pravidelně stresové testování citlivosti svého portfolia na zhoršení úvěrové kvality pohledávek. Kromě analýzy citlivosti portfolia na stresované změny rizikových faktorů PD a LGD jsou prováděny také analýzy scénářů, v nichž je modelován dopad nepříznivého vývoje makroekonomických veličin (např. změna tempa hospodářského růstu, změna úrokových sazeb, změna cen nemovitostí nebo změna inflace). Rozložení úvěrového rizika podle odvětví je uvedeno v bodě 38.2.

Forbearance (expozice s úlevou)

V roce 2014 Česká spořitelna zavedla novou metodu forbearance v souladu s nařízením EBA. Expozice s úlevou jsou expozice, kdy je dlužník vzhledem k finančním problémům vnímán jako neschopný splnit podmínky smlouvy a skupina se rozhodla tomuto dlužníkovi dát úlevu při splácení dluhu. Tato úleva může mít formu úpravy podmínek nebo refinancování smlouvy. Za úpravu podmínek se považuje např. změna splátkového kalendáře (odklad nebo snížení splátek, prodloužení splatnosti), snížení úrokové sazby či prominutí úroků z prodlení.

Expozice s úlevou má počáteční rating „R“ se selháním; taková expozice je klasifikována jako „non-performing“ (nesplácená) forborne expozice s úlevou se selháním dlužníka. Po uplynutí minimálně 12 měsíců, a pokud dojde ke splnění předem definovaných podmínek, může být klasifikace změněna na „performing“ (splácená) forborne expozice. Performing forborne expozice s úlevou musí být přísně sledována během zkušební doby v trvání minimálně 2 let. Pokud během této zkušební doby dojde k selhání, rating expozice se sníží na „non-performing“. Pokud budou po uplynutí dvouletého zkušebního období splněny stanovené podmínky, expozice přestane být nadále klasifikována jako expozice s úlevou.

Kvantitativní informace týkající se forbearance jsou uvedeny v níže uvedené tabulce f) Expozice s úlevou (forbearance) k 31.12.2015.

Odpisy

V případě, že byly vyčerpány všechny reálné možnosti restrukturalizace nebo vymáhání úvěru a jeho splacení je nepravděpodobné, je tato pohledávka odepsána do nákladů proti odpovídajícímu použití opravné položky na účtu „Čistá ztráta ze znehodnocení finančních aktiv nevykázaných v reálné hodnotě do zisku nebo ztráty“ ve výkazu zisku a ztráty. Pominou-li důvody pro tvorbu opravných položek, jsou tyto rozpuštěny do výnosů pro nadbytečnost; odpovídající částka, stejně jako částka inkasovaného výnosu z již dříve odepsaných pohledávek, je zaznamenána na účtu „Čistá ztráta ze znehodnocení finančních aktiv nevykázaných v reálné hodnotě do zisku nebo ztráty“ ve výkazu zisku a ztráty.

a) Rozložení úvěrového rizika podle rozvahových a podrozvahových položek

Skupina je vystavena úvěrovému riziku, které vyplývá z následujících položek:

V mil. Kč	2015
Expozice vůči úvěrovému riziku vyplývající z rozvahových položek	
Vklady u centrálních bank a ostatní netermínované vklady	4 251
Finanční aktiva k obchodování – deriváty	13 995
Finanční aktiva k obchodování – dluhové cenné papíry	719
Finanční aktiva v reálné hodnotě vykázané do zisku nebo ztráty – dluhové cenné papíry	337
Realizovatelná finanční aktiva – dluhové cenné papíry	75 831
Úvěry a jiné pohledávky za bankami	34 717
Úvěry a jiné pohledávky za klienty	532 524
- Vládní instituce	19 932
- Ostatní finanční instituce	11 702
- Nefinanční podniky	197 406
- Domácnosti	303 484
Finanční investice držené do splatnosti	160 988
Zajišťovací deriváty	663
Expozice vůči úvěrovému riziku vyplývající z podrozvahových položek	
Neodvolatelné poskytnuté finanční záruky	20 960
Neodvolatelné poskytnuté úvěrové přísliby	87 876
Celkem	932 861

V mil. Kč	2014
Expozice vůči úvěrovému riziku vyplývající z rozvahových položek	
Vklady u centrálních bank a ostatní netermínované vklady	32 675
Finanční aktiva k obchodování – deriváty	18 740
Finanční aktiva k obchodování – dluhové cenné papíry	4 490
Finanční aktiva v reálné hodnotě vykázané do zisku nebo ztráty – dluhové cenné papíry	374
Realizovatelná finanční aktiva – dluhové cenné papíry	98 487
Úvěry a jiné pohledávky za bankami	38 533
Úvěry a jiné pohledávky za klienty	500 039
- Vládní instituce	20 413
- Ostatní finanční instituce	17 067
- Nefinanční podniky	176 887
- Domácnosti	285 672
Finanční investice držené do splatnosti	151 513
Zajišťovací deriváty	878
Expozice vůči úvěrovému riziku vyplývající z podrozvahových položek	
Neodvolatelné poskytnuté finanční záruky	21 410
Neodvolatelné poskytnuté úvěrové přísliby	72 413
Celkem	939 552

Od roku 2015 pracuje skupina s novou definicí NPL / NPE dle EBA. Na základě této definice je pokladní hotovost a hotovost u centrálních bank považována za samostatné portfolio, které je z celkové expozice vůči úvěrovému riziku vyloučeno.

Výsledná úvěrová expozice k 31. 12. 2015 a 2014 představuje nejhorší scénář, který nebere v úvahu přijaté zástavy nebo jiné související způsoby zajištění. Uvedená aktiva jsou vykázána v čisté účetní hodnotě.

Jak je patrné z výše uvedené tabulky, 60,5 % celkové expozice vyplývá z pohledávek za bankami a klienty (2014: 57,3 %); 25,4 % představují investice do dluhových cenných papírů (2014: 27,1 %).

Skupina nemá žádnou expozici vůči vládám Řecka, Itálie, Irska, Portugalska a Španělska.

K výše uvedeným pohledávkám vykazuje skupina zajištění v následující výši:

V mil. Kč	2015	2014
Pohledávky za bankami	2 225	1 965
Pohledávky za klienty	234 652	265 302
Podmíněné závazky	-	10 477
Celkem	236 877	277 744

Výše uvedené pohledávky jsou zajištěny následovně:

V mil. Kč	2015	2014
Záruky	17 336	27 382
Nemovitosti	199 477	221 770
Ostatní (cenné papíry a ostatní finanční aktiva)	20 064	28 592
Celkem	236 877	277 744

Hodnota zajištění je stanovena jako nižší částka buď z násobku nominální hodnoty zajištění a koeficientu ocenění nebo zůstatku pohledávky. Realizovatelnost odhadované hodnoty zajištění však není vždy jistá. Podrobnější informace o stanovení reálné hodnoty zajištění jsou uvedeny v popisu výše.

b) Expozice vůči úvěrovému riziku dle odvětví a finančního nástroje

Následující tabulky zachycují expozici skupiny vůči úvěrovému riziku dle odvětví, v členění podle finančních nástrojů, vždy k uvedenému rozvahovému dni.

Expozice vůči hrubému úvěrovému riziku dle odvětví a finančního nástroje v roce 2015

V mil. Kč	Vklady u centrálních bank a ostatní netermínované vklady	Dluhové nástroje								
		Pohledávky za bankami	Pohledávky za klienty	Držená do splatnosti	Aktiva k obchodování	V reálné hodnotě vykázané do zisku nebo ztráty		Deriváty s kladnou reálnou hodnotou	Podmíněné závazky	Expozice vůči úvěrovému riziku
						Realizovatelná	Reálnou hodnotou			
		Naběhlou hodnotou				Reálnou hodnotou				
Zemědělství a lesnictví	-	-	14 262	-	-	-	-	106	1 243	15 611
Těžební průmysl	-	-	2 052	-	-	-	-	-	86	2 138
Zpracovatelský průmysl	-	-	49 894	121	-	-	1 142	452	19 509	71 118
Energetika a vodní hospodářství	-	-	21 207	-	-	-	810	805	7 268	30 090
Stavebnictví	-	-	7 459	-	-	-	-	12	12 149	19 620
Obchod	1	-	35 156	-	-	-	-	146	9 604	44 907
Doprava a komunikace	-	-	13 817	540	-	-	3 098	902	12 286	30 643
Pohostinství a ubytování	-	-	2 975	-	-	-	-	6	283	3 264
Finanční a pojišťovací služby	4 250	34 731	10 878	12 044	599	337	6 714	8 435	1 601	79 589
Trh nemovitostí a bydlení	-	-	67 511	3	-	-	-	297	5 540	73 351
Sektor služeb	-	-	11 827	-	-	-	-	35	3 945	15 807
Veřejná správa	-	-	34 536	148 286	120	-	64 067	3 362	2 066	252 437
Školství, zdravotnictví a umění	-	-	6 301	-	-	-	-	94	786	7 181
Soukromé domácnosti	-	-	270 961	-	-	-	-	6	32 470	303 437
Ostatní	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Celkem	4 251	34 731	548 836	160 994	719	337	75 831	14 658	108 836	949 193

Expozice vůči hrubému úvěrovému riziku dle odvětví a finančního nástroje v roce 2014

V mil. Kč	Vklady u centrálních bank a ostatní neterminované vklady	Dluhové nástroje								Expozice vůči úvěrovému riziku
		Pohledávky za bankami	Pohledávky za klienty	Držená do splatnosti	Aktiva k obchodování	V reálné hodnotě vykázané do zisku nebo ztráty		Deriváty s kladnou reálnou hodnotou	Podmíněné závazky	
						Realizovatelná	Reálnou hodnotou			
		Naběhlou hodnotou				Reálnou hodnotou				
Zemědělství a lesnictví	-	-	14 176	-	-	-	-	167	1 094	15 437
Těžební průmysl	-	-	1 997	-	-	-	-	1	102	2 100
Zpracovatelský průmysl	-	-	39 164	127	-	-	200	634	17 333	57 458
Energetika a vodní hospodářství	-	-	16 555	-	-	-	-	1 027	5 528	23 110
Stavebnictví	-	-	6 593	-	-	-	-	19	10 316	16 928
Obchod	-	-	33 732	-	-	-	-	170	8 793	42 695
Doprava a komunikace	-	-	11 667	943	-	-	2 065	734	4 036	19 445
Pohostinství a ubytování	-	-	3 287	-	-	-	-	5	224	3 516
Finanční a pojišťovací služby	32 675	38 542	16 697	12 417	2 131	374	6 921	12 728	873	123 358
Trh nemovitostí a bydlení	-	-	64 373	3	-	-	-	368	5 420	70 164
Sektor služeb	-	-	9 904	-	-	-	-	51	4 498	14 453
Veřejná správa	-	-	19 466	138 032	2 359	-	89 301	3 576	5 401	258 135
Školství, zdravotnictví a umění	-	-	7 561	-	-	-	-	108	1 369	9 038
Soukromé domácnosti	-	-	271 239	-	-	-	-	28	28 836	300 103
Ostatní	-	-	1 778	-	-	-	-	2	-	1 780
Celkem	32 675	38 542	518 189	151 522	4 490	374	98 487	19 618	93 823	957 720

c) *Expozice vůči úvěrovému riziku dle kategorií rizikovosti*

Následující tabulka zachycuje expozici skupiny vůči úvěrovému riziku dle kategorií rizikovosti k 31.12.2015 ve srovnání s expozicí vůči úvěrovému riziku k 31.12.2014.

Expozice vůči hrubému úvěrovému riziku dle kategorií rizikovosti

V mil. Kč	Nízkorizikové	Vyžadující pozornost vedení	Nestandardní	Non- performing	Expozice vůči úvěrovému riziku
Celková expozice k 31. 12. 2015	847 451	72 620	5 983	23 139	949 193
Podíl expozice vůči úvěrovému riziku	89,3 %	7,7 %	0,6 %	2,4 %	100,0 %
Celková expozice k 31. 12. 2014	864 696	59 217	10 715	23 092	957 720
Podíl expozice vůči úvěrovému riziku	90,3 %	6,2 %	1,1 %	2,4 %	100,0 %
Změny expozice vůči úvěrovému riziku v roce 2015	-17 245	13 403	-4 732	47	-8 527
Změna v %	-2,0 %	22,6 %	-44,2 %	0,2 %	-0,9 %

Expozice vůči úvěrovému riziku dle odvětví a kategorií rizikovosti:

Následující tabulky zachycují expozici skupiny vůči úvěrovému riziku dle odvětví a kategorií rizikovosti k 31. 12. 2015 a 31. 12. 2014.

Expozice vůči hrubému úvěrovému riziku dle odvětví a kategorií rizikovosti v roce 2015

V mil. Kč	Nízkorizikové	Vyžadující pozornost vedení	Nestandardní	Non-performing	Expozice vůči úvěrovému riziku
Zemědělství a lesnictví	12 657	2 394	215	345	15 611
Těžební průmysl	1 799	331	-	8	2 138
Zpracovatelský průmysl	55 260	11 104	991	3 763	71 118
Energetika a vodní hospodářství	25 684	3 603	487	315	30 090
Stavebnictví	13 963	3 302	549	1 805	19 620
Obchod	32 975	8 156	496	3 280	44 907
Doprava a komunikace	27 998	2 011	429	206	30 643
Pohostinství a ubytování	1 454	793	160	857	3 264
Finanční a pojišťovací služby	74 750	4 210	309	320	79 589
Trh nemovitostí a bydlení	55 445	15 401	569	1 937	73 351
Sektor služeb	10 228	4 816	337	426	15 807
Veřejná správa	251 194	1 209	34	-	252 437
Školství, zdravotnictví a umění	5 488	1 550	15	128	7 181
Soukromé domácnosti	278 556	13 740	1 392	9 749	303 437
Ostatní	-	-	-	-	-
Celkem	847 451	72 620	5 983	23 139	949 193

Expozice vůči hrubému úvěrovému riziku dle odvětví a kategorií rizikovosti v roce 2014

V mil. Kč	Nízkorizikové	Vyžadující pozornost vedení	Nestandardní	Non-performing	Expozice vůči úvěrovému riziku
Zemědělství a lesnictví	13 338	1 528	249	322	15 437
Těžební průmysl	2 076	14	1	9	2 100
Zpracovatelský průmysl	45 339	7 111	2 023	2 984	57 457
Energetika a vodní hospodářství	18 415	3 372	979	343	23 109
Stavebnictví	11 143	3 321	1 155	1 310	16 929
Obchod	32 592	6 850	1 381	1 846	42 669
Doprava a komunikace	17 544	937	565	399	19 445
Pohostinství a ubytování	1 499	905	525	587	3 516
Finanční a pojišťovací služby	117 941	5 416	177	213	123 747
Trh nemovitostí a bydlení	56 823	9 385	1 645	2 311	70 164
Sektor služeb	10 899	2 581	152	822	14 454
Veřejná správa	255 628	2 462	39	7	258 136
Školství, zdravotnictví a umění	7 194	1 610	99	135	9 038
Soukromé domácnosti	272 487	13 725	1 725	11 804	299 741
Ostatní	1 778	-	-	-	1 778
Celkem	864 696	59 217	10 715	23 092	957 720

d) Finanční aktiva po splatnosti

K 31. 12. 2015 a 31. 12. 2014 vykazuje skupina následující finanční aktiva po splatnosti, která však nejsou individuálně znehodnocena:

K 31. 12. 2015		Expozice vůči úvěrovému riziku			
V mil. Kč	Celkem	Z toho 31-60 dní po splatnosti	Z toho 61 -90 dní po splatnosti	Z toho 91-180 dní po splatnosti	Z toho více než 180 dní po splatnosti
Centrální banky	-	-	-	-	-
Vládní instituce	4	-	-	-	-
Úvěrové instituce	134	-	-	-	-
Ostatní finanční instituce	31	98	1	-	-
Nefinanční podniky	4 220	212	92	3	9
Domácnosti	2 250	760	340	2	21
Celkem	6 639	1 070	433	5	30

K 31. 12. 2014		Expozice vůči úvěrovému riziku			
V mil. Kč	Celkem	Z toho 31-60 dní po splatnosti	Z toho 61 -90 dní po splatnosti	Z toho 91-180 dní po splatnosti	Z toho více než 180 dní po splatnosti
Centrální banky	-	-	-	-	-
Vládní instituce	18	7	-	2	-
Úvěrové instituce	6	-	-	-	-
Ostatní finanční instituce	2	1	-	-	-
Nefinanční podniky	1 572	217	83	8	18
Domácnosti	4 707	1 021	448	15	8
Celkem	6 305	1 246	531	25	26

e) Analýza individuálně znehodnocených finančních aktiv

V mil. Kč	2015	2014
Vládní instituce	5	4
Úvěrové instituce	135	222
Ostatní finanční instituce	158	268
Nefinanční podniky	11 094	12 297
Domácnosti	9 555	13 106
Celkem	20 947	25 897

f) Expozice s úlevou (forbearance) – kvantitativní informace

Veškeré expozice s úlevou (forbearance) se vztahují ke kategorii úvěrů a pohledávek v rámci finančních aktiv. Skupina nevykazuje žádné expozice s úlevou (forbearance) vyplývající z dluhových nástrojů či úvěrových příslibů.

Analýza splácených („performing“) a nesplácených („non-performing“) expozic s úlevou

2015

V mil. Kč	Expozice s úlevou	Performing expozice s úlevou	Non-performing expozice s úlevou	Z toho: se selháním
Vládní instituce	5	5	-	-
Nefinanční podniky	3 091	309	2 783	2 303
Domácnosti	3 781	823	2 957	2 847
Celkem	6 877	1 137	5 740	5 150

2014

V mil. Kč	Expozice s úlevou	Performing expozice s úlevou	Non-performing expozice s úlevou	Z toho: se selháním
Nefinanční podniky	2 361	445	1 916	1 084
Domácnosti	3 908	1 140	2 768	2 655
Celkem	6 269	1 585	4 684	3 739

Analyza úvěrového rizika finančních aktiv dle IFRS 7 včetně opravných položek a zajištění k 31. prosinci 2015

V mil. Kč	Expozice			Celkem Expozice s úlevou	Opravné položky	Zajištění
	Do splatnosti, bez selhání	Po splatnosti, bez selhání	Se selháním			
Vládní instituce	5	-	-	5	-	-
Domácnosti	834	99	2 847	3 780	1 243	1 478
Nefinanční podniky	717	72	2 303	3 092	1 018	1 329
Celkem	1 556	171	5 150	6 877	2 261	2 807

Analyza úvěrového rizika finančních aktiv dle IFRS 7 včetně opravných položek a zajištění k 31. prosinci 2014

V mil. Kč	Expozice			Celkem Expozice s úlevou	Opravné položky	Zajištění
	Do splatnosti, bez selhání	Po splatnosti, bez selhání	Se selháním			
Vládní instituce	-	-	-	-	-	-
Domácnosti	1 109	88	2 711	3 908	1 073	1 679
Nefinanční podniky	440	11	1 910	2 361	728	458
Celkem	1 549	99	4 621	6 269	1 801	2 137

Účetní hodnota Expozice s úlevou (forbearance) ve srovnání s Úvěry a jinými pohledávkami za bankami a klienty

V mil. Kč	2015			2014		
	Úvěry a jiné pohledávky za bankami a klienty	Expozice s úlevou	Podíl na Úvěrech a jiných pohledávkách za bankami a klienty	Úvěry a jiné pohledávky za bankami a klienty	Expozice s úlevou	Podíl na Úvěrech a jiných pohledávkách za bankami a klienty
Vládní instituce	19 932	5	0,0 %	20 413	-	0,0 %
Úvěrové instituce	34 717	-	0,0 %	38 533	-	0,0 %
Ostatní finanční instituce	11 702	-	0,0 %	17 067	-	0,0 %
Nefinanční podniky	197 407	2 073	1,1 %	176 886	1 633	0,9 %
Domácnosti	303 484	2 537	0,8 %	285 673	2 835	1,1 %
Celkem	567 242	4 615	0,8 %	538 572	4 468	0,8 %

Skupina neuvádí údaje týkající se účetní hodnoty nově vykázaných aktiv v souvislosti s původními expozicemi s úlevou (forbearance), které byly odúčtovány během vykazovaného období.

Opravné položky k Expozicím s úlevou (forbearance)

V mil. Kč	2015			2014		
	Individuální opravné položky	Portfoliové opravné položky	Celkem	Individuální opravné položky	Portfoliové opravné položky	Celkem
Households	1 146	97	1 243	1 003	70	1 073
Non-financial corporations	908	110	1 018	667	61	728
Total	2 054	207	2 261	1 670	131	1 801

Vývoj Expozic s úlevou (forbearance) v letech 2015 a 2014

2015

V mil. Kč	Vládní instituce	Nefinanční podniky	Domácnosti	Celkem
K 1. lednu 2015	-	2 360	3 907	6 267
Přířůstky (+)	5	2 067	1 662	3 734
Ubytky (-)	-	-1 200	-1 659	-2 859
Změny v expozicích (+/-)	-	136	-129	-265
K 31. prosinci 2015	5	3 091	3 781	6 877

2014

V mil. Kč	Vládní instituce	Nefinanční podniky	Domácnosti	Celkem
K 1. lednu 2014	38	4 702	3 749	8 489
Přířůstky (+)	-	612	2 425	3 037
Ubytky (-)	-38	-3 205	-2 224	-5 467
Změny v expozicích (+/-)	-	251	-43	208
K 31. prosinci 2014	-	2 360	3 907	6 267

Ztráta z Expozic s úlevou (forbearance)

2015

V mil. Kč	Ztráta	Odpis
Vládní instituce	-	-
Nefinanční podniky	92	-
Domácnosti	176	-
Celkem	268	-

2014

V mil. Kč	Ztráta	Odpis
Vládní instituce	-	-
Nefinanční podniky	77	-
Domácnosti	217	-
Celkem	294	-

Úrokový výnos z Expozic s úlevou (forbearance)

V mil. Kč	2015*)
Vládní instituce	1
Nefinanční podniky	113
Domácnosti	256
Celkem	370

*) Data za rok 2014 nejsou k dispozici.

38.3 Tržní riziko

Skupina je vystavena vlivům tržních rizik. Tržní rizika vyplývají z otevřených pozic transakcí s úrokovými, měnovými, akciovými a komoditními finančními nástroji, včetně úvěrového rozpětí obsaženého v relevantních pozicích v rámci investičního portfolia (tj. úvěrové rozpětí je součástí diskontního faktoru). Hodnota otevřených pozic transakcí se mění v závislosti na obecných a specifických změnách na finančním trhu. Skupina je vystavena tržnímu riziku z otevřených pozic v obchodním portfoliu, ale významnou složkou tržního rizika je také úrokové riziko aktiv a pasiv a riziko úvěrového rozpětí týkající se pozic oceňovaných aktuálními tržními cenami (marked-to-market) zařazených v bankovní knize. K zahrnutí úvěrového rozpětí vedly následující důvody: 1. požadavek na výpočet ekonomického kapitálu včetně úvěrového rozpětí a zohlednění dopadů tohoto rizikového faktoru; 2. přesnější stanovení cen cenných papírů; a 3. zohlednění úvěrového ratingu poskytovatele/protistrany.

Operace obchodního portfolia na kapitálovém, peněžním, mezibankovním i derivátovém trhu lze rozdělit do následujících oblastí:

- kotace cen pro klienty a obchodování s nimi, realizace jejich příkazů,
- kotace cen na mezibankovním a derivátovém trhu (market making),
- Řízení otevřených pozic na mezibankovním, derivátovém a kapitálovém trhu, vyplývajících z výše uvedených činností.

Skupina uzavírá transakce na OTC trhu s následujícími derivátovými finančními nástroji:

- měnové forwardy (včetně non-delivery forwardů) a swapy;
- měnové opce;
- úrokové swapy;
- asset swapy;
- forward rate agreements (dohody o budoucí úrokové sazbě, „FRA“);
- cross-currency swapy (měnové a úrokové swapy);
- úrokové opce typu swaptions, caps a floors;
- komoditní deriváty; a
- úvěrové deriváty.

Z burzovních derivátů skupina obchoduje s následujícími nástroji:

- futures na dluhopisy;
- futures na akcie a akciové indexy;
- futures na úrokové sazby;
- futures na komodity; a
- opce na dluhopisové futures.

Skupina uzavírá pro své klienty i některé netypické měnové opce, jako např. digitální nebo bariérové opce. Některé měnové opční kontrakty anebo opce na různé podkladové koše akcií nebo akciové indexy jsou součástí jiných finančních nástrojů jako vnořený derivát.

Derivátové finanční nástroje se využívají rovněž k zajištění úrokového rizika bankovní knihy (úrokové swapy, FRA, swaptions) a k vyrovnávání nesouladu mezi cizoměnovými aktivy a pasivy (měnové swapy a cross-currency swapy).

Většina otevřených pozic z klientských operací na obchodním portfoliu skupiny je převáděna tzv. zrcadlovými („back-to-back“) transakcemi do portfolia Erste Group Bank. Tržní riziko z OTC transakcí skupiny je tak řízeno v rámci portfolia Erste Group Bank. Skupina si ponechává na obchodním portfoliu riziko operací na peněžním trhu z důvodu řízení likvidity (money market), akciové riziko a částečně reziduální riziko z dříve uzavřených operací. Toto reziduální riziko je zajišťováno dynamicky na makroúrovni v souladu s obchodní strategií a nastavenými limity pro tržní riziko skupiny.

Za účelem stanovení míry a řízení tržního rizika otevřených pozic a určení maximální výše možných ztrát z těchto pozic skupina používá vedle výpočtu citlivostí na jednotlivé rizikové faktory rovněž metodologii Value at Risk (VaR). Hodnoty VaR jsou počítány na hladině spolehlivosti 99 % pro dobu držení jednoho obchodního dne. Pro výpočet se používá systém KVaR+ a metody historické simulace založené na historii posledních 520 obchodních dnů. Za předpokladu normality rozložení ztrát se stanovuje i VaR pro dobu držení jednoho měsíce, příp. jednoho roku a pro vyšší pravděpodobnostní hladiny (99,9 %, 99,98 %). Představenstvo banky stanovuje limity VaR pro obchodní i bankovní portfolio jako maximální výši angažovanosti skupiny vůči tržnímu riziku, která je pro skupinu přijatelná. Pro obchodní portfolio jsou stanoveny dílčí limity VaR (1 den, 99 %) pro jednotlivé obchodní desky a limity pro hodnoty citlivosti obchodního portfolia na jednotlivé rizikové faktory jako jsou měnové kurzy, ceny akcií, úrokové sazby, volatilita, komoditní a další rizikové parametry opčních kontraktů zajišťující dodržování celkové míry tržního rizika. Tyto limity jsou schvalovány výběrem finančních trhů a řízení rizik a jsou denně monitorovány.

Výpočet ukazatele tržního rizika VaR je prováděn také pro bankovní portfolio s využitím speciálních modelů pro běžné účty a další pasiva bez stanovené splatnosti. O riziku VaR (1 měsíc, 99 %) bankovního portfolia je pravidelně měsíčně informován Výbor řízení aktiv a pasiv (ALCO), plnění limitu je sledováno na denní bázi útvaru řízení rizik. Výše akceptovatelné úrovně rizika vychází z hodnocení volných kapitálových zdrojů po pokrytí rizik na základě metodologie systému vnitřně stanoveného kapitálu („ICAAP“). Celkový VaR je následně alokován na jednotlivá subportfolia bankovní knihy, a to z pohledu rozdělení podle strategického řízení portfolií a z pohledu účetního oceňování portfolií cenných papírů.

Následující tabulka zobrazuje hodnoty VaR k 31. 12. 2015 a k 31. 12. 2014 na 99% hladině spolehlivosti. Z důvodu zahrnutí rizika úvěrového rozpětí do relevantních pozic bankovního portfolia byla adekvátně rozšířena. Tabulka zahrnuje pouze částky relevantní pro Českou spořitelnu, a.s.:

K 31. 12. 2015							
V mil. Kč	Tržní riziko celkem	Korelační efekt	Úrokové riziko	Měnové riziko	Akciové riziko	Komoditní riziko	Riziko úvěrového rozpětí
Obchodní portfolio							
Denní hodnota	11	-4	11	4	-	-	-
Měsíční hodnota	52	-21	52	19	1	-	-
Průměr denních hodnot za rok	8	-3	7	2	-	-	1
Průměr měsíčních hodnot za rok	38	-12	34	10	-	1	4
Bankovní portfolio							
Denní hodnota	312	-90	301	4	-	-	96
Měsíční hodnota	1 463	-421	1 413	19	-	-	452
Průměr denních hodnot za rok	317	-68	238	1	-	-	140
Průměr měsíčních hodnot za rok	1 487	-318	1 117	4	-	-	656
K 31. 12. 2014							
V mil. Kč	Tržní riziko celkem	Korelační efekt	Úrokové riziko	Měnové riziko	Akciové riziko	Komoditní riziko	Riziko úvěrového rozpětí
Obchodní portfolio							
Denní hodnota	5	-3	3	3	-	-	2
Měsíční hodnota	23	-13	14	12	-	-	10
Průměr denních hodnot za rok	7	-3	5	3	-	-	2
Průměr měsíčních hodnot za rok	31	-23	26	14	1	2	11
Bankovní portfolio							
Denní hodnota	238	-124	197	2	6	-	157
Měsíční hodnota	1 114	-581	923	9	27	-	736
Průměr denních hodnot za rok	212	-86	153	2	10	-	133
Průměr měsíčních hodnot za rok	994	-400	719	8	45	-	622

Dále skupina používá stresové testování neboli analýzu dopadů nepříznivého vývoje tržních rizikových faktorů na tržní hodnotu obchodního a tržně přeceňované části bankovního portfolia. Scénáře jsou konstruovány na základě historických mezních hodnot i na základě expertních názorů útvaru makroekonomických analýz. Stresové testování se provádí měsíčně a jeho výsledky jsou reportovány na FMRMC. Na čtvrtletní bázi jsou v rámci rozšířeného stresového testování analyzovány dopady komplexního scénáře na fungování skupiny. Skupina též průběžně monitoruje finanční zpravodajské zdroje, analyzuje trh a připravuje možné scénáře s ohledem na vývoj situace v ekonomice.

ÚROKOVÉ RIZIKO

Za úrokové riziko je považováno riziko změny hodnoty finančního nástroje z důvodu změn tržních úrokových sazeb. Skupina řídí úrokové riziko bankovní knihy monitorováním dat změn úrokových sazeb (repricing dates) aktiv a pasív a využívá modely vyjadřující potenciální dopady změn úrokových sazeb na čistý úrokový výnos.

V oblasti monitorování a měření úrokového rizika bankovní knihy využívá skupina simulační model zaměřený na sledování potenciálních dopadů změn tržních úrokových sazeb na čistý úrokový výnos. Simulace se provádějí na časovém horizontu 36 měsíců. Základní analýza se zabývá citlivostí čistého úrokového výnosu na jednorázové změny tržních úrokových sazeb (rate shock), dále se provádí tradiční gap analýza.

Analýzy úrokového rizika bankovní knihy se provádějí jednou měsíčně. Aktuální výši podstupovaného úrokového rizika každý měsíc hodnotí ALCO v kontextu celkového vývoje finančních trhů, bankovního sektoru v České republice, jakož i strukturálních změn v bilanci skupiny.

Pro měření úrokového rizika instrumentů obchodního portfolia je používán tzv. PVBP gap (present value of basis point - současná hodnota základního bodu), neboli matice faktorů citlivosti na úrokové sazby jednotlivých měn pro individuální portfolia úrokových produktů. Tyto faktory měří citlivost tržní hodnoty portfolia na paralelním posunu příslušné výnosové křivky dané měny v rámci daného časového úseku do splatnosti. Systém PVBP gap limitů je stanoven pro jednotlivá portfolia úrokových produktů podle jednotlivých měn.

Následující tabulka je založena na expozici k úrokovým sazbám pro derivátové i nederivátové nástroje k rozvahovému dni. Model předpokládá fixní strukturu bilance podle úrokové citlivosti. Stanovené změny, které nastaly na začátku roku, jsou konstantní v průběhu vykazovaného období, tzn. model je založen na předpokladu, že prostředky uvolněné splacením nebo prodejem úročených aktiv a pasiv budou reinvestovány do aktiv a pasiv se stejnou úrokovou citlivostí a zbytkovou splatností. Od roku 2014 se používá nová metoda výpočtu, jež zohledňuje rovněž úvěrová rozpětí (credit spread). Tabulka níže zobrazuje dopad do výkazu zisku a ztráty a ostatního úplného výsledku hospodaření skupiny, pokud by korunová nebo eurová výnosová křivka na počátku příslušného roku skokově vzrostla/poklesla o 100 bodů a za předpokladu, že ostatní úrokové míry by zůstaly nezměněné.

V mil. Kč	2016		2015	
	Růst úrokové míry	Pokles úrokové míry	Růst úrokové míry	Pokles úrokové míry
CZK				
Výkaz zisku a ztráty	1 849	-465	1 412	-324
Ostatní úplný výsledek hospodaření	-1 582	880	-1 901	1 073
EUR				
Výkaz zisku a ztráty	95	-29	-53	79
Ostatní úplný výsledek hospodaření	-131	33	-87	21

MĚNOVÉ RIZIKO

Za měnové riziko je považováno riziko změny hodnoty finančního nástroje obchodního i bankovního portfolia z důvodu změn měnových kurzů. Skupina řídí toto riziko stanovením a monitorováním limitů na otevřené devizové pozice zahrnující také delta ekvivalenty měnových opcí. Skupina sleduje také speciální citlivostní limity pro měnové opční kontrakty známé jako citlivostní analýza „greeks“. Měnové riziko všech finančních nástrojů přebírá do svých pozic útvar obchodování (trading) a tyto měnové pozice řídí v souladu s nastavenými limity měnové citlivosti. Kromě monitorování limitů používá skupina rovněž VaR koncept pro měření rizika otevřených pozic ze všech měnových nástrojů.

Měnovému riziku je vystavena především banka a nemovitostní společnosti ve skupině, které mají většinu příjmů z nájemného denominovanou v EUR. Měnové riziko ostatních společností ve skupině je omezené. V případě nemovitostních společností skupina využívá tzv. přirozeného zajištění, kdy společnosti vystavené měnovému riziku nájmu v EUR jsou refinancovány úvěry denominovanými v EUR.

AKCIOVÉ RIZIKO

Skupina používá pro sledování a řízení akciového rizika na obchodním i bankovním portfoliu metodu VaR a analýzu citlivosti, která vychází z expozice vůči riziku změny kurzu akcií k rozvahovému dni. Akciové riziko vzhledem k vyšší volatilitě cen akcií představuje i přes menší objemy akciových pozic nezanedbatelnou složku rizik.

KOMODITNÍ RIZIKO

Komoditní nástroje se objevují pouze v obchodním portfoliu jako podkladové instrumenty pro clientské operace. Převážná část komoditních derivátů je zajištěna na tzv. „back to back“ bázi se třetí stranou.

Skupina obchoduje na trhu s elektřinou, kde na makroúrovni zajišťuje obchody uzavřené se svými zákazníky. Reziduální pozice je následně spravována v obchodním portfoliu skupiny a prostřednictvím obchodní desky Strukturovaných produktů v rámci schválených limitů trhu.

38.4 Riziko likvidity

Definice a základní informace

Riziko likvidity je finanční skupinou České spořitelny definováno v souladu se zásadami Basilejského výboru pro bankovní dohled a České národní banky. Vzhledem k tomu skupina rozlišuje riziko likvidity trhu, což je riziko, že skupina nemůže jednoduše provést zápočet nebo uzavřít pozici za tržní cenu z důvodu neadekvátní hloubky trhu nebo narušení trhu, a riziko likvidity financování, což je riziko, že úvěrové instituce ve skupině nebudou schopny efektivně zajistit očekávané i neočekávané stávající a budoucí potřeby v oblasti peněžních toků a zajištění, aniž by to mělo dopad buď na běžnou činnost skupiny, nebo na finanční podmínky členů skupiny.

Riziko likvidity financování se dále dělí na riziko platební neschopnosti a strukturální riziko likvidity. Riziko platební neschopnosti je krátkodobé riziko, že skupina nebude schopna plně a včas splnit stávající nebo budoucí platební závazky ekonomicky odůvodněným způsobem; strukturální riziko likvidity je dlouhodobé riziko ztrát z důvodu změny vlastních nákladů skupiny na refinancování nebo rozpětí.

Používané metody a nástroje

Krátkodobé riziko platební neschopnosti je monitorováno pomocí výpočtu tzv. „doby přežití“ u významných měn. Tato analýza určí maximální dobu, po kterou dokáže subjekt přežít závažnou kombinovanou tržní a idiosynkratickou krizi, přičemž se bude opírat o své vlastní zdroje likvidních aktiv. Monitorovaný nejhorší scénář simuluje velice omezený přístup k peněžnímu trhu a kapitálovému trhu a současně významný odliv vkladů zákazníků. Simulace dále předpokládá zvýšené čerpání záruk a úvěrových příslibů v závislosti na typu zákazníka a potenciální výdaje z titulu zajištěných derivátových transakcí a odhaduje dopad výdajů z titulu zajištění v případě negativních pohybů trhu.

Již od roku 2011 vycházel skupina při řízení rizik z nových opatření zaměřených na riziko likvidity podle rámce Basel III, především z ukazatele LCR („Liquidity Coverage Ratio“) a z ukazatele NSFR („Net Stable Funding Ratio“). V minulých letech se Česká spořitelna účastnila studie kvantitativních dopadů (QIS) koordinované agenturou EBA, která čtvrtletně monitoruje ukazatele LCR a NSFR skupiny. Poměry jsou interně monitorovány na úrovni subjektu a od roku 2012 jsou pro ně stanoveny interní cíle. V roce 2014 Česká spořitelna úspěšně zahájila oficiální fázi monitorování. Na konci roku 2014 byla hodnota obou ukazatelů, LCR a NSFR, vyšší než 100 %.

V roce 2013 Česká spořitelna zavedla rezervu „Intraday Liquidity Buffer“ pro řízení rizika likvidity v rámci jednoho dne. Rezerva představuje vysoce likvidní aktiva (rezervy centrální banky, státní pokladniční poukázky), která je možno použít během jednoho dne v případě náhlé krize. Rezerva je vytvořena tak, aby pokryla vnitrodenní provozní zátěž a zátěž protistrany. Interní limit je stanoven na základě převodů na zúčtovací účet centrální banky a je periodicky upravován tak, aby odrážel aktuální tržní podmínky. Jelikož jsou ostatní subjekty skupiny České spořitelny do vnitrodenních transakcí zapojeny jen okrajově, používá se rezerva pouze pro Českou spořitelnu.

Metody a nástroje snížení rizik

Erste Group definovala a průběžně reviduje a aktualizuje všeobecné standardy kontroly a řízení rizika likvidity (standardy, limity a analýzy).

Krátkodobé riziko likvidity je řízeno prostřednictvím limitů plynoucích z modelu doby přežití a prostřednictvím interních cílových hodnot ukazatele LCR a Intraday Liquidity rezervy. Porušení limitu je hlášeno výboru pro řízení aktiv a pasiv (ALCO). Nezbytnou koordinaci všech stran účastnících se procesu řízení likvidity v případě krize zajišťuje Komplexní plán nouzového financování, který je pravidelně aktualizován.

Analýza rizika likvidity

Likviditní gap

Dlouhodobá likviditní pozice je řízena pomocí likviditních gapů na základě očekávaných peněžních toků. Tato pozice je vypočtena pro každou významnou měnu za předpokladu běžné provozní činnosti.

Předpokládané peněžní toky jsou rozděleny podle smluvní splatnosti v souladu s rozvrhem amortizace a uspořádány do kategorií podle rozpětí splatnosti. V případě netermínovaný vkladů jsou očekávané peněžní toky vypočítány podle jejich likvidního profilu (stejně jako při stanovení FTP)..

Následující tabulka ukazuje likviditní gapy k 31.12.2015 a 2014

V mil. Kč	Do 1 měsíce		Od 1 do 12 měsíců		Od 1 roku do 5 let		Nad 5 let	
	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014
Likviditní GAP	183 946	156 223	-105 167	-88 023	-6 230	-10 701	16 242	39 016

Kladná hodnota ukazuje převažující aktiva nad závazky, zatímco záporná hodnota ukazuje převahu závazků nad aktivy. Peněžní příjmy z likvidních cenných papírů, které jsou přijaty jako záruka centrálními bankami, k nimž má skupina přístup, jsou namísto vykázání dle smluvní splatnosti vykázány v koši do 1 měsíce.

Vyrovňovací kapacita

Česká spořitelna pravidelně monitoruje svou vyrovňovací kapacitu, kterou tvoří hotovost, přebytečná minimální rezerva u centrálních bank, a dále nezatížená aktiva přijímaná centrální bankou a ostatní likvidní cenné papíry, včetně změn z repo operací, reverzních repo operací a zápůjček cenných papírů. Tato aktiva lze v případě krize uvolnit v krátkodobém horizontu a použít k vyrovnání peněžních výdajů. Níže uvedená tabulka ukazuje strukturu vyrovňovací kapacity skupiny podle termínů na konci roku 2015 a 2014:

K 31. 12. 2015		Do 1 týdne
V mil. Kč		
Hotovost, přebytečné rezervy		93 562
Likvidní aktiva		187 611
Ostatní aktiva přijímaná centrální bankou		-
V tom držené zajištěné dluhopisy		-
V tom úvěrové pohledávky		-
Vyrovňovací kapacita		281 172

K 31. 12. 2014		Do 1 týdne
V mil. Kč		
Hotovost, přebytečné rezervy		36 329
Likvidní aktiva		194 843
Ostatní aktiva přijímaná centrální bankou		1 556
Vyrovňovací kapacita		232 728

Výše uvedené údaje zachycují celkový objem potenciální likvidity, kterou má skupina k dispozici v situaci ohrožení jejího nepřetržitého trvání.

Finanční závazky

V následujících tabulkách je uvedena splatnost smluvních nediskontovaných peněžních toků z finančních závazků k 31. 12. 2015 a 31. 12. 2014:

K 31. 12. 2015	Účetní hodnoty	Smluvní peněžní toky	Do 1 měsíce	Od 1 do 12 měsíců	Od 1 roku do 5 let	Nad 5 let
V mil. Kč						
Nederivátové závazky	815 710	818 068	676 673	72 395	50 058	18 942
Závazky k bankám	83 915	83 375	38 523	10 281	20 975	13 596
Závazky ke klientům	713 836	716 206	635 683	56 803	22 566	1 154
Emitované dluhové cenné papíry	15 493	16 021	1	5 311	6 517	4 192
Podřízené závazky	-	-	-	-	-	-
Ostatní finanční závazky	2 466	2 466	2 466	-	-	-
Derivátové závazky	15 440	15 593	88	1 448	6 512	7 545
Podmíněné závazky	108 836	108 836	1 319	68 750	25 825	12 942
Finanční záruky	20 960	20 960	1 309	9 262	8 147	2 242
Neodvolatelné přísliby	87 876	87 876	10	59 488	17 678	10 700
Celkem	939 986	942 497	678 080	142 593	82 395	39 429

K 31. 12. 2014	Účetní hodnoty	Smluvní peněžní toky	Do 1 měsíce	Od 1 do 12 měsíců	Od 1 roku do 5 let	Nad 5 let
V mil. Kč						
Nederivátové závazky	764 399	759 661	613 773	71 414	56 645	17 829
Závazky k bankám	54 770	55 210	22 602	2 489	15 259	14 860
Závazky ke klientům	682 687	676 647	586 296	62 104	26 344	1 903
Emitované dluhové cenné papíry	23 571	24 392	1 766	6 817	15 015	794
Podřízené závazky	262	303	-	4	27	272
Ostatní finanční závazky	3 109	3 109	3 109	-	-	-
Derivátové závazky	20 823	14 502	3 161	11 341	-	-
Podmíněné závazky	93 823	93 823	819	59 758	31 114	2 132
Finanční záruky	21 410	21 410	339	7 023	11 919	2 129
Neodvolatelné přísliby	72 413	72 413	480	52 735	19 195	3
Celkem	879 045	867 986	617 753	142 513	87 759	19 961

38.5 Operační riziko

Skupina definuje operační riziko v souladu s regulatorními požadavky jako riziko ztrát vlivem nepřiměřenosti či selhání vnitřních procesů, lidského faktoru nebo systémů či riziko ztrát vlivem vnějších událostí, včetně rizika ztrát v důsledku porušení či nenaplnění právních norem.

Ve spolupráci s Erste Group Bank zavedla skupina standardizovanou klasifikaci operačních rizik. Tato klasifikace se stala základem tzv. Knihy rizik České spořitelny, která byla vyvinuta ve spolupráci útvarů řízení rizik a útvaru interního auditu. Kniha rizik slouží jako nástroj jednotné kategorizace rizik za účelem konzistence sledování a hodnocení rizik.

Ve spolupráci s externím dodavatelem vyvinula skupina speciální aplikaci sloužící pro sběr dat o operačním riziku, která vyhovuje požadavkům kladeným na sběr příslušných dat. Data slouží nejen pro účely kvantifikace operačních rizik a sledování trendů ve vývoji těchto rizik, ale jsou využívána také pro prevenci dalšího výskytu operačních rizik. Kromě sledování skutečných událostí operačních rizik skupina věnuje pozornost tomu, jak vnímá operační riziko management. V této souvislosti zavedla a dále rozšiřuje metody zaměřené na odhalování potenciálních závažných hrozeb, s cílem implementovat preventivní opatření, která by zabránila vzniku ztrát. Za tímto účelem využívá následující nástroje: interní hodnocení rizik a kontrol, klíčové rizikové indikátory a analýzu scénářů. Skupina rovněž aktivně řídí rizika spojená s externě zajišťovanými činnostmi. V závislosti na konkrétní metodě je tento druh hodnocení prováděn průběžně, resp. na měsíční či roční bázi.

Česká spořitelna úspěšně splnila kritéria pro řízení operačního rizika v souladu s pokročilými přístupy k měření (Advanced Measurement Approaches, „AMA“). Řádný výpočet a alokace kapitálového požadavku vztahujícího se k operačnímu riziku je na základě této metody prováděn od 1.7.2009.

Důležitým nástrojem pro snížení ztrát v důsledku operačních rizik je pojistný program, který skupina využívá již od roku 2002. Tento program zahrnuje nejen pojištění majetkových škod, ale i rizik z bankovní činnosti a odpovědnostních rizik. Od roku 2004 se skupina začlenila do pojistného programu Erste Group, který dále rozšířil pojistnou ochranu, zejména u škod se závažným dopadem na hospodářský výsledek skupiny.

Vrcholové vedení banky je čtvrtletně informováno o rizikovém profilu a nejvýznamnějších událostech souvisejících s operačním rizikem prostřednictvím orgánu CORB (Výbor Compliance, operačních rizik a bezpečnosti). Předseda výboru je člen představenstva zodpovědný za řízení rizik.

39. Zajišťovací účetnictví

Odpovědnost za řízení úrokového rizika a kurzového rizika bankovní knihy nese úsek řízení aktiv a pasiv (ALM) skupiny. Úrokové riziko je přednostně řízeno pomocí dluhopisů, úvěrů nebo derivátů, přičemž u derivátů je uplatněno zajišťovací účetnictví v souladu s IFRS. Hlavní směrnici, která určuje pozici úrokového rizika, je Strategie skupiny pro oblast úrokového rizika, kterou schvaluje ALCO skupiny na odpovídající časové období.

Zajištění reálné hodnoty se používá ke snížení úrokového rizika vydaných dluhopisů, nakoupených cenných papírů, úvěrů nebo vkladů ve výkazu o finanční situaci Erste Group. Politika Erste Group obecně spočívá ve výměně významných fixních nebo strukturovaných vydaných dluhopisů za proměnlivé položky, čím je zajištěno řízení cílového profilu úrokového rizika pomocí jiných položek výkazu o finanční pozici. Úrokové swapy jsou nejčastějším nástrojem používaným k zajištění reálné hodnoty. Pokud jde o úvěry, nakoupené cenné papíry a emitované cenné papíry, zajištění reálné hodnoty probíhá rovněž prostřednictvím cross currency swapů, derivátů na bázi opce typu swaption, cap, floor a dalších typů derivátů.

Cílem zajištění peněžních toků je eliminovat nejistotu ohledně budoucích peněžních toků a stabilizovat čistý úrokový výnos. Nejčastější zajištění používané skupinou představují úrokové swapy k zajištění změny variabilních peněžních toků z aktiv s proměnlivou úrokovou sazbou na fixní peněžní toky. Deriváty typu floor a cap se používají k zajištění cílové úrovně úrokových výnosů při proměnlivé úrokové sazbě.

Cílem zajištění čisté investice je zajištění vůči kurzovému riziku vyplývajícimu z čistých investic v cizoměnové účasti zahrnovaných do konsolidované účetní závěrky (tj. konsolidované účetní závěrky jednotky, jejíž funkční měna se liší od měny cizoměnové účasti).

Změny reálných hodnot zajišťovacích nástrojů z titulu pohybu měnových kurzů se vykazují ve vlastním kapitálu v položce „Retranslační rezerva“. Zajišťovacími nástroji jsou měnové deriváty a cizoměnové finanční závazky.

Ve vykazovaném období došlo k odúčtování částky 31 mil. Kč (2014: 14 mil. Kč) z rezervy na zajištění peněžních toků a jejímu vykázání do nákladů v konsolidovaném výkazu zisku a ztráty; částka 105 mil. Kč (2014: 186 mil. Kč) byla vykázána přímo v ostatním úplném výsledku hospodaření. K většině zajištěných peněžních toků bude pravděpodobně docházet v příštích pěti letech, přičemž budou vykázány v konsolidovaném výkazu zisku a ztráty.

Ztráta ze zajišťovacích derivátů používaných k zajištění reálné hodnoty za rok 2015 činila 286 mil. Kč (2014: ztráta 229 mil. Kč), zisk ze změny reálné hodnoty zajištěných instrumentů za rok 2015 představoval 317 mil. Kč (2014: 244 mil. Kč).

Reálné hodnoty zajišťovacích nástrojů jsou uvedeny v následující tabulce:

V mil. Kč	2015		2014	
	Kladná reálná hodnota	Záporná reálná hodnota	Kladná reálná hodnota	Záporná reálná hodnota
Zajišťovací nástroj – zajištění reálné hodnoty	342	5	670	22
Zajišťovací nástroj – zajištění peněžních toků	321	491	208	147
Celkem	663	496	878	169

Na konci roku 2015 vykazovala Skupina 42 struktur zajištění peněžních toků se splatností v období od 2018 do 2023. Zajištěné položky vycházejí z jednoměsíční, tříměsíční a šestiměsíční pohyblivé sazby (Pribor/Euribor). Přehled celkové nominální hodnoty zajištění v rámci struktur zajištění peněžních toků dle doby splatnosti zachycuje následující tabulka:

Splatnost	Nominální hodnota zajištění V mil. Kč	Nominální hodnota zajištění V mil. EUR
2018	2 000	-
2019	2 350	-
2020	1 300	20
2021	3 050	250
2022	9 910	575
2023	-	50
Total	18 610	895

40. Reálná hodnota aktiv a závazků

Stanovení reálné hodnoty

Reálná hodnota je cena, která by byla získána z prodeje aktiva nebo zaplacená za převzetí závazku v rámci řádné transakce mezi účastníky trhu ke dni ocenění.

Nejlepším dokladem reálné hodnoty jsou tržní ceny kotované na aktivním trhu. Pokud jsou takové ceny k dispozici, používají se pro stanovení hodnoty finančního aktiva nebo závazku tyto kotované ceny (úroveň 1 hierarchie stanovení reálné hodnoty). Skupina vychází při určování reálné hodnoty primárně z externích zdrojů informací (kurzy akcií na burzách, kotace brokerů pro vysoce likvidní segmenty trhu). Nejsou-li tržní ceny k dispozici, reálná hodnota se stanoví pomocí oceňovacích modelů, používajících jako vstupy objektivně zjištěné tržní údaje (úroveň 2 hierarchie stanovení reálné hodnoty). V některých případech nelze reálnou hodnotu finančního aktiva nebo závazku určit ani na základě kotovaných tržních cen, ani s použitím oceňovacích modelů vycházejících výhradně z objektivně zjištěných tržních údajů. Za této situace se s použitím realistických předpokladů provede odhad individuálních oceňovacích parametrů, které nejsou na trhu zjištěné (úroveň 3 hierarchie stanovení reálné hodnoty). Při stanovení hodnoty na úrovni 3 se jako objektivně nezjistitelné parametry obvykle používají historické ukazatele PD přiřazené ke koši likvidních dluhopisů a CDS.

Je-li určitý objektivně nezjistitelný vstup oceňovacího modelu významný, případně je příslušná cenová kotace nedostatečně aktualizována, je daný nástroj klasifikován v rámci úrovně 3 hierarchie reálné hodnoty.

Reálná hodnota finančních nástrojů

Veškeré finanční nástroje jsou opakovaně oceňovány reálnou hodnotou.

Finanční nástroje oceňované reálnou hodnotou v rozvaze

Skupina vychází při určování reálné hodnoty primárně z externích zdrojů informací (kurzy akcií na burzách, kotace brokerů pro vysoce likvidní segmenty trhu). Finanční nástroje, jejichž reálná hodnota je stanovena na základě kotovaných tržních cen, zahrnují především kotované cenné papíry a deriváty, jakož i likvidní OTC dluhopisy.

Popis modelů ocenění a vstupních parametrů

Skupina pracuje výhradně s modely, které byly interně otestovány a pro které byly nezávisle nastaveny oceňovací parametry (jako např. úrokové míry, směnné kurzy, míry volatility a úvěrová rozpětí).

Cenné papíry

Reálná hodnota standardních dluhových cenných papírů (fixních a proměnlivých) se vypočte na základě diskontování budoucích peněžních toků za použití diskontní křivky závislé na úrokové sazbě měny konkrétní emise a úpravy o rozpětí. Úprava o rozpětí je obvykle stanovena na základě křivky úvěrového rozpětí emitenta. Pokud není k dispozici křivka emitenta, rozpětí se stanoví na základě podobného nástroje a upraví o rozdíl v profilu rizik daného nástroje. Pokud není k dispozici ani žádný blízký náhradní nástroj, úprava rozpětí se stanoví odhadem za použití jiných informací, včetně odhadu úvěrového rozpětí na základě interního ratingu a parametru PD (pravděpodobnost selhání) nebo úsudku vedení. Reálná hodnota složitějších dluhových cenných papírů (které např. obsahují rysy opce, jako např. splatnost na požádání, cap/floor, vázanost na index, apod.) se určí pomocí kombinace modelů diskontovaných peněžních toků a složitějších technik modelování včetně metod popsanych u derivátů OTC. Reálná hodnota finančních závazků oceněných reálnou hodnotou vykázanou do zisku nebo ztráty při možnosti ocenění reálnou hodnotou se určí konzistentně s podobnými nástroji vedenými jako aktiva. Úprava rozpětí vlastního úvěrového rizika Erste Group se stanoví na základě úrovně zpětného odkupu vlastních emisí. Techniky používané u majetkových cenných papírů mohou zahrnovat rovněž modely vycházející z násobků výnosů.

OTC derivátové finanční nástroje

Derivátové nástroje obchodované na likvidních trzích (např. úrokové swapy a opce, měnové forwardy a opce, opce na kótované cenné papíry a indexy, swapy úvěrového selhání, komoditní swapy) se oceňují pomocí standardních modelů ocenění. Mezi tyto modely patří modely diskontovaných peněžních toků a Black-Scholes modely opční ceny. Modely jsou kalibrovány ve vztahu ke kotovaným tržním datům (včetně hodnoty implikované volatility). Model ocenění u složitějších nástrojů využívá rovněž techniky Monte Carlo. U nástrojů na méně likvidních trzích používá skupina data získaná z méně častých transakcí nebo techniky extrapolace.

Skupina oceňuje deriváty na úrovni „mid-market“ a denně upravuje derivátovou pozici na úrovni portfolia podle rozpětí nabídky a poptávky.

U všech derivátů obchodovaných na organizovaném mimoburzovním trhu („OTC“) se provádí úprava reálné hodnoty o kreditní riziko protistrany (tzv. CVA, Credit Valuation Adjustment) a úprava o vlastní kreditní riziko banky (tzv. DVA, Debit Valuation Adjustment). Výši CVA ovlivňuje očekávaná velikost rizikové expozice z derivátů s kladnou reálnou hodnotou a úvěrová bonita protistrany. Výše DVA vychází z očekávané rizikové expozice z derivátů se zápornou reálnou hodnotou a úvěrové bonity skupiny. Modelování očekávané rizikové expozice je založeno na opčních replikačních strategiích. Tato metoda je používána pro nejrelevantnější portfolia a produkty. V případě Ministerstva financí ČR je riziková expozice stanovena pomocí simulací Monte Carlo se zohledněním vzájemného započtení pozic. Metodika pro ostatní entity a produkty se určuje na základě tržní hodnoty se zohledněním dalších faktorů. Pravděpodobnost selhání protistran neobchodovaných na aktivním trhu (Probability of Default, PD) se určuje na základě interních PD přiřazených ke koši likvidních titulů obchodovaných na středoevropském trhu, takže ocenění je založeno na bázi tržních vstupů. Protistrany, pro které jsou k dispozici likvidní dluhopisy nebo kotované swapy úvěrového selhání (CDS, Credit Default Swap), se oceňují za použití příslušného tržního „single-name“ PD (tj. PD, které se vztahuje pouze k danému CDS) odvozeného od cen. Pravděpodobnost selhání skupiny vychází z úrovně zpětných odkupů emisí skupiny. V případě protistran, s nimiž je uzavřena smlouva o úvěrové podpoře CSA (Credit Support Annex), se u částek s nízkým limitem žádné úpravy CVA/DVA nezohledňují.

V souladu s popsanou metodikou dosáhly kumulativní úpravy CVA výše -472 mil. Kč a celkové úpravy DVA 304 mil. Kč.

Charakteristika oceňovacího procesu pro oceňování reálnou hodnotou v rámci úrovně 3

Pozice v rámci úrovně 3 zahrnuje jeden nebo více významných vstupů, jež nejsou na trhu přímo zjistitelné. Odpovědnost za oceňování pozice na reálnou hodnotu je nezávislá na obchodních útvarech.

Hierarchie reálné hodnoty

Následující tabulka uvádí postupy stanovení reálné hodnoty s ohledem na úrovně hierarchie reálné hodnoty.

V mil. Kč	Kotované tržní ceny na aktivních trzích Úroveň 1		Ceny dle oceňovacích modelů na základě zjistitelných tržních údajů Úroveň 2		Ceny dle oceňovacích modelů na základě vstupů nezjistitelných z trhu Úroveň 3		Celkem	
	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014
AKTIVA								
Finanční aktiva k obchodování	89	2 345	13 438	19 757	1 198	1 129	14 725	23 231
Deriváty	-	-	12 797	17 611	1 198	1 129	13 995	18 740
Ostatní finanční aktiva k obchodování	89	2 345	641	2 146	-	-	730	4 491
Finanční aktiva v reálné hodnotě vykázané do zisku nebo ztráty	498	30	319	1 134	90	108	907	1 272
Realizovatelná finanční aktiva	66 061	62 989	10 272	35 887	1 720	413	78 053	99 289
Dluhové cenné papíry	502	-	-	388	1,720	413	2,222	801
Akciové nástroje	65,559	62,989	10,272	35,499	-	-	75,831	98 488
Zajišťovací deriváty s kladnou reálnou hodnotou	-	-	663	878	-	-	663	878
Aktiva celkem	66 648	65 364	24 692	57 656	3 008	1 650	94 348	124 670
ZÁVAZKY								
Finanční závazky k obchodování	-	329	14 926	23 102	30	-	14 956	23 431
Deriváty	-	-	14 914	20 654	30	-	14 944	20 654
Ostatní finanční závazky k obchodování	-	329	12	2 448	-	-	12	2 777
Finanční závazky v reálné hodnotě do zisku nebo ztráty	-	-	4 019	9 664	-	-	4 019	9 664
Vklady klientů	-	-	4 019	8 874	-	-	4 019	8 874
Emitované dluhové cenné papíry	-	-	-	790	-	-	-	790
Zajišťovací deriváty se zápornou reálnou hodnotou	-	-	496	169	-	-	496	169
Závazky celkem	-	329	19 441	32 935	30	-	19 471	33 264

Změny v objemu úrovně 1 a úrovně 2

Tento odstavec popisuje změny v objemu úrovně 1 a úrovně 2 u finančních nástrojů oceňovaných reálnou hodnotou v rozvaze.

V mil. Kč	2015		2014	
	Úroveň 1	Úroveň 2	Úroveň 1	Úroveň 2
Cenné papíry				
Cistý přesun z úrovně 1	-1 615	-1 539	-1 397	1 397
Cistý přesun z úrovně 2	1 539	1 615	345	-345
Nákupy/prodeje/ukončení	1 360	-28 011	8 056	-16 220
Změny v derivátech	-	-5 029	-88	-3 469
Změny od počátku roku k danému datu celkem	1 284	-32 964	6 916	-18 637

Přesun z úrovně 1 do úrovně 2 byl proveden vzhledem ke snížení hloubky trhu pro příslušné cenné papíry.

Kotovaný dluhopis a majetkové cenné papíry byly převedeny z úrovně 2 do úrovně 1 z důvodu existence kotované ceny (objektivně zjištělý vstup) k 31. 12. 2015.

Pohyby v rámci úrovně 3 finančních nástrojů oceňovaných reálnou hodnotou

Následující tabulky znázorňují vývoj reálné hodnoty cenných papírů, jejichž oceňovací modely jsou založeny na objektivně nezjistitelných vstupech.

V mil. Kč	Prosinec 2014	Zisky nebo -- ztráty do výkazu zisku a ztráty	Zisky nebo - ztráty do ostatního úplného výsledku hospodaření	Nákupy	Prodeje/vypořádání	Přesun do úrovně 3	Přesun do úrovně 3	Retranslační rezerva	2015
AKTIVA									
Finanční aktiva k obchodování	1 129	172	-	118	-	168	-389	-	1 198
Deriváty	1 129	172	-	118	-	168	-389	-	1 198
Finanční aktiva v reálné hodnotě vykázané do zisku nebo ztráty	108	-28	-	13	-	-	-	-3	90
Realizovatelná finanční aktiva	413	-	1 343	22	-58	-	-	-	1 720
Aktiva celkem	1 650	144	1 343	153	-58	168	-389	-3	3 008

V mil. Kč	Prosinec 2013	Zisky nebo -- ztráty do výkazu zisku a ztráty	Zisky nebo - ztráty do ostatního úplného výsledku hospodaření	Nákupy	Prodeje/vypořádání	Přesun do úrovně 3	Retranslační rezerva	2014
AKTIVA								
Finanční aktiva k obchodování	-	-	-	-	-	1 129	-	1 129
Deriváty	-	-	-	-	-	1 129	-	1 129
Finanční aktiva v reálné hodnotě vykázané do zisku nebo ztráty	109	-20	-	17	-	-	2	108
Realizovatelná finanční aktiva	331	-	93	48	-62	-	3	413
Aktiva celkem	440	-20	93	65	-62	1 129	5	1 650

Část derivátů obchodovaných na organizovaném mimoburzovním trhu byla kategorizována do úrovně 3, jelikož parametr CVA má zásadní dopad na tržní hodnotu těchto derivátů a je stanoven na základě objektivně nezjistitelných parametrů (tj. interních odhadů hodnot ukazatelů PD a LGD). Část derivátů v úrovni 3 byla rekatégorizována do úrovně 2, protože parametr CVA již nemá významný dopad na jejich tržní hodnotu.

Zisky nebo ztráty týkající se nástrojů v úrovni 3 držných na konci vykazovaného období a uvedených ve výkazu zisku a ztráty jsou následující:

V mil. Kč	2015 Nerealizované zisky nebo -- ztráty do výkazu zisku a ztráty	2014 Nerealizované zisky nebo -- ztráty do výkazu zisku a ztráty
AKTIVA		
Finanční aktiva k obchodování	172	-
Finanční aktiva v reálné hodnotě vykázané do zisku nebo ztráty	-28	-20
Celkem	144	-20

Finanční aktiva klasifikovaná do úrovně 3 lze zařadit do následujících dvou kategorií:

- Tržní hodnoty derivátů, u nichž má parametr CVA významný dopad a je vypočten na základě nezjistitelných vstupů (tj. interní odhady parametrů PD a LGD).
- Nelikvidní dluhopisy, akcie a fondy, které nejsou kotované na aktivním trhu a u nichž byly použity modely ocenění s nezjistitelnými parametry (např. úvěrové rozpětí) nebo nabídky makléře, a které nelze zařadit do úrovně 1 nebo úrovně 2.

Analýza citlivosti pro oceňování v rámci úrovně 3

Následující tabulka zachycuje analýzu citlivosti s využitím možných alternativ dle typu produktu:

V mil. Kč	Kladné změny reálné hodnoty při uplatnění alternativních oceňovacích parametrů		Záporné změny reálné hodnoty při uplatnění alternativních oceňovacích parametrů	
	Prosinec 2014	Prosinec 2015	Prosinec 2014	Prosinec 2015
Deriváty	84	66	-124	-92
Výkaz zisku a ztráty	84	66	-124	-92
Kapitálové nástroje	18	99	-37	-166
Výkaz zisku a ztráty	2	2	-5	-4
Ostatní úplný výsledek hospodaření	16	97	-32	-162
Celkem	102	165	-161	-258
Výkaz zisku a ztráty	86	68	-129	-96
Ostatní úplný výsledek hospodaření	16	97	-32	-162

Při odhadu těchto dopadů byly zvažovány především změny úvěrového rozpětí (u dluhopisů), parametry PD, LGD (pro výpočet CVA u derivátů) a tržní hodnoty srovnatelných majetkových nástrojů. Zvýšení (snížení) rozpětí nebo parametru PD a LGD vede k odpovídajícímu snížení (zvýšení) odpovídající tržní hodnoty.

V tabulce obsahující analýzu citlivosti byla uvažována následující rozpětí možných alternativ nezjistitelných vstupů:

- u dluhových cenných papírů úvěrová rozpětí v rozsahu +100 základních bodů a -75 základních bodů,
- u kapitálových nástrojů cenové rozpětí mezi -10 % a +5 %,
- u CVA u derivátů zvýšení/snížení ratingu PD o jeden stupeň, rozpětí parametru LGD mezi -5 % a +10 %.

Skupina zvažila dopad přecenění akciových nástrojů společnosti Visa Europe Ltd. a provedla opětovný výpočet reálné hodnoty svého podílu ve společnosti Visa Europe Ltd., aby reflektovala aktuální tržní podmínky (s přihlédnutím k prováděné analýze citlivosti došlo k pohybu v položkách Kapitálové nástroje a Ostatní úplný výsledek hospodaření).

Finanční nástroje, jejichž reálná hodnota je uvedena v příloze účetní závěrky

Následující tabulka obsahuje reálné hodnoty a hierarchii reálné hodnoty finančních nástrojů, jejichž reálná hodnota je uvedena v příloze účetní závěrky ke konci roku 2015 a ke konci roku 2014.

2015	Účetní hodnota	Reálná hodnota	Kotované tržní ceny na aktivních trzích -úroveň 1	Ceny dle oceňovacích modelů na základě zjistitelných tržních údajů -úroveň 2	Ceny dle oceňovacích modelů na základě vstupů nezjistitelných z trhu -úroveň 3
V mil. Kč					
AKTIVA					
Pokladní hotovost a hotovost u centrálních bank	111 027	111 027	-	-	-
Finanční aktiva držená do splatnosti	160 988	198 187	167 490	30 697	-
Úvěry a jiné pohledávky za bankami	34 717	35 194	-	-	35 194
Úvěry a jiné pohledávky za klienty	532 524	552 385	-	576	551 809
ZAVAZKY					
Finanční závazky v naběhlé hodnotě	811 679	826 718	-	31 313	795 405
Vklady bank	83 915	83 223	-	-	83 223
Vklady klientů	709 817	709 728	-	-	709 728
Emitované dluhové cenné papíry	15 493	31 313	-	31 313	-
Ostatní finanční závazky	2 454	2 454	-	-	2 454
FINANČNÍ ZÁRUKY A PŘISLIBY					
Finanční záruky	20 960	20 960	-	-	20 960
Neodvolatelné přísliby	87 876	87 876	-	-	87 876

2014	Účetní hodnota	Reálná hodnota	Kotované tržní ceny na aktivních trzích -úroveň 1	Ceny dle oceňovacích modelů na základě zjistitelných tržních údajů - úroveň 2	Ceny dle oceňovacích modelů na základě vstupů nezjistitelných z trhu -úroveň 3
V mil. Kč					
AKTIVA					
Pokladní hotovost a hotovost u centrálních bank	54 489	54 489	-	-	-
Finanční aktiva držená do splatnosti	151 513	175 215	160 498	14 717	-
Úvěry a jiné pohledávky za bankami	38 533	38 384	-	-	38 384
Úvěry a jiné pohledávky za klienty	500 039	493 145	-	371	492 774
ZÁVAZKY					
Finanční závazky v naběhlé hodnotě	751 959	755 936	-	23 573	732 363
Vklady bank	54 570	54 520	-	-	54 520
Vklady klientů	671 565	674 062	-	-	674 062
Emitované dluhové cenné papíry	23 043	24 573	-	23 573	1 000
Ostatní finanční závazky	2 781	2 781	-	-	2 781
FINANČNÍ ZÁRUKY A PŘISLIBY					
Finanční záruky	21 410	27 108	-	-	27 108
Neodvolatelné přísliby	72 413	71 288	-	-	71 288

Reálná hodnota úvěrů a záloh poskytnutých zákazníkům a úvěrovým institucím byla vypočtena na základě diskontování budoucích peněžních toků s ohledem na dopady úroku a úvěrového rozpětí. Vliv úrokové sazby vychází z pohybů tržních sazeb, zatímco změny úvěrového rozpětí jsou odvozeny z parametru PD použitého pro výpočet interních rizik. Pro účely výpočtu reálné hodnoty byly úvěry a zálohy utříděny do skupin homogenních portfolií na základě ratingové metody, ratingového stupně, splatnosti a země, kdy byly poskytnuty.

Reálné hodnoty finančních aktiv držených do splatnosti jsou buď převzaty přímo z trhu, nebo jsou určeny na základě přímo zjistitelných vstupních parametrů (tj. výnosové křivky).

U závazků bez smluvní splatnosti (např. vklady na požádání) představuje minimální reálnou hodnotu jejich účetní hodnota.

Reálná hodnota emitovaných cenných papírů a podřízených závazků oceněných na úrovni zůstatkové hodnoty po amortizaci vychází z tržních cen nebo zjistitelných tržních parametrů, pokud jsou k dispozici, v opačném případě je stanovena odhadem po zvážení aktuálních úrokových sazeb; v tomto případě jsou tyto zařazeny do úrovně 3.

Reálná hodnota ostatních závazků oceněných na úrovni zůstatkové hodnoty po amortizaci je stanovena odhadem po zvážení aktuálních úrokových sazeb a vlastního úvěrového rozpětí; tyto jsou zařazeny do úrovně 3.

Reálná hodnota podrozvahových závazků (tj. finanční záruky a nevyužité úvěrové přísliby) je stanovena odhadem za pomoci regulačního koeficientu pro přepočet úvěru. Výsledné úvěrové ekvivalenty jsou posuzovány jako ostatní rozvahové položky aktiv. Rozdíl mezi vypočtenou tržní hodnotou a nominální hodnotou hypotetických úvěrových ekvivalentů představuje reálnou hodnotu těchto podmíněných závazků.

Reálná hodnota nefinančních aktiv

Následující tabulka obsahuje reálné hodnoty a hierarchii reálné hodnoty nefinančních nástrojů ke konci roku 2015 a 2014:

2015						
V mil. Kč	Účetní hodnota	Reálná hodnota	Kotované tržní ceny na aktivních trzích - úroveň 1	Ceny dle oceňovacích modelů na základě zjištěných tržních údajů - úroveň 2	Ceny dle oceňovacích modelů na základě vstupů nezjištěných z trhu - úroveň 3	
Aktiva jejichž reálná hodnota je uvedena v příloze účetní závěrky						
Investice do nemovitostí	4 949	4 297	-	-		4 297
2014						
V mil. Kč	Účetní hodnota	Reálná hodnota	Kotované tržní ceny na aktivních trzích (úroveň 1)	Ceny dle oceňovacích modelů na základě zjištěných tržních údajů (úroveň 2)	Ceny dle oceňovacích modelů na základě vstupů nezjištěných z trhu (úroveň 3)	
Aktiva jejichž reálná hodnota je uvedena v příloze účetní závěrky						
Investice do nemovitostí	7 342	7 429	-	-		7 429

Investice do nemovitostí

Investice do nemovitostí se oceňují na základě znaleckých posudků zpracovaných nezávislými soudními znalci s příslušnou odbornou kvalifikací. Ocenění investičního majetku je prováděno s využitím srovnávací a investiční metody a to na základě porovnání a analýzy s relevantními srovnatelnými transakcemi týkajícími se investic a pronájmu, včetně zohlednění poptávky v blízkosti příslušného nemovitého majetku. Charakteristické aspekty obdobných transakcí, jež se následně uplatňují ve vztahu k danému majetku, zahrnují velikost, umístění, podmínky, kovenanty a ostatní významné faktory.

41. Finanční nástroje dle kategorií v souladu s IAS 39

Skupina klasifikuje finanční instrumenty do portfolia k obchodování a do bankovního (investičního) portfolia podle regulačních pravidel BASEL II, tak jak jsou uvedeny ve vyhlášce ČNB č. 163/2014 Sb. o výkonu činnosti bank, spořitelních a úvěrních družstev a obchodníků s cennými papíry (dále jen „vyhláška ČNB č. 163/2014“). Skupina používá několik technik k řízení rizik pro bankovní a účetní knihu (viz bod přílohy 38).

Tabulka níže zobrazuje třídy finančních aktiv a závazků reportovaných skupinou podle požadavků IFRS 7.

K 31. prosinci 2015										
Kategorie finančních nástrojů										
V mil. Kč	Úvěry a pohledávky	Držené do splatnosti	K obchodování	Označené jako oceňované reálnou hodnotou	Realizovatelné	Finanční závazky v naběhlé hodnotě	Deriváty označené jako zajišťovací nástroje	Finanční leasing dle IAS 17	Celkem	
AKTIVA										
Pokladní hotovost a hotovost u centrálních bank	111 027	-	-	-	-	-	-	-	-	111 027
Úvěry a jiné pohledávky za bankami	34 717	-	-	-	-	-	-	-	-	34 717
Úvěry a jiné pohledávky za klienty	518 302	-	-	-	-	-	-	14 222	-	532 524
Derivátové finanční nástroje s kladnou reálnou hodnotou	-	-	13 995	-	-	-	663	-	-	14 658
Aktiva k obchodování	-	-	730	-	-	-	-	-	-	730
Finanční aktiva v reálné hodnotě vykázané do zisku nebo ztráty	-	-	-	907	-	-	-	-	-	907
Realizovatelná finanční aktiva	-	-	-	-	78 053	-	-	-	-	78 053
Finanční aktiva držená do splatnosti	-	160 988	-	-	-	-	-	-	-	160 988
Finanční aktiva celkem	664 046	160 988	14 725	907	78 053	-	663	14 222	-	933 604
ZÁVAZKY										
Vklady bank	-	-	-	-	-	83 915	-	-	-	83 915
Vklady klientů	-	-	-	4 019	-	709 817	-	-	-	713 836
Emitované dluhové cenné papíry	-	-	-	-	-	15 493	-	-	-	15 493
Ostatní finanční závazky	-	-	-	-	-	2 454	-	-	-	2 454
Derivátové finanční nástroje se zápornou reálnou hodnotou	-	-	14 944	-	-	-	496	-	-	15 440
Závazky z obchodování	-	-	12	-	-	-	-	-	-	12
Podřízené závazky	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Finanční závazky celkem	-	-	14 956	4 019	-	811 679	496	-	-	831 150

K 31. prosinci 2014

Kategorie finančních nástrojů

V mil. Kč	Úvěry a pohledávky	Držené do splatnosti	K obchodování	Označené jako oceňované reálnou hodnotou	Realizovatelné	Finanční závazky v naběhlé hodnotě	Deriváty označené jako zajišťovací nástroje	Finanční leasing dle IAS 17	Celkem
AKTIVA									
Pokladní hotovost a hotovost u centrálních bank	54 489	-	-	-	-	-	-	-	54 489
Úvěry a jiné pohledávky za bankami	38 533	-	-	-	-	-	-	-	38 533
Úvěry a jiné pohledávky za klienty	487 176	-	-	-	-	-	-	12 863	500 039
Derivátové finanční nástroje s kladnou reálnou hodnotou	-	-	18 740	-	-	-	878	-	19 618
Aktiva k obchodování	-	-	4 491	-	-	-	-	-	4 491
Finanční aktiva v reálné hodnotě vykázané do zisku nebo ztráty	-	-	-	1 272	-	-	-	-	1 272
Realizovatelná finanční aktiva	-	-	-	-	99 289	-	-	-	99 289
Finanční aktiva držená do splatnosti	-	151 513	-	-	-	-	-	-	151 513
Finanční aktiva celkem	580 198	151 513	23 231	1 272	99 289	-	878	12 863	869 244
ZÁVAZKY									
Vklady bank	-	-	-	-	-	54 570	-	-	54 570
Vklady klientů	-	-	-	8 874	-	671 565	-	-	680 439
Emitované dluhové cenné papíry	-	-	-	790	-	22 781	-	-	23 571
Ostatní finanční závazky	-	-	-	-	-	2 781	-	-	2 781
Derivátové finanční nástroje se zápornou reálnou hodnotou	-	-	20 654	-	-	-	169	-	20 823
Závazky z obchodování	-	-	2 777	-	-	-	-	-	2 777
Podřízené závazky	-	-	-	-	-	262	-	-	262
Finanční závazky celkem	-	-	23 431	9 664	-	751 959	169	-	785 223

42. Poplatky za audit a ostatní poradenství

Následující tabulka obsahuje základní poplatky za audit a ostatní odměny auditorům (České spořitelny, a.s. a dceřiných společností; auditorem byla především společnost Ernst & Young) za rok 2015 a 2014:

V mil. Kč	2015	2014
Poplatky za audit	44	37
Poplatky za ostatní poradenství	4	5
Celkem	48	42

43. Podmíněná aktiva a závazky

V rámci obvyklých obchodních transakcí vstupuje skupina do různých finančních operací, které nejsou zaúčtovány v rámci výkazu o finanční situaci a které se označují jako podrozvahové finanční nástroje. Pokud není uvedeno jinak, představují níže uváděné údaje nominální částky podrozvahových operací.

Z praktických důvodů není možné zveřejňovat informace o nejistotách týkajících se částek či termínu jakýchkoli plnění souvisejících s podmíněnými závazky nebo o možnostech příslušných úhrad.

Soudní spory

K rozvahovému dni jsou proti skupině vedeny soudní spory vznikající v rámci její běžné činnosti. Právní prostředí v České republice se mění a vyvíjí, soudní procesy jsou nákladné a jejich výsledky nepředvídatelné. Mnoho částí současné legislativy zůstává neprověřených a existují nejistoty ohledně interpretace soudů v řadě oblastí. Vliv těchto nejistot nemůže být kvantifikován a bude znám pouze v případě konkrétních rozhodnutí sporů vedených proti skupině.

Proti skupině probíhají spory ve vztahu k různým požadavkům a nárokům speciální povahy. Skupina se také hájí v několika právních sporech u arbitrážního soudu. Skupina nezveřejňuje detaily sporů, neboť zveřejnění by mohlo ovlivnit výsledek těchto sporů a vážně tak poškodit zájmy skupiny.

Přestože nemůže být konečný výsledek vedených soudních sporů s přiměřenou jistotou určen, skupina se domnívá, že různé soudní spory, do kterých je zapojena, nebudou mít významný dopad na její finanční situaci, budoucí provozní výsledky či peněžní toky.

Pokud skupině na základě vedeného soudního sporu vznikl současný závazek (smluvní nebo mimosmluvní), který je důsledkem minulých událostí a je pravděpodobné, že k vyrovnání závazku bude nezbytný odtok prostředků představujících ekonomický prospěch a může být proveden spolehlivý odhad výše závazku, účtuje skupina o rezervě na tento soudní spor (viz bod 30 přílohy).

Závazky z úvěrových příslibů, záruk a akreditivů

Záruky a standby akreditivy, které představují neodvolatelné potvrzení, že skupina provede platby v případě, že klient nebude moci splnit své závazky vůči třetím stranám, nesou stejné riziko jako úvěry. Dokumentární a obchodní akreditivy, které představují písemný závazek skupiny vystavený na základě žádosti jejího klienta, že poskytne třetí osobě určité plnění, jestliže budou do určité doby splněny akreditivní podmínky, jsou zajištěny převedením práva k užívání zboží a nesou tudíž menší riziko než přímé úvěry.

Přísliby úvěrů představují nevyužitá oprávnění klientů k poskytnutí úvěrů, záruk či akreditivů. Úvěrové riziko spojené s přísliby úvěrů představuje pro skupinu potenciální ztrátu. Skupina odhaduje tuto potenciální ztrátu na základě historického vývoje parametrů CCF, PD a LGD. Parametry CCF vyjadřují pravděpodobnost, že skupina bude plnit ze záruky nebo bude muset poskytnout úvěr na základě vystaveného úvěrového příslibu.

Záruky, neodvolatelné akreditivy a úvěrové přísliby podléhají stejným postupům v rámci standardního úvěrového procesu, pokud jde o sledování úvěrového rizika a předpisy pro úvěrovou činnost skupiny. Vedení skupiny se domnívá, že tržní rizika spojená se zárukami, neodvolatelnými akreditivy a nečerpanými úvěrovými přísliby jsou minimální.

Skupina v roce 2015 vytvořila rezervy na podrozvahová rizika k pokrytí potenciálních ztrát, které mohou plynout z těchto podrozvahových transakcí. K 31. 12. 2015 činila celková částka těchto opravných položek 406 mil. Kč (2014: 248 mil. Kč), viz bod 30 přílohy.

V mil. Kč	2015	2014
Závazky ze záruk a akreditivů	20 960	21 410
Nečerpané úvěrové přísliby	87 876	72 413
Celkem	108 836	93 823

44. Analýza zbytkové splatnosti

Níže je uveden přehled aktiv a závazků skupiny na základě předpokládané splatnosti k 31. 12. 2015 a 31. 12. 2014:

V mil. Kč	2015		2014	
	Do 1 roku	Nad 1 rok	Do 1 roku	Nad 1 rok
Pokladní hotovost a hotovost u centrálních bank	111 027	-	54 489	-
Finanční aktiva k obchodování	14 364	361	23 231	-
Finanční aktiva v reálné hodnotě vykázané do zisku nebo ztráty	473	435	500	772
Realizovatelná finanční aktiva	2 619	75 435	30 179	69 110
Úvěry a pohledávky	132 452	434 790	139 103	399 469
Finanční aktiva držaná do splatnosti	7 413	153 574	18 797	132 716
Zajišťovací deriváty s kladnou reálnou hodnotou	663	-	878	-
Hmotný majetek	-	12 318	-	13 431
Investice do nemovitostí	-	4 949	-	7 342
Nehmotný majetek	-	3 966	-	3 593
Daňové pohledávky	740	146	590	112
Ostatní aktiva	3 858	-	8 104	173
AKTIVA CELKEM	273 609	685 974	275 871	626 718
Finanční závazky k obchodování	14 956	-	23 431	-
Finanční závazky v reálné hodnotě vykázané do zisku nebo ztráty	3 610	409	6 263	3 401
Finanční závazky v naběhlé hodnotě	346 299	465 380	253 784	498 175
Zajišťovací deriváty se zápornou reálnou hodnotou	496	-	169	-
Rezervy	-	1 862	-	1 833
Přísliby a poskytnuté záruky	-	406	3	245
Ostatní rezervy	2	314	1	336
Daňové závazky	100	621	197	322
Ostatní závazky	4 983	183	6 443	203
ZÁVAZKY CELKEM	370 446	469 175	290 291	504 515

45. Podrobnosti o společnostech zcela nebo částečně vlastněných skupinou k 31. prosinci 2015

V níže uvedených tabulkách jsou uvedeny významné dceřiné společnosti zahrnuté do konsolidace, majetkové účasti v přidružených společnostech účtované ekvivalenční metodou a ostatní majetkové podíly.

Název a sídlo společnosti	2015	2014	
	Podíl v %	Podíl v %	
Dceřiné společnosti zahrnuté do konsolidace			
Uvěřovací instituce			
Stavební spořitelna České spořitelny, a.s.	Praha	100,0 %	100,0 %
Ostatní finanční instituce			
brokerjet České spořitelny, a.s.	Praha	100,0 %	100,0 %
CEE Property Development Portfolio 2 a.s. („CPDP 2 a.s.“)	Praha	100,0 %	100,0 %
CEE Property Development Portfolio B.V. („CPDP B.V.“)	Nizozemí	20,0 %	20,0 %
CS Investment Limited	Guernsey	100,0 %	100,0 %
CS Property Investment Limited („CSPIL“)	Kypr	100,0 %	100,0 %
Czech and Slovak Property Fund B.V. („CSPF B.V.“)	Nizozemí	20,0 %	20,0 %
Czech TOP Venture Fund B.V. („CTVF B.V.“)	Nizozemí	84,0 %	84,0 %
Česká spořitelna – penzijní společnost, a.s.	Praha	100,0 %	100,0 %
Erste Leasing, a.s.	Znojmo	100,0 %	100,0 %
Factoring České spořitelny, a.s.	Praha	100,0 %	100,0 %
MOPET CZ a.s.	Praha	100,0 %*	93,9 %
REICO investiční společnost České spořitelny, a.s.	Praha	100,0 %	100,0 %
s Autoleasing SK, s.r.o.	Slovensko	100,0 %	100,0 %
s Autoleasing, a.s.	Praha	100,0 %	100,0 %
Ostatní			
BECON s.r.o.	Praha	100,0 %	100,0 %
BGA Czech, s.r.o.	Praha	100,0 %	100,0 %
Campus Park a.s.	Praha	100,0 %	100,0 %
CP Praha s.r.o.	Praha	100,0 %	100,0 %
CPDP 2003 s.r.o.	Praha	100,0 %	100,0 %
CPDP Logistics Park Kladno I a.s.	Praha	100,0 %	100,0 %
CPDP Logistics Park Kladno II a.s.	Praha	100,0 %	100,0 %
CPDP Prievozská a.s.	Slovensko	100,0 %	100,0 %
CPDP Shopping Mall Kladno, a.s.	Praha	0 %	100,0 %
CPP Lux S.A.R.L.	Lucembursko	99,9 %	99,9 %
ČS do domu, a.s.	Praha	100,0 %	100,0 %
Erste Corporate Finance, a.s.	Praha	100,0 %	100,0 %
Erste Energy Services, a.s.	Praha	100,0 %	100,0 %
Erste Grantika Advisory, a.s.	Brno	100,0 %	100,0 %
Euro Dotácie, a.s.	Slovensko	66,0 %	66,0 %
Gallery MÝŠÁK a.s.	Praha	100,0 %	100,0 %
Nové Butovice Development s.r.o.	Praha	100,0 %	100,0 %
Realitní společnost České spořitelny, a.s.	Praha	100,0 %	100,0 %
s IT Solutions CZ, s.r.o.	Praha	100,0 %*	40,0 %
Smíchov Real Estate, a.s.	Praha	0 %	100,0 %
Trenčín Retail Park a.s.	Slovensko	0 %	100,0 %
VĚRNOSTNÍ PROGRAM IBOD, a.s.	Praha	100,0 %	100,0 %
Ostatní majetkové podíly			
Ostatní finanční instituce			
DINESIA a.s.	Praha	100,0 %	100,0 %
Ostatní			
CBCB - Czech Banking Credit Bureau, a.s.	Praha	20,0 %	20,0 %
Erste Group Shared Services (EGSS), s.r.o.	Hodonín	40,0 %	40,0 %
Investičníweb s.r.o.**)	Praha	100,0 %	100,0 %
ÖCI-Unternehmensbeteiligungs G.m.b.H.	Rakousko	40,0 %	40,0 %
Procurement Services CZ, s.r.o.	Praha	40,0 %	40,0 %
První certifikační autorita, a.s.	Praha	23,3 %	23,3 %
RVG Czech, s.r.o.	Praha	100,0 %	100,0 %
s IT Solutions SK, spol. s r.o.	Slovensko	23,5 %	23,5 %
S SERVIS, s.r.o.	Znojmo	100,0 %	100,0 %
Holding Card Sevice, s.r.o.	Praha	100,0 %	0 %
Trenčín Retail Park 1 a.s.	Slovensko	100,0 %	100,0 %
Trenčín Retail Park 2 a.s.	Slovensko	100,0 %	100,0 %

*) Zvýšení (pohyb) přímého podílu na základním kapitálu nebyl k 31. 12. 2015 zapsán v obchodním rejstříku.

***) Česká spořitelna, a.s. koupila od své dceřiné společnosti brokerjet České spořitelny, a.s., majetkový podíl ve společnosti Investičníweb s.r.o., tato změna nebyla k 31. 12. 2015 zapsána v obchodním rejstříku.

Skupina zahrnuje účasti v nemovitostních fondech CPDP B.V. a CSPF B.V. do své konsolidované účetní závěrky metodou plné konsolidace. Přestože skupina v těchto nemovitostních fondech vlastní 20% podíl na základním kapitálu a nemá většinový podíl na

hlasovacích právech ani nemá zastoupení v představenstvu, vložila do fondů významné další prostředky pro investiční účely, a náleží jí tak téměř veškeré výnosy i rizika plynoucí z investice.

V průběhu roku 2015 došlo k následujícím změnám v portfoliu dceřiných a přidružených společností:

- V červnu 2015 banka prodala 100 % svého podílu ve společnosti Smíchov Real Estate, a.s.
- V září 2015 banka prodala 100 % svého podílu ve společnosti CPDP Shopping Mall Kladno, a.s.
- V září 2015 banka zvýšila svůj podíl ve společnosti MOPET CZ a.s. prostřednictvím úpisu dalších akcií v částce 25 mil. Kč a zvýšila svůj podíl na jejím základním kapitálu z 93,9 % na 95,4 %.
- V listopadu 2015 banka prodala 100 % svého podílu ve společnosti Trenčín Retail Park a.s.
- V prosinci 2015 banka odkoupila další akcie společnosti MOPET CZ a.s. za 1 mil. Kč a zvýšila svůj podíl na jejím základním kapitálu z 95,4 % na 100 % – tato změna nebyla k 31. 12. 2015 zapsána do obchodního rejstříku.
- V prosinci 2015 ukončila svou činnost společnost IT Solutions SK, spol. s r.o.
- V prosinci 2015 banka od stávajících akcionářů odkoupila další akcie společnosti IT Solutions CZ, s.r.o. za 24 mil. Kč a zvýšila svůj podíl na jejím základním kapitálu ze 40 % na 100 % – tato změna nebyla k 31. 12. 2015 zapsána do obchodního rejstříku.

V průběhu roku 2014 došlo k následujícím změnám v portfoliu dceřiných a přidružených společností:

- V únoru 2014 ukončila svou činnost společnost Genesis Private Equity Fund B L.P.
- V dubnu 2014 byla společnost GRANTIKA České spořitelny, a.s. přejmenována na Erste Grantika Advisory, a.s.
- V květnu 2014 banka prodala 100 % svého podílu ve společnosti Atrium Center s.r.o.
- V červnu 2014 banka od stávajících akcionářů odkoupila akcie společnosti Brokerjet a.s. za 87 mil. Kč a zvýšila svůj podíl na jejím základním kapitálu z 51 % na 100 %;
- V srpnu 2014 rozhodla společnost MOPET CZ a.s. o navýšení základního kapitálu o 25 mil. Kč a banka, z pozice jediného akcionáře společnosti, se na daném úpisu akcií podílela; podíl banky na základním kapitálu společnosti vzrostl z 91 % na 94 %.
- V říjnu 2014 přesunula CPDP 2 N.V. své sídlo a centrálu z Nizozemí do České republiky a změnila právní subjektivitu z akciové společnosti (N.V.) na akciovou společnost (a.s.), resp. CPDP 2 a.s. Tato změna byla uznána dle českého obchodního rejstříku v říjnu 2014.
- V říjnu 2014 banka prodala 100 % svého podílu ve společnosti Polygon s.r.o. za 103 mil. Kč.
- V prosinci 2014 banka od stávajících akcionářů odkoupila akcie společnosti Stavební spořitelna České spořitelny, a.s. za 318 mil. Kč a zvýšila svůj podíl na jejím základním kapitálu z 95 % na 100 %.

46. Události po rozvahovém dni

Městský soud v Praze usnesením ze dne 25. září 2015 schválil finální plán restrukturalizace společnosti CP Praha s.r.o. a dále usnesením ze dne 25. ledna 2016 potvrdil záměr této společnosti zapsat plán do obchodního rejstříku. Tím se však nemění nic na skutečnosti, že k 31. 12. 2015 Česká spořitelna ovládá společnost CP Praha s.r.o.

V červenci 2015 informoval majoritní akcionář skupiny, Erste Group Bank AG (Erste Group), o uzavření dohody se společností Global Payments Inc., předním poskytovatelem technologických řešení pro celosvětové provádění plateb. Cílem dohody je vytvoření společného podniku, který bude nabízet zúčtovací služby a zpracování plateb maloobchodním prodejcům v České republice, Rumunsku a na Slovensku.

Po dokončení transakce a nezbytných schvalovacích řízení odprodá Erste Group 51% podíl v podnicích zabývajících se zpracováním karetých transakcí v uváděné trojici zemí společnosti Global Payments a ve výsledném společném podniku tak bude Erste Group disponovat podílem ve výši 49 %.

Očekává se, že transakce (tj. podniková kombinace) bude dokončena v průběhu 2. čtvrtletí 2016.